

اسناد و قوانین بالادستی

حیطہ اختصاصی منابع آزمون استخدامی آموزش و پرورش

آموزگاہ ابتدائے و استثنائے

دبیر ے و ہنر آموزی

درنامه

اصطلاحات مبانی نظری سند تحول بنیادین	
نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی	مهم‌ترین عامل انتقال، بسط و اعتلای فرهنگ
نظام معیار اسلامی	مبانی و ارزش‌های مبتنی بر دین اسلام در همه ابعاد
شایستگی‌های پایه	ترکیبی از صفات و توانمندی‌های فردی و جمعی ناظر به همه جنبه‌های هویت
هویت	برآیند مجموعه‌ای از بینش‌ها، باورها، گرایش‌ها، اعمال و صفات آدمی (ثابت نیست)
حیات طیبه	وضع مطلوب زندگی بشر در همه ابعاد و مراتب، بر اساس نظام معیار نقطه اوج آن: جامعه جهانی مهدوی
چشم انداز	اعلامیه و تصویر جهت‌گیری نظام آموزشی و بیانگر هویت و آرمان معرف وضع مطلوب دست یافتنی با الهام از وضعیت آرمانی انعکاس یافته در رهنامه
نظام دوری	همراهی معلم با دانش‌آموزان در چند پایه تحصیلی
بیانیه ارزش‌ها	گزاره‌های ارزشی مندرج در بیانیه ارزش‌ها، بایدها و نبایدهایی اساسی که لازم است تمام اجزا و مؤلفه‌های نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی هماهنگ با آن‌ها باشد
بیانیه مأموریت	زمینه دستیابی دانش‌آموزان در سنین لازم التعلیم طی ۱۲ پایه (چهار دوره تحصیلی سه ساله) تحصیلی به مراتبی از حیات طیبه
مدرسه	جلوه‌ای از تحقق مراتب حیات طیبه، کانون عرضه خدمات و فرصت‌های تعلیم و تربیتی، زمینه ساز درک و اصلاح موقعیت توسط دانش‌آموزان و تکوین و تعالی پیوسته هویت آنان بر اساس نظام معیار اسلامی

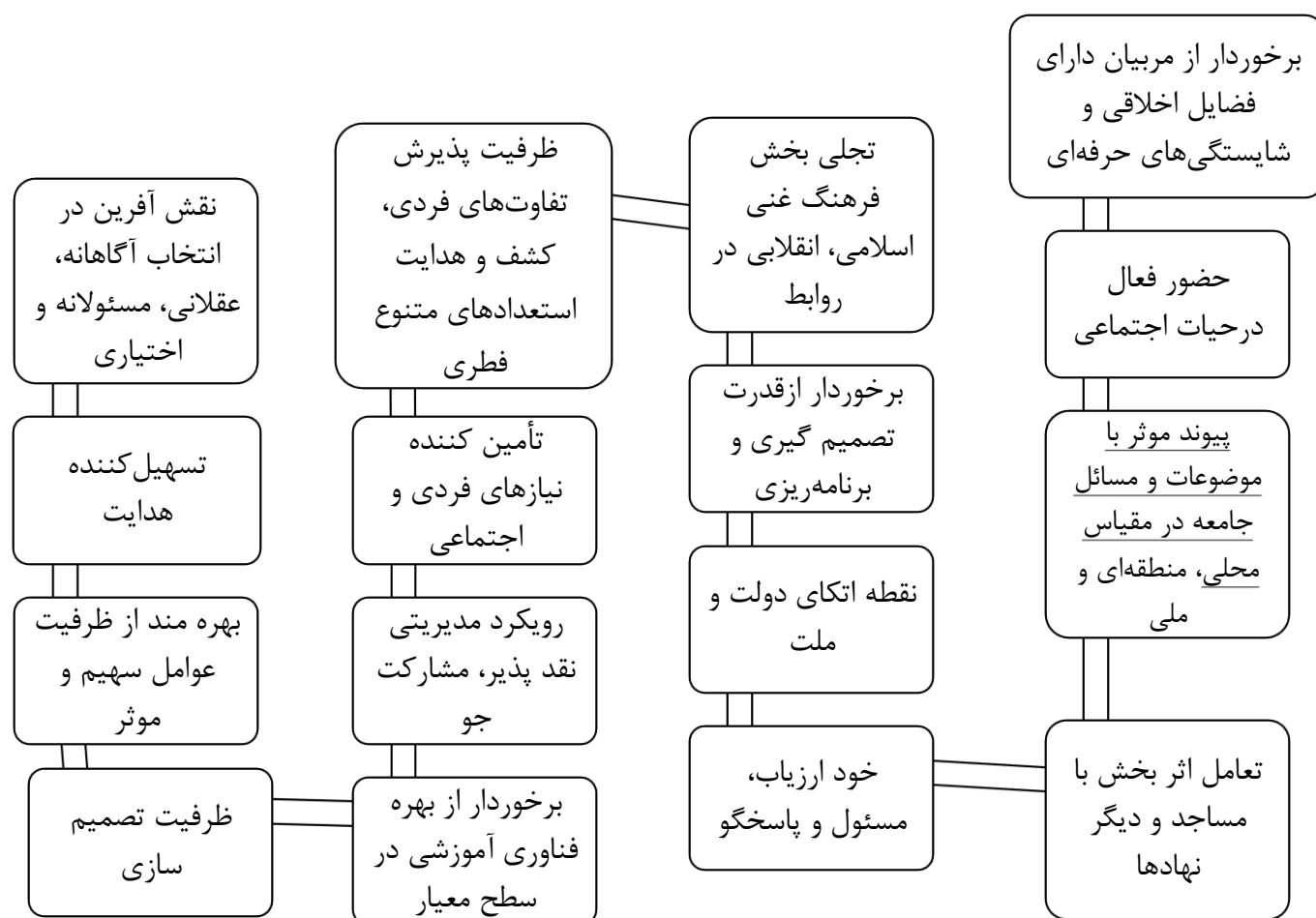
ب) گزاره‌های ارزشی درج شده در «بیانیه ارزش‌ها» (پرسش و پاسخ)

- اولین گزاره ارزشی برای تحقق جامعه عدل جهانی چیست؟ آموزه‌های قرآن کریم و معصومین (ع)
- دومین گزاره ارزشی که از آن به عنوان رمز هویت اسلام و عامل بقای آن نام برده می‌شود، چیست؟ آموزه‌های بنیادین مهدویت و انتظار
- سومین گزاره ارزشی که علاقه و پیوند با انقلاب اسلامی در آن جریان دارد، کدام است؟ میراث نظری و عملی امام خمینی (ره) و ولایت فقیه
- در فرآیند تعلیم و تربیت چه عواملی سهیم هستند؟ قرآن، آموزه‌های معصومین و عقل
- تعلیم و تربیت به عنوان یک گزاره ارزشی شناخته می‌شود، کدام ساحت در آن محوریت دارد؟
- اعتقادی، عبادی و اخلاقی

- در تکوین و تعالی پیوسته هویت دانش‌آموزان کدام گزاره ارزشی نقش دارد؟ شایستگی‌های پایه
- هویت شناخت مدار به عنوان یک ارزش شامل چه انواعی می‌باشد؟ وحیانی، عقلانی، نقلی و تجربی
- کدام گزاره ارزشی به عنوان اسوه امین و بصیر شناخته می‌شود؟ مربی (معلم)
- موثرترین عنصر در تحقق مأموریت‌های نظام تعلیم و تربیت کدام ارزش دانسته شده است؟ معلم
- برای تقویت روابط حق محور و عدالت گستر از کدام گزاره ارزشی می‌توان بهره گرفت؟ جنبه‌های انسانی هویت
- عدالت تربیتی به عنوان یک گزاره ارزشی شامل چه نوع دسته بندی می‌گردد؟ در ابعاد کمی، همگانی و الزامی و در ابعاد کیفی رعایت تفاوت‌های فردی، جنسیتی، فرهنگی و جغرافیایی
- برای مواجهه فعال و آگاهانه جهت پیشگیری و کنترل آثار و پیامدهای نامطلوب آن، نقش کدام گزاره ارزشی کارساز است؟ نقش تربیتی نهاد رسانه
- در صیانت از وحدت ملی و انسجام اجتماعی کدام اصل محوریت دارد؟ هویت مشترک اسلامی و ایرانی
- استمرار فرهنگ اسلامی - ایرانی از چه طریقی محقق می‌گردد؟ از طریق ارزیابی آگاهانه آن و تعامل نقادانه با سایر فرهنگ‌ها بر اساس نظام معیار اسلامی
- جهت دستیابی به مرجعیت علمی جهان ارج نهادن بر کدام گزاره ارزشی لازم است؟ دستاوردهای علمی و تجربه‌های بشری
- عامل اثرگذار اجتماعی و مولد نیروی انسانی و سرمایه فرهنگی و معنوی برای رشد و تعالی کدام گزاره ارزشی می‌باشد؟ نظام تعلیم و تربیت رسمی‌عمومی
- قانون تعلیم و تربیت رسمی‌عمومی و محل کسب تجربه‌های تربیتی کدام گزاره ارزشی دانسته شده است؟ مدرسه
- تقویت شأن حاکمیتی نظام تعلیم و تربیت رسمی‌عمومی به عنوان یک ارزش متوجه کدام ابعاد می‌شود؟ سیاست گذاری، برنامه ریزی، پشتیبانی و نظارت و ارزیابی ضمن مشارکت پذیری و کاهش تصدی‌گری غیر ضروری در بعد اجرا
- تقویت شأن حاکمیتی نظام تعلیم و تربیت رسمی‌عمومی بر کدام اصل تاکید دارد؟ اصل عدالت
- به منظور ایفای نقش فعال در مواجهه با چالش‌های پیش رو در عرصه‌های مختلف، تاکید بر کدام یک از گزاره‌های ارزشی ضروری است؟ آینده پژوهی و پایش تحولات موثر

ج) ویژگی های مدرسه در افق چشم انداز ۱۴۰۴

لیستگاه تست درنامه ۱

۱- ترکیبی از صفات و توانمندی های فردی و جمعی ناظر به همه جنبه های هویت که نیاز به کسب آن توانایی هاست، تعریف کدام گزاره می باشد؟

۱. شایستگی های پایه ۲. شایستگی های ویژه

۳. نظام معیار اسلامی ۴. نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی

۲- عبارت «وضع مطلوب زندگی بشر در همه ابعاد و مراتب بر اساس نظام معیار اسلامی که تحقق آن موجب دستیابی به قرب الی الله خواهد شد» به کدام اصطلاح سند تحول بنیادین آموزش و پرورش اختصاص دارد؟

۱. حیات طیبه ۲. مدرسه صالح ۳. ساحت اعتقادی، عبادی و اخلاقی ۴. چشم انداز

۳- باید ها و نبایدهای اساسی که لازم است تمام اجزا و مولفه های تعلیم و تربیت رسمی عمومی هماهنگ با آن ها بوده و همه سیاست گذاران نظام پای بند به آن باشند، چه نامیده می شود؟

۱. بیانیه مأموریت ها ۲. بیانیه ارزشها ۳. آموزه های قرآن کریم ۴. هدف های کلان

۴- در بیانیه ارزش ها، «تکوین و تعالی جنبه های انسانی هویت دانش آموزان» در جهت کدام مهارت پیش بینی شده است؟

۱. تعمیق علاقه و پیوند با انقلاب اسلامی، قانون اساسی و ولایت فقیه

۲. مشارکت اثربخش آن با نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی

۳. بهره گیری هوشمندانه از آن و مواجهه فعال و آگاهانه در پیشگیری از پیامدهای نامطلوب

۴. تقویت روابط حق محور، عدالت گستر و مهرورزانه با همه انسان ها در سراسر جهان

۵- ویژگی « پیوند موثر با موضوعات و مسائل جامعه در مقیاس محلی، منطقه ای و ملی با حضور فعال در حیات اجتماعی » مربوط به کدام رکن سند تحول بنیادین است؟

۱. مدرسه در افق چشم انداز ۱۴۰۴ ۲. رهنما نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی

۳. مدرسه صالح ۴. حیات طیبه

۶- مؤثرترین عنصر در تحقق مأموریت های نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی، کدام است؟

۱. آموزه های قرآن ۲. گزاره های ارزشی ۳. سند چشم انداز ۴. معلم و مربی

۷- برپایه افق چشم انداز ۱۴۱۴ چه چیزی جلوه های از تحقق مراتب حیات طیبه، قانون عرضه خدمات و فرصت های تعلیم و تربیتی زمینه ساز درک و اصلاح موقعیت توسط دانش آموزان و تکوین و تعالی پیوسته هویت آنان براساس نظام معیار اسلامی می باشد؟

۱. خانواده ۲. مدرسه ۳. جامعه ۴. گروه های دوستی

۸- کدام یک از ویژگی های مدرسه در افق چشم انداز مطرح نشده است؟

۱. تجلی نقش فرهنگ غنی اسلامی و انقلابی
 ۲. نقطه اتکای دولت و ملت در رشد و پیشرفت کشور
 ۳. استفاده هوشمندانه از فناوری پیشرفته آموزشی در سطح معیار
 ۴. ایجاد ساز و کار با نهادهای پژوهشی و ارتقای مهارت آموزی
- ۹- کدام یک از اصطلاحات در سند تحول بنیادین، معرف وضع مطلوب دست یافتنی است که با الهام از وضع آرمانی انعکاس یافته و در رهنامه تعلیم و تربیت رسمی و عمومی تحت تأثیر چالش ها ترسیم شده است؟

۱. چشم انداز ۲. حیات طیبه ۳. مدرسه صالح ۴. هویت

۱۰- منظور از نظام «دوری» در سازمان دهی معلمان در مقطع ابتدایی در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش چیست؟

۱. همراهی معلمان با دانش آموزان در مقطع ابتدایی
۲. همراهی معلم با دانش آموزان در چند پایه تحصیلی
۳. همراهی معلم با دانش آموزان در پایه چهارم و پنجم ابتدایی
۴. همراهی معلم با دانش آموزان در مقاطع تحصیلی

پاسخنامه ایستگاه تستی درسنامه ۱

سوال	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
پاسخ صحیح	۱	۱	۲	۴	۱	۴	۲	۴	۱	۲

درنامه ۲

د) هدف‌های کلان (۸ هدف در یک نمودار)

د) راهبردهای کلان (جدول)

نکات	راهبرد
شامل تمامی هدف های کلان اولین راهبرد کلان	استقرار نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی بر اساس مبانی نظری و فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی
در کلیه مولفه ای نظام تعلیم و تربیت	نهادینه کردن نگاه یکپارچه به فرآیند تعلیم و تربیت با رویکرد تعالی بخشی
برنامه های کوتاه مدت و میان مدت	ابتناء فرایند طراحی، تدوین و اجرای اسناد تحولی زیرنظامها
با تأکید بر توانمند سازی معلمان و دانش آموزان و تمرکز بر فرصت های تربیتی	توسعه و نهادینه کردن عدالت آموزشی و تربیتی درمناطق مختلف کشور و تقویت آموزش و پرورش مناطق مرزی
—	تقویت و نهادینه سازی مشارکت اثربخش و مسئولیت پذیری مردم، خانواده و نهادها
—	گسترش و تعمیق فرهنگ پژوهش و ارزشیابی، خلاقیت و نوآوری و نظریه پردازی
مبتنی بر نظام معیار اسلامی	بهره مندی هوشمندانه از فناوری های نوین
با تأکید بر کاهش مرزهای تعلیم و تربیت رسمی و غیر رسمی	تعامل اثر بخش و فعال نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی با سایر نهادها و دستگاه های مرتبط
—	استقرار نظام مدیریت اثربخش، کارآمد، مسئولیت پذیر و پاسخ گو و بستر سازی
از پیش دبستانی تا دانشگاه یک امر حاکمیتی با توسعه مشارکت همگانی	ارتقای جایگاه نظام تعلیم و تربیت کشور به عنوان مهمترین نهاد تربیت نیروی انسانی و مولد سرمایه اجتماعی
جهت ارتقای معنوی	ارتقاء معرفت و بصیرت دینی، انقلابی و سیاسی برای رشد و تعالی معنوی و اخلاقی معلمان و دانش آموزان و خانواده ها
—	بازنگری و بازسازی ساختارها و رویه ها

-	توسعه مستمر شایستگی‌ها و توانمندی‌های اعتقادی، تربیتی، علمی و حرفه‌ای فرهنگیان
در راستای تحقق اهداف و مأموریت‌های مندرج در قانون اساسی و سند چشم‌انداز و سیاست‌های کلی مقام معظم رهبری و برنامه‌های پنج‌ساله	توسعه ظرفیت‌ها و توانمندی‌های آموزشی و پرورشی برای حضور فعال و سازنده در صحنه‌های بین‌المللی و منطقه‌ای
با تأکید بر حیثیت کاشفیت و مطلوبیت علم	ارتقای جایگاه علم و علم‌آموزی به عنوان عاملی مؤثر در دستیابی به حیات طیبه

ایستگاه تست درسنامه ۲

۱- اولین هدف از «هدف های کلان» نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی کدام است؟

۱. تربیت انسانی موحد، مومن و معتقد و متعهد به مسئولیت ها و وظایف در همه ابعاد
۲. کسب موقعیت نخست تربیتی در منطقه و جهان اسلام
۳. بهسازی و تحول در نظام برنامه ریزی آموزشی و درسی
۴. گسترش و تامین همه جانبه عدالت آموزشی و تربیتی

۲- کدام یک از «راهبردهای کلان» دربرگیرنده تمام راهبردهای کلان در سند تحول بنیادین است؟

۱. گسترش و تعمیق فرهنگ پژوهش و ارزشیابی، خلاقیت و نوآوری
 ۲. توسعه و نهادینه کردن عدالت آموزشی و تربیتی در مناطق مختلف کشور
 ۳. استقرار نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی بر اساس مبانی نظری و فلسفه تعلیم و تربیت رسمی عمومی
 ۴. تعامل اثر بخش و فعال نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی با سایر نهادها و دستگاه های مرتبط با آن
- ۳- در راهبردهای کلان ارتقای جایگاه نظام تعلیم و تربیت کشور به عنوان مهمترین نهاد تربیت نیروی انسانی از چه مقطعی به عنوان امر حاکمیتی با توسعه مشارکت همگانی می باشد؟

۱. از دبستان تا متوسطه دوم
 ۲. از دبستان تا دانشگاه
 ۳. از پیش دبستانی تا متوسطه دوم
 ۴. از پیش دبستانی تا دانشگاه
- ۴- «کسب موفقیت نخست تربیتی در منطقه و جهان اسلام و ارتقاء فرایند، جایگاه تعلیم و تربیتی ایران در سطح جهانی» مربوط به..... در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش است

۱. هدف های کلان
 ۲. راهبردهای کلان
 ۳. هدف های عملیاتی
 ۴. بیانیه ماموریت
- ۵- یکی از راهبرد های کلان در فلسفه نظری سند تحول بنیادین «ارتقاء جایگاه علم و علم آموزی» به عنوان عاملی موثر در دست یابی به حیات طيبة نام برده شده است؛ این راهبرد با کدام خصوصیت حاصل می گردد؟

۱. کاشفیت و مطلوبیت علم
۲. توانمندسازی معلمان و دانش آموزان
۳. کاهش مرزهای تعلیم و تربیت رسمی و غیر رسمی
۴. خلاقیت و نوآوری و مستند سازی تجربیات علمی

پاسخنامه ایستگاه تستی درسنامه ۲					
سوال	۱	۲	۳	۴	۵
پاسخ صحیح	۱	۳	۴	۱	۱

درنامه ۳

ه) هدف های عملیاتی و راهکارها

هدف عملیاتی شماره ۱:

پرورش یافتگانی (متربیان) که در شش ساحت تربیت رسمی و عمومی موجب رشد و ارتقای خود شوند.

اعتقادی ، عبادی و اخلاقی

حق دانستن دین اسلام ، رعایت احکام و مناسک دین

علمی و فناوری

تفکر، درک و کشف پدیده‌ها و رویدادها و روحیه علمی و خلاق

سیاسی و اجتماعی

احترام به قانون ، مسئولیت پذیری و مشارکت

زیستی و بدنی

درک مفاهیم بهداشت فردی و اجتماعی و مسائل زیست بوم طبیعی و داشتن تفریحات سالم

اقتصادی و حرفه ای

کارآفرینی و دوری از اسراف
دارای حداقل یک مهارت مفید برای تأمین معاش حلال برای تأمین زندگی خود و اداره خانواده

زیبایی شناختی و هنری

درک مفاهیم فرهنگی و میان فرهنگی و بهره‌گیری از قدرت تخیل، توانمندی‌های لازم در خلق آثار فرهنگی و هنری

راهکارهای عملیاتی جهت رسیدن به هدف شماره ۱ (بررسی نکات مهم)

راهکار شماره ۱ - طراحی، تدوین و اجرای برنامه درسی ملی براساس اسناد تحول راهبردی

متناسب سازی حجم و محتوی کتب درسی و ساعات آموزشی طبق: توانمندی‌ها و ویژگی‌های دانش‌آموزان

حاکمیت رویکرد فرهنگی - تربیتی در تولید محتوا

بهره‌گیری از تجهیزات و فناوری‌های نوین آموزشی

توجه بیشتر به تفاوت‌های فردی به ویژه هویت جنسیتی

روش‌های فعال، خلاق

راهکار شماره ۲ - ترویج، تقویت مستمر و تحکیم فضایل اخلاقی (کرامت و عزت نفس) در تمام دوره‌های تحصیلی

راهکار شماره ۳ - توسعه فرهنگ نماز و نماز جماعت در مدرسه و تقویت انس با قرآن در دانش‌آموزان و توسعه فرهنگ و سواد قرآنی با اصلاح برنامه‌ها و توانمندسازی معلمان

• آموزش معارف قرآنی و منشور فرهنگ قرآنی

مقطع متوسطه دوم

• آشنایی با مفاهیم کلیدی قرآن

مقطع متوسطه اول

• روخوانی و روان‌خوانی

مقطع ابتدایی

راهکار شماره ۴ - نهادینه سازی فرهنگ ولایت مداری و زمینه سازی برای استقرار دولت عدل

مهدوی (عج)

با تاکید بر :

ظرفیت
حوزه های
علمیه

نقش الگویی
معلمان

اصلاح روش ها

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش
وزیر

شماره : ۲۷۹.۹۸
تاریخ : ۹۱/۱۲/۲۸
پیوست :

حجت السلام والمسلمین جناب آقای محمدیان
معاون محترم وزیر و رئیس سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی

سلام علیکم

با احترام، به پیوست تصویر مصوبه‌ی «برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران» مصوب جلسات ۸۵۷ الی ۸۷۲ شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۹۰/۱۲/۹ الی ۱۳۹۱/۶/۲۸ جهت ابلاغ و اجرا ارسال می‌شود.

امید است در پرتو الطاف الهی و با مساعدت و تلاش خستگی‌ناپذیر مدیران و کارشناسان محترم، اجرای این سند تحول آفرین گامی بلند در برنامه‌های درسی نظام آموزش و پرورش کشور باشد و با بازنگری و بازتولید محتوای آموزشی و کتاب‌های درسی، زمینه دستیابی دانش‌آموزان به مراتبی از حیات طیبه و برقراری جامعه عدل مهدوی (عج) بیش از پیش فراهم آید.

حمیدرضا حاجی بابایی
وزیر آموزش و پرورش

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْفَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ.

هر کس، مردی از آن، عمل صالح انجام دهد و مؤمن باشد قطعه "حیات طیب" (زندگانی پاک و پسندیده)

زنده اش می داریم، و همانا آن را، در برابر بهترین اعمالی که انجام داده اند، پاداش خواهیم داد.

قرآن کریم: نحل ۹۷

قضیه تربیت یک ملت به این است که فرهنگ آن ملت، فرهنگ صحیح باشد. شما کوشش کنید که فرهنگ را فرهنگ مستقل اسلامی درست کنید.

امام خمینی (ره) - ۵۸/۳/۲۱

تحول یک کلمه است لکن در پشت این وجود لفظی، در پشت این کلمه، یک دنیا کار نهفته است.

«بیانات مقام معظم رهبری (مدظله العالی) ۱۳۸۶/۵/۳»

باسمه تعالی

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنشَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (نحل ۹۷)

هر کس، مرد یا زن، عمل صالح انجام دهد و مؤمن باشد، قطعاً به «حیات طیبه» زنده اش می داریم و همانا آن‌ها را، در برابر بهترین اعمالی که انجام داده اند، پاداش خواهیم داد.

پیش گفتار:

تحول بنیادین در آموزش و پرورش، تحولی عمیق و ریشه‌ای است که به تحول در مفاهیم نظری، روندها و فرایندها، نقش‌ها و کارکردها و رویکردها منجر خواهد شد. در تحول بنیادین نوع نگاه به معلم، کتاب، مدرسه، کلاس درس و به ویژه دانش‌آموز دگرگون خواهد شد. این نگاه، معلم را در قله می‌بیند و همه شرایط و امکانات را برای الگوپذیری و تأسی دانش‌آموز به معلم جهت دستیابی به قله‌های انسانیّت، علم و ادب و اخلاق فراهم می‌آورد. تفکر و تعقل، خلاقیت و نوآوری، بهره‌مندی از روش‌های نوین و فناوری‌های جدید، ایجاد محیطی با نشاط و شاداب، برایی مدرسه دوست داشتنی، همه و همه در خدمت تربیت دانش‌آموزان برای دستیابی به مراتبی از حیات طیبه و قرب الهی می‌باشند. تحقق این مهم نیازمند باز مهندسی نیروی انسانی با محوریت استقرار نظام رتبه‌بندی و نظام جذب و نگهداشت معلمان می‌باشد که به لطف الهی در دستور کار قرار دارد.

اینک که «سند تحول بنیادین آموزش و پرورش» به مثابه قانون اساسی برای تحولات همه جانبه و دراز مدت به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی و شورای عالی آموزش و پرورش رسیده و در دستور کار وزارت آموزش و پرورش قرار گرفته است، باید تمام زیر نظام‌ها و مؤلفه‌های خرد و کلان نظام تعلیم و تربیت مورد بازخوانی و بازتولید قرار گیرد.

«برنامه درسی ملی» به عنوان یکی از زیر نظام‌های اصلی سند تحول بنیادین و به منزله نقشه جامع یادگیری، زمینه ایجاد تحول همه جانبه، گسترده و عمیق در مفاهیم و محتوای آموزشی را فراهم می‌آورد. این برنامه تحول آفرین

با تدارک فرصت‌های تربیتی متنوع و جامع، درصدد است تا امکان کسب شایستگی‌های لازم جهت درک و اصلاح موقعیت براساس نظام معیار اسلامی توسط دانش‌آموزان را میسر سازد و آنان را برای تکوین و تعالی پیوسته هویت خویش تا دستیابی به مراتبی از حیات طیبه یاری رساند. رسالت خطیر برنامه درسی ملی فراهم آوردن ساز و کارهای مناسب برای طراحی، تدوین، اجرا و ارزشیابی از برنامه‌های درسی در سطوح ملی تا محلی می‌باشد تا مبتنی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی، مفاهیم آموزشی و تربیتی به صورت نظام‌مند و ساختار یافته در اختیار کودکان و نوجوانان قرار گیرد و محیطی با نشاط و مدرسه دوست داشتنی را به تصویر بکشد.

از آنجا که موضوع برنامه‌ریزی درسی، یک رشته نوپا در کشور می‌باشد، لذا تدوین برنامه‌های آموزشی، تألیف کتاب‌های درسی، تعیین زمان و ساعات آموزش، روش‌های تدریس، بهره‌گیری از روش‌های متنوع یادگیری و تکنولوژی آموزشی در قبل و بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، از یک برنامه جامع و همه جانبه نگر مبتنی بر فرهنگ اسلامی ایرانی تبعیت نمی‌کرده است که این امر آسیب‌ها و کاستی‌های فراوانی را به همراه داشته است. با گذشت زمان و افزایش دانش فنی در زمینه طراحی و تولید برنامه‌های درسی و انباشت تجربیات مفید و مقتنم و انجام پژوهش‌ها و مطالعات داخلی و تطبیقی، ضرورت تدوین یک برنامه راهبردی و جامع برای ساماندهی بهینه برنامه درسی و تولید محتواهای آموزشی در دوره‌ها و سطوح مختلف یادگیری بیش از پیش احساس می‌شد.

در پاسخ به این نیاز آموزشی و تربیتی، نظام تعلیم و تربیت، کارگروهی از خبرگان و کارشناسان ارشد آموزش و پرورش را با همکاری صاحب نظران و استادان حوزه‌های علمیه و دانشگاه‌ها مأمور تدوین برنامه درسی ملی نمود. کار تحقیق و پژوهش و تدوین این سند از اسفند ماه ۱۳۸۴ با تشکیل دبیرخانه طرح در سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی آغاز شد و پس از انجام مطالعات اولیه و ابلاغ مصوبه هفتصد و چهل و پنجمین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش در اردیبهشت ماه ۸۶، با پشتوانه نیرومند حقوقی ادامه یافت. با توجه به تعیین اهداف، تعریف و حدود طرح و خروجی مورد انتظار، کمیته‌های هفت گانه تخصصی به شرح ذیل تشکیل شد:

۱- کمیته کلیات، اصول و مبانی ۲- کمیته محتوای آموزشی، پرورشی و حوزه‌های یادگیری ۳- کمیته ساختار، مقاطع، رشته‌ها و زمان ۴- کمیته میزان اختیارات و کاهش تمرکز ۵- کمیته ارزش‌یابی از پیشرفت تحصیلی و راهبردهای یاددهی - یادگیری ۶- کمیته مواد، رسانه‌ها و محیط‌های یادگیری ۷- کمیته ارزش‌یابی از برنامه درسی ملی و اقتضائات اجرایی. همچنین برای جلب مشارکت فعال حوزه‌های صف و ستاد، کمیته‌های استانی و کمیته‌های ستادی طرح، آغاز به کار کردند.

خوشبختانه با تلاش خستگی ناپذیر دست‌اندرکاران، اولین نگاشت این برنامه سرنوشت ساز و تحول آفرین،

در بهمن ماه ۱۳۸۷ آماده شد. هم زمان با بررسی و تصویب سند تحول بنیادین در شورای عالی آموزش و پرورش (آذرماه ۱۳۸۸) و با عنایت به راهکار ۱-۱ سند مذکور، کار بررسی و اصلاح برنامه درسی ملی نیز سرعت یافت و تا سال ۱۳۹۰ بارها در معرض نقد و بررسی صاحب نظران، مدیران و معلمان قرار گرفت و سیر تکاملی خود را سپری کرد تا به شورای عالی آموزش و پرورش ارائه شد. در دبیرخانه شورای عالی با تشکیل کارگروهی مرکب از کارشناسان شورا و جمعی از دست اندرکاران تدوین و صاحب نظران سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی، ضمن وفاداری به بنیان‌های اصلی برنامه از جمله الگوی هدف گذاری و عناصر و عرصه‌های چهارگانه ارتباطی و با تکیه بر مبانی و دلالت‌های مفاهیم سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، متن جدید بازنگری، اصلاح و آماده شد. جلسات هماهنگی برای تفاهم و اجماع بر اصول و مبانی سند را که اینجانب نیز بر آن تأکید داشتم برگزار و طرح را نهایی نمودیم. بالاخره پس از ۱۱ جلسه، به تصویب شورای عالی آموزش و پرورش رسید و برگ زرینی به تاریخ آموزش و پرورش کشور افزوده شد.

اینک یادآوری چند نکته را ضروری می‌داند :

- ۱- تدوین و تصویب برنامه درسی ملی به عنوان نقشه جامع یادگیری برای اولین بار در تاریخ آموزش و پرورش افتخار بزرگی است که خداوند نصیب فرمود ؛ بر این موهبت بزرگ الهی سر تعظیم فرود آورده و شکرگزاری می‌کنیم.
- ۲- این برنامه باید نقشه راه کلیه سیاست گذاری‌ها و تولید محتوای آموزشی و تربیتی از جمله تولید راهنمای برنامه‌های درسی دوره‌ها و پایه‌های تحصیلی، تعیین زمان و ساعات آموزشی تدوین و تألیف کتاب‌های درسی و کمک آموزشی، تولید بسته‌های آموزشی، رسانه‌های دیداری و شنیداری و الکترونیکی و ... قرار گیرد.
- ۳- اجرای مطلوب این برنامه، نیازمند مساعدت و توجه ویژه معلمان عزیز و بهره‌مندی از صلاحیت‌ها و شایستگی‌های حرفه‌ای و تخصصی مناسب آنان می‌باشد، لذا مفاد آن باید در مهندسی نیروی انسانی و در برنامه‌های آموزشی، جذب و توانمندسازی و بازآموزی معلمان در سطوح مختلف توسط دانشگاه فرهنگیان، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی و مراکز آموزشی‌های ضمن خدمت مورد توجه جدی قرار گیرد.
- ۴- تدوین برنامه راهبردی و جامع یادگیری مبتنی بر آموزه‌های اسلامی و معارف و حیانی، متناسب با نیازهای حال و آینده جامعه در دنیای متحول کنونی، منطبق با ویژگی‌ها و نیازهای دانش‌آموزان و بهره‌مند از آخرین یافته‌های علمی و پژوهشی، کار سترگ و بلندی است که با عنایات الهی و تلاش دست اندرکاران، گام نخست آن برداشته شد و تکمیل و تکامل آن نیازمند همراهی و مساعدت صاحب نظران و کارشناسان مجرب است که همگان را به یاری می‌طلبیم.
- ۵- در پایان لازم می‌دانم از تلاش‌ها و زحمات کلیه کارشناسان، محققان و پژوهشگران، دست‌اندرکاران،

مسئولان کمیته‌ها و مجریان و مشاوران این طرح ملی در ستاد، استان‌ها، سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، دبیرخانه و اعضای شورای عالی آموزش و پرورش، شورای معاونان وزارت آموزش و پرورش و به ویژه حجت الاسلام علی ذوعلم مدیر طرح، حجت الاسلام محمدیان رئیس سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، مهندس مهدی نوید ادهم دبیر کل شورای عالی آموزش و پرورش و وزرای آموزش و پرورش تشکر نمایم و از خداوند متعال مسألت دارم این کار مهم و تأثیر گذار را که در طول ۴۰ ماه گذشته مسئولیتیم دغدغه اساسی اینجانب و همکاران عزیزم بوده است توشه آخرت قرار دهد.

«من الله التوفیق و علیه التکلان»

دکتر حمید رضا حاجی بابایی

وزیر آموزش و پرورش

برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران^۱

برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران که در جلسات ۸۵۷، ۸۵۸، ۸۶۴، ۸۶۵، ۸۶۶، ۸۶۷، ۸۶۸، ۸۶۹، ۸۷۰، ۸۷۱ و ۸۷۲ تاریخ ۱۳۹۰/۱۲/۹، ۱۳۹۰/۱۲/۱۶، ۱۳۹۱/۵/۳، ۱۳۹۱/۵/۹، ۱۳۹۱/۵/۱۶، ۱۳۹۱/۵/۲۳، ۱۳۹۱/۵/۳۱، ۱۳۹۱/۶/۶، ۱۳۹۱/۶/۱۳، ۱۳۹۱/۶/۲۰ و ۱۳۹۱/۶/۲۸ به تصویب نهایی رسیده است، به شرح زیر برای اجرا ابلاغ می‌شود:

۱- مبانی فلسفی و علمی برنامه درسی ملی

مبانی فلسفی و علمی این برنامه همانند سایر اسناد هم‌تراز خود مبتنی بر مبانی نظری سند تحول بنیادین نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی (مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی) می‌باشد و از این مجموعه، آن بخش از مبانی که مستقیماً به حوزه‌ی برنامه درسی دلالت دارد و به عنوان مبانی خاص برنامه درسی تلقی می‌شود، در پیوست آمده است.

۲- چشم‌انداز

برنامه‌های درسی و تربیتی آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران در راستای فرهنگ و تمدن اسلامی-ایرانی، با تکیه بر میراث گران‌بها و ماندگار رسول الله (ص)-قرآن کریم و عترت (ع)-تحقق جامعه عدل مهدوی (عج) و چشم‌انداز نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی در افق ۱۴۰۴^۲ با

۱- برنامه درسی ملی سندی است که نقشه کلان برنامه درسی و چارچوب نظام برنامه‌ریزی درسی کشور را به منظور تحقق اهداف آموزش و پرورش نظام جمهوری اسلامی ایران تعیین و تبیین می‌نماید.

۲- سند تحول بنیادین آموزش و پرورش مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی - آذر ماه ۱۳۹۰

بهره‌گیری از الگویی پیشرفته و بومی زمینه تربیت نسلی^۱ موحد، مؤمن و معتقد به معاد و آشنا و متعهد به مسئولیت‌ها و وظایف در برابر خدا، خود، دیگران و طبیعت، حقیقت جو و خردمند، دانش‌پژوه و علاقمند به علم و آگاهی، عدالت‌خواه و صلح‌جو، ظلم‌ستیز، جهادگر، شجاع و ایثارگر و وطن‌دوست، مهرورز، جمع‌گرا و جهانی‌اندیش، ولایت‌مدار و منتظر و تلاش‌گر در جهت تحقق حکومت عدل جهانی، با اراده و امیدوار، خودباور و دارای عزت نفس، امانتدار، دانا و توانا، پاکدامن و با حیا، انتخابگر و آزاد منش، متخلق به اخلاق اسلامی، خلاق و کارآفرین، مقتصد و ماهر، سالم و با نشاط، قانون‌مدار و نظم‌پذیر، وفادار به ارزش‌های اسلامی، ملی و انقلابی و آماده ورود به زندگی شایسته فردی، خانوادگی و اجتماعی بر اساس نظام معیار اسلامی را فراهم می‌سازد.

این برنامه‌ها دارای ویژگی‌های زیر است :

- ۱- مبتنی بر مبانی و ارزش‌ها و معارف اسلام ناب محمدی (ص)؛
- ۲- برخوردار از یافته‌های معتبر علمی و پژوهشی با تأکید بر بومی‌سازی آن‌ها؛
- ۳- بهره‌مند از دستاوردها و یافته‌های علمی فرهنگ و تمدن اسلامی - ایرانی؛
- ۴- منسجم، متعادل، کارآمد، نشاط‌آفرین، پویا، انعطاف‌پذیر و مشارکت‌پذیر در تولید و اجرا؛
- ۵- ناظر به ویژگی‌ها، نیازها و فطرت الهی دانش‌آموزان و نیازهای اساسی جامعه؛
- ۶- بهره‌مند از تجربه‌های موفق ملی و جهانی با استفاده از ابزارها و شیوه‌های علمی و اثربخش؛
- ۷- برخوردار از رویکردی نوآورانه، آینده‌پژوهانه، واقع‌بینانه، متناسب با فطرت الهی انسان؛
- ۸- تأکید کننده بر نقش مدرسه به‌عنوان جلوه‌ای از تحقق مراتبی از حیات طیبه و زمینه‌ساز جامعه عدل مهدوی (عج)^۲ و کانون اصلی تحقق اهداف برنامه‌های درسی و تربیتی.

۱- برگرفته از هدف‌های کلان سند تحول بنیادین آموزش و پرورش مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی - آذر ماه ۱۳۹۰

۲- سند تحول بنیادین آموزش و پرورش مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی - آذر ماه ۱۳۹۰ - ص ۱۷

۳- اصول ناظر بر برنامه‌های درسی و تربیتی

این اصول به صورت هماهنگ و درهم تنیده ناظر بر سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و مدیریت برنامه‌های درسی و تربیتی از سطح ملی تا سطح مدرسه است:

۱-۳- دین محوری

تمامی اجزا و عناصر برنامه‌های درسی و تربیتی باید مبتنی بر مبانی توحیدی و اصول و ارزش‌های اسلام ناب محمدی (ص) باشد. این اصل بر سایر اصول نیز حاکم می‌باشد.

۲-۳- تقویت هویت ملی

برنامه‌های درسی و تربیتی باید زمینه تقویت و پایداری هویت ملی را با تأکید بر تعمیق باورها و ارزش‌های اسلامی، فرهنگ و تمدن اسلام و ایران، زبان و ادبیات فارسی، ارزش‌های انقلاب اسلامی، میهن دوستی، وحدت و انسجام فرهنگی، استقلال ملی و همبستگی اسلامی فراهم آورد.

۳-۳- اعتبار نقش یادگیرنده

برنامه‌های درسی و تربیتی باید به نقش فعال، داوطلبانه و آگاهانه دانش‌آموز در فرآیند یاددهی-یادگیری و تربیت‌پذیری توجه نماید و زمینه تقویت و توسعه روحیه پرسشگری، پژوهشگری، خلاقیت و کارآفرینی را در وی فراهم سازد.

۴-۳- اعتبار نقش مرجعیت معلم (مربی)^۱

برنامه‌های درسی و تربیتی باید به نقش مرجعیت^۲ معلم در هدایت تربیتی برای تقدم تزکیه بر تعلیم، غنی‌سازی محیط تربیتی و یادگیری، فعال‌سازی دانش‌آموزان در فرآیند یادگیری و تربیت‌پذیری و ترغیب آنان نسبت به یادگیری مستمر توجه نماید. همچنین زمینه‌ی ارتقاء صلاحیت‌های اعتقادی، اخلاقی، حرفه‌ای و تخصصی معلم را فراهم سازد.

۱- در این سند واژه‌های معلم و مربی مترادف هم به کار رفته است و به فردی اطلاق می‌شود که رسالت خطیر تربیت دانش‌آموزان را در نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی بر عهده دارد. (سند تحول بنیادین آموزش و پرورش مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی - آذر ماه ۱۳۹۰)

۲- مبانی نظری تحول بنیادین آموزش و پرورش مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی - آذر ماه ۱۳۹۰ - ص ۲۷۹

۳-۵- اعتبار نقش پایه ای خانواده

برنامه های درسی و تربیتی باید ضمن تقویت بنیان خانواده و تحکیم مناسبات خانوادگی و صله رحم، زمینه کسب شایستگی ها و مهارت های لازم برای تشکیل و مدیریت خانواده مبتنی بر ارزش ها و معارف الهی و تعمیق آداب و سبک زندگی اسلامی - ایرانی دانش آموزان را فراهم آورد.

۳-۶- جامعیت

برنامه های درسی و تربیتی باید به نیازهای گوناگون دانش آموزان و جامعه در سطوح محلی، منطقه ای، ملی و جهانی در کلیه ساحت های تعلیم و تربیت^۱ تأکید کند.

۳-۷- توجه به تفاوت ها

برنامه های درسی و تربیتی باید ضمن تأکید بر ویژگی های مشترک، به تفاوت های ناشی از محیط زندگی (شهری، روستایی، عشایری، فرهنگی و جغرافیایی)، جنسیتی و فردی دانش آموزان (استعدادها، توانایی ها، نیازها و علایق) توجه کرده و از انعطاف لازم برخوردار باشد.

۳-۸- تعادل

برنامه های درسی و تربیتی باید به رعایت تعادل و پرهیز از افراط و تفریط و رعایت تناسب و توازن در توجه به ساحت های تعلیم و تربیت، هدف و محتوا و بهره گیری از روش های متفاوت در طراحی، تولید، اجرا و ارزش یابی از برنامه ها پایبند باشد.

۳-۹- یادگیری مادام العمر

برنامه های درسی و تربیتی باید زمینه کسب شایستگی ها و مهارت های لازم برای استمرار و معنادار شدن یادگیری و پیوستگی تجارب یادگیری در زندگی را برای دانش آموزان تأمین کند.

۳-۱۰- جلب مشارکت و تعامل

فرایند برنامه ریزی درسی و تربیتی باید زمینه مشارکت و تعامل مؤثر معلمان، دانش آموزان،

۱- ساحت ها شامل تعلیم و تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی، تعلیم و تربیت اجتماعی و سیاسی، تعلیم و تربیت زیستی و بدنی، تعلیم و تربیت زیباشناختی و هنری، تعلیم و تربیت اقتصادی و حرفه ای، تعلیم و تربیت علمی و فناورانه است. (سند تحول بنیادین آموزش و پرورش مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی - آذر ماه ۱۳۹۰)

خانواده‌ها و سایر گروه‌های ذینفع، ذریط و ذیصلاح را در طراحی، تولید، اجرا و ارزش‌یابی برنامه‌ها فراهم نمایند.

۱۱-۳- یکپارچگی و فراگیری

برنامه‌های درسی و تربیتی باید برای تمام دانش‌آموزان (دانش‌آموزان عادی، دانش‌آموزان با نیازهای ویژه و استعدادهای درخشان) به‌صورت به هم پیوسته و یکپارچه طراحی و تدوین شود. این برنامه‌ها باید با رعایت انعطاف‌پذیری، با نیازهای هریک از گروه‌های دانش‌آموزان با نیازها و استعدادهای خاص انطباق و سازگاری داده شود.^۱

۴- رویکرد و جهت‌گیری کلی

رویکرد برنامه‌های درسی و تربیتی «فطرت‌گرایی توحیدی» است. اتخاذ این رویکرد به معنای زمینه‌سازی لازم جهت شکوفایی فطرت الهی^۲ دانش‌آموزان از طریق درک و اصلاح مداوم موقعیت^۳ آنان به منظور دست‌یابی به مراتبی از حیات طیبه است.

در این رویکرد :

۱-۴- دانش آموز :

۱- امانت الهی و دارای کرامت ذاتی است.

۲- فطرت الهی در وجود او نهفته است و قابلیت شکوفایی و فعلیت یافتن دارد.

۱- تغییرات ناشی از این انطباق و سازگاری باید به تصویب شورای عالی آموزش و پرورش برسد.

۲- فطرت سرشتی الهی در وجود آدمی است : یعنی آدمی نسبت به مبدأ عالم هستی معرفت و گرایش اصیل (غیر اکتسابی) دارد. این فطرت می‌تواند فعلیت یافته، صیقل بخورد و توسعه پذیرد و می‌تواند به فراموشی سپرده شود. فطرت در جنبه معرفتی آن، معرفت حضوری انسان به خداست و در بعد گرایش، میل به پرستش، حقیقت‌جویی، فضیلت‌خواهی و زیبایی دوستی از اهم گرایش‌های فطری انسان است. مبانی نظری تحول بنیادین در نظام تربیت رسمی و عمومی جمهوری اسلامی ایران - آذر ماه ۱۳۹۰ - ص ۵۸ و ۵۹

۳- منظور از موقعیت، وضعیت مشخص، بویا و قابل درک و تغییری است که حاصل تعامل پیوسته فرد به منزله‌ی عنصری آگاه، آزاد و فعال با خداوند و گستره‌ای از جهان هستی (خود، طبیعت و جامعه) در محضر خداوند متعال است (که حقیقتی برتر و خالق همه‌ی جهان و فراتر از همه موقعیت‌ها است). بنیان نظری تحول راهبردی در نظام تربیت رسمی و عمومی جمهوری اسلامی ایران - ص ۴۲۲

روشها و فنون تدریس

روشها و فنون تدریس

حیطه عمومی

www.BetaFile.ir

❖ تعریف یادگیری

❁ یادگیری تغییری است که نیاز به زمان دارد و در طی فرایندهای مختلف به وجود می‌آید.

یادگیری، باید محصول تجربه و نتیجه آن، باید تغییر در رفتار ارگانیزم باشد.

رفتار، معطوف به اعمالی است که ممکن است از شخصی سربزند و رفتارها ممکن است درونی یا بیرونی باشند.

روان شناسان، اعمال و رفتار را به دو دسته تقسیم کرده‌اند: ۱. رفتار آشکار ۲. رفتار نهان

➤ **رفتار آشکار:** به اعمالی اطلاق می‌شود که به طور مستقیم قابل مشاهده است.

➤ **رفتار نهان:** به اعمال درونی فرد، که به طور مستقیم قابل مشاهده نیست.

✓ گفتن و نوشتن: جزء رفتار آشکار است.

✓ درک ما از محیط اطراف خود و این که درباره یک فرد یا یک اثر چه حسی داریم جزء رفتار نهان هستند.
روان شناسان رفتارگرا چه کسانی هستند؟ کسانی که در تعریف یادگیری، تنها روی رفتار آشکار، متمرکز می‌شوند.

روان شناسان شناختی چه کسانی هستند؟ کسانی که رفتار آشکار را به عنوان سرنخی، برای استنتاج آنچه در ذهن می‌گذرد، به کار می‌گیرند.

❁ **تمام روان شناسان رفتارگرا و شناختی، برای تشخیص و اندازه گیری میزان یادگیری به رفتار آشکار، تکیه دارند.**

➤ یادگیری به طور مکرر و مستمر، در همه جا، اتفاق می‌افتد. اما همه تغییرات حاصل شده در فرایند زندگی ناشی از تجربه و تعامل نیست.

نکته: تغییراتی مانند قد، وزن، اندازه و... جزء یادگیری نیستند.

➤ **یادگیری:** معطوف به اعمالی است که به صورت عمد یا غیر عمد بر اثر تجربه حاصل شده.

مفهوم و تعریف یادگیری از نظر هیلگارد بارو:

«فرایند تغییرات نسبتاً پایدار در توان رفتاری فرد بر اثر تجربه»

تجزیه مفهوم بالا ↓

فرآیند: فرآیند به وقایع و روابط پویا، جاری مستمر و پیوسته در حال تغییر گفته می‌شود.

از مشخصات بارز فرایند، حرکت و پویایی است.

❖ یادگیری نیز یک فرایند است. چون بر اثر تعامل دائم فرد با محیط، همیشه و همه جا به طور پیوسته و مستمر صورت می‌گیرد.

از طریق یادگیری است که:

۱- فرد با محیط آشنا می‌شود. ۲- در مقابل محیط مقاومت می‌کند.

۳- محیط را تغییر می‌دهد. ۴- برای تأمین نیازهای خود از آن استفاده می‌کند.

❖ **مفهوم «تغییر»:** یادگیری تغییری است که طی فرایند تجربه اتفاق می‌افتد.

➤ هر تغییری را نمی‌توان یادگیری نامید.

بنابراین تغییراتی که معلول رشد و بلوغ طبیعی باشند هرگز یادگیری محسوب نمی‌شوند. با این که رشد و بلوغ طبیعی پیش نیاز یادگیری و به نوعی تأثیرگذار بر آن است.

➤ تغییرات حاصل از رفتار انعکاسی و خستگی، انطباق حسی، اثر داروها و نیروهای مکانیکی را هرگز نمی‌توان در قلمرو یادگیری قرار داد.

خوگرفتن و حساس شدن: مثال‌هایی از تغییر رفتارند که از تجربه ناشی می‌شوند.

حساس شدن: فرآیندی است که از طریق آن، ارگانیزم نسبت به جنبه‌هایی - از محیطش حساس می‌شود برای مثال:

موجود زنده‌ای که به نور، واکنش نمی‌دهد با شوک به آن پاسخ دهد در واقع: شوک، همان پدیده حساس شدن است.

خوگیری: فرآیندی است که از طریق آن ارگانیزم نسبت به محیط اش کمتر حساس می‌شود. به طور مثال: ارگانیزم‌ها تمایل دارند به محرک‌های تازه محیط خود توجه کنند.

➤ تمایل به محرک‌های تازه محیط؛ بازتاب توجه یا «سوگیری» نام دارد.

مثال برای حساس شدن و خو گرفتن سگی صدای ناگهانی می‌شنود: در صورتی که پارس کند، بازتاب «سوگیری» رخ داده است. اما اگر بعد از مدتی به آن صدا عادت کند یا واکنش نشان ندهد. می‌گوییم به آن «خوگرفته»

❖ آیا «خوگرفتن» و «حساس شدن» جزء «یادگیری» محسوب می‌شود؟

خیر، چون «شرط نسبتاً پایدار» در آنها صدق نمی‌کند و از آنجایی که خو گرفتن و حساس شدن، موقتی هستند لذا جزء یادگیری محسوب نمی‌شوند. اما اگر همین تغییرات، در پاره‌ای از موقعیت‌های عمدی نسبتاً طولانی دارند. بنابراین در اینجا، جزئی تغییرات حاصل از یادگیری محسوب می‌شوند.

❖ **مفهوم رفتار:** به مجموعه اعمال و حرکات فرد «رفتار» می‌گویند.

❧ روان‌شناسان رفتارها را به دو دسته تقسیم می‌کنند:

۱- آشکار یا بیرونی ۲- نهان یا درونی

رفتارهای آشکار: مستقیماً قابل مشاهده‌اند. مانند: صحبت کردن نوشتن و راه رفتن

رفتارهای نهان (درونی): به طور مستقیم قابل مشاهده نیستند. مانند: تفکر، تخیل و... .

اصولاً از طریق رفتارهای آشکار می‌توان به «رفتارهای نهان» پی بُرد.

مفهوم «توان رفتاری»: توان رفتاری حاکی از آن است که یادگیری در یادگیرنده، نوعی توانایی ایجاد می‌کند. این به این معنی است که تغییرات حاصل از یادگیری، در یادگیرنده، تغییر در توانایی یا تغییر در رفتار بالقوه اوست نه تغییر در رفتار ظاهری و قابل مشاهده.

✓ فرض مثال: ممکن است رشته علوم تربیتی مفاهیم الگوها و روشهای تدریس را یاد بگیرند. اما فرصت تدریس برای آنان فراهم نگردد. بعد از یادگیری یادگیرنده باید قادر به انجام کاری باشد که پیش از آن توان آن را نداشت.

مفهوم تجربه: تجربه یعنی تعامل دو جانبه شخص و محیط

❖ انواع یادگیری: یادگیری ممکن است به صورت عمدی یا غیر عمدی باشد.

➤ **یادگیری عمدی:** شخص مستقیماً در موضوع یادگیری دخالت دارد مثلاً موقعی که شما سر کلاس می‌نشینید تا یک موضوع را یاد بگیرید. پس شخص در یادگیری عمدی دخالت دارد و در معرض مستقیم یادگیری قرار دارد.

➤ **یادگیری غیر عمدی یا غیر مستقیم:** شخص به طور غیر مستقیم یاد می‌گیرد مثلاً شما سر کلاس میرید تا موضوع یک درس را یاد بگیرید اما علاوه بر موضوع درس به نحوه پوشش معلم، ظاهر او تن صدا و... را به صورت غیر مستقیم یاد می‌گیرید.

یادگیری غیر عمدی مثلاً شما به مدرسه می‌روید تا درس را یاد بگیرید اما از دوستان رفتارهای تازه یاد می‌گیرید.

به پوشش آنها دقت می‌کنید به نوع رفتارشان و بدون اینکه متوجه شوید تحت تاثیر آنها قرار می‌گیرید و از آنها یاد می‌گیرید.

❖ تفاوت بین یادگیری و عملکرد:

👉 در واقع تفاوت بین دانستن چیزی و انجام آن است... مثلاً شما دوچرخه سواری رو یاد گرفتید اما هنوز عملکردی نشان ندادی هر وقت دوچرخه سواری کنید یعنی عملکرد خود را نشان می‌دهید. در واقع عملکرد تظاهرات یادگیری به صورت آشکار.

❖ انواع یادگیری:

- روان‌شناسان تربیتی از اصطلاح یادگیری، برداشت یکسانی ندارند.
- اتفاق نظر روان‌شناسان تربیتی این است که «یادگیری» بر اثر تجربه یا تعامل فرد با محیط، حاصل می‌شود. هرگز نمی‌توان برای یادگیری، ماهیت یکسانی متصور شد، زیرا فرصت‌ها و تعامل‌های مختلف دارای نتایج یکسانی نیستند.
- انواع نظریات یادگیری را میتوان به دو دسته ی بزرگ تقسیم بندی کرد: رفتار گرایی و شناخت گرایی

رفتار گرایی:

- یادگیری از طریق شرطی شدن کلاسیک یا شرطی شدن پاسخگر (پاوولف)
- یادگیری از طریق شرطی شدن فعال (اسکینر)
- شرطی شدن از طریق پیوند گرایی و یا گزینش و پاسخ (ثرندیاک)

شناخت گرایی:

برونر، آزوبل، بلوم، پیازنه و... .

❖ انواع یادگیری:

- ۱- یادگیری از طریق شرطی شدن کلاسیک یا شرطی شدن پاسخگر (پاوولف)
- ۲- شرطی شدن از طریق پیوند گرایی و یا گزینش و پاسخ (ثرندیاک)
- ۳- یادگیری از طریق شرطی شدن فعال
- ۴- یادگیری از طریق مجاورت
- ۵- یادگیری از طریق مشاهده
- ۶- یادگیری از طریق شناخت

«بررسی کامل یادگیری از طریق شرطی شدن کلاسیک»

از بنیانی‌ترین انواع یادگیری ← یادگیری از طریق شرطی شدن کلاسیک

در یادگیری از طریق شرطی شدن کلاسیک، «پاسخ»، حاصل یک محرک شناخته شده است.

● مثال بارز برای یادگیری از طریق شرطی شدن کلاسیک آزمایش معروف پاولف است.

آزمایش معروف پاولف چه بوده است؟ دادن غذا و ایجاد ترشح بزاق بر روی زبان سگ بوده است که پاولف، غذا را «محرک غیر شرطی» و ترشح بزاق سگ را ← «پاسخ غیر شرطی» می‌نامید.

● میزان شرطی شدن سگ در آزمایش پاولف، به این صورت بررسی گردید که این بار به جای غذا، چندین بار لامپی روشن می‌کرد. در واقع سگ، شرطی شده بود که به محض روشن شدن لامپ، محرک غیر شرطی (غذا)، به او داده می‌شود و به همین دلیل باز هم از خودش ترشح بزاق بروز داد. (پاسخ غیر شرطی)

اینبار لامپ ← می‌شود محرک شرطی و پاسخ حاصل از آن، پاسخ شرطی است.

«خاموشی» زمانی رخ می‌دهد که رفتار شرطی تقویت نگردد و (محرک غیر شرطی چندین بار حذف شود) در این صورت پاسخ شرطی به تدریج ضعیف‌تر می‌شود.

در نتیجه ← تکرار محرک شرطی بدون تقویت کردن (روشن کردن چراغ بدون دادن غذا) و در نتیجه زوال پاسخ شرطی «خاموشی» نام دارد.

«پدیده بازگشت خود به خودی» گاهی ممکن است که موجود حتی بدون تقویت، برای مدتی کوتاه به محرک شرطی پاسخ دهد. این پدیده «بازگشت خود به خودی» نام دارد.

● دو پدیده «خاموشی» و «بازگشت خود به خودی»، در فرآیند آموزش و پرورش بسیار مهم هستند.

● باید بدانیم که بین پاسخ شرطی و محرک شرطی، هیچگونه ارتباط منطقی وجود ندارد.

مثالی برای مباحث گفته شده: شاگردی، در نخستین روز ورود به مدرسه با لبخند و روی خوش معلم روبرو بوده است (محرک غیر شرطی)

نحوه برخورد معلم می‌شود ← محرک غیر شرطی

و از این برخورد معلم، احساس رضایت و لذت می‌کند.

این احساس رضایت می‌شود ← پاسخ غیر شرطی

و این برخورد باعث می‌شود که شاگرد (شرطی شود) و به صرف حضور در مدرسه و با دیدن معلمان بی تفاوت، احساس لذت خواهد کرد. در این جا ← دیدن معلمان ← محرک شرطی و احساس لذت ← پاسخ شرطی

یا در مثال روز آزمون. ممکن است کسانی که امتحان رو برگزار می‌کنند تبدیل به محرک شرطی، برای ایجاد اضطراب و دلهره در دانش‌آموز شوند.

یا مثال دیگری ← کسی که بدون خوردن صبحانه به مدرسه می‌رود. در اثنای کلاس، به شدت احساس گرسنگی می‌کند (محرک غیر شرطی) و مضطرب و آشفته به نظر می‌آیند این اضطراب و آشفتگی در اثر گرسنگی می‌شود ← پاسخ غیر شرطی

حال همین دانش‌آموز، در زنگ بعدی یعنی علوم با این که صبحانه هم خورده ولی شرطی شده و دوباره احساس گرسنگی می‌کند اینجا این احساس گرسنگی (محرک شرطی) و اضطراب مجدد در دانش‌آموز می‌شود ← پاسخ شرطی

هرگاه محرک شرطی تکرار شود ولی محرک غیر شرطی را به همراه نداشته باشد. به تدریج پاسخ شرطی ضعیف می‌شود. یا به اصطلاح «خاموش» می‌گردد.

❖ نظریه ثرندایک پیوندگرایی (کوشش و خطا)

یکی از نظریه پردازان شرطی ثرندایک است او پژوهش‌های خود را درباره رفتار حیوانات در سال ۱۹۹۸ در کتاب هوش " حیوانی منتشر ساخت. ثرندایک تحت تأثیر روانشناسی فیزیولوژیک می‌باشد. وی معتقد است که مشخص‌ترین یادگیری در انسانها و حیوانات دیگر، یادگیری از راه کوشش و خطاست که بعدها آن را گزینش و پیوند نامید.

آزمایش ثرندایک آزمایش گربه گرسنه در داخل قفس بود ثرندایک با توجه به تدریجی بودن یادگیری به این نتیجه رسیده که گربه به هیچ وجه متوجه را فرار از جعبه نمی‌شود بلکه این کار را در نتیجه تثبیت تدریجی پاسخ‌های درست و زوال تدریجی پاسخ‌های نادرست فرا می‌گیرد.

گرداندن یکس عوامل و شرایط مؤثر در یادگیری را به شکل سه قانون اصلی معرفی کرد:

– قانون اثر – قانون آمادگی – قانون تمرین

➤ **قانون اثر:** در جریان آزمایش و خطا، هرگاه بین محرک و پاسخ رابطه خوشایند و لذت‌بخش پدید آید، آن رابطه تقویت می‌شود و بر عکس.

در واقع مقصود ثرندایک از قانون اثر این بود که پاداش‌ها و موقعیت‌ها به یادگیری رفتار پاداش یافته قوت می‌بخشند، در حالی که تنبیه‌ها و ناکامی‌ها سبب می‌شوند که تمایل به تکرار رفتاری که تنبیه شکست یا

آزردگی به دنبال داشته است، کاهش یابد همراه شدن عمل و عکس العمل فرد با یک عامل نامطلوب آزار دهنده سبب تأخیر در یادگیری یا عدم بروز آن می‌شود.

اگرچه ثرندایک از ظرافت و تنوع بیشتر یادگیری انسان آگاه بود ولی گرایش شدیدی داشت به اینکه رفتارهای پیچیده‌تر در پرتو رفتارهای ساده‌تر تبیین کند.

➤ **قانون آمادگی:** طبق قانون آمادگی شاگرد باید از لحاظ جسمی، عاطفی ذهنی و .. به اندازه کافی رشد کرده باشد تا مفهوم مورد نظر را یاد بگیرد.

به طور کلی قانون آمادگی به دو امر بستگی دارد:

✓ اولی توانایی کار و فعالیت

✓ دومی رغبت به کار و فعالیت

➤ **قانون تمرین:** هر قدر محرکی را که پاسخ رضایت بخش به دنبال داشته باشد بیشتر تکرار کنیم، رابطه بین محرک و پاسخ مستحکم‌تر و پایدارتر خواهد شد و بالعکس.

نکته: ثرندایک در قانون تمرین روی عامل شدت و تازگی تأکید می‌کند.

❖ یادگیری از طریق مجاورت

➤ در مبحث یادگیری از طریق شرطی شدن کلاسیک گفته شد که لازمه پاسخ شرطی، مجاورت و هم زمانی و پیوند محرک‌های غیر شرطی است، اما طبق برخی از نظریه‌های یادگیری، فقط مجاورت ساده و همایندی و جفت شدن یک حادثه یا حادثه دیگر میتواند منجر به یادگیری شود. در این فرایند، لزومی ندارد که بین محرک غیر شرطی و محرک شرطی پیوند وجود داشته باشد بلکه تنها همایندی دو رویداد با ایجاد تداعی میتواند موجب تغییر رفتار شود.

تنها شرط لازم برای حصول این تداعی توجه شاگرد به ترکیب خاص محرک، مجاورت ساده و همایندی است. روش زوجهای متداعی، به دلایل نظری حائز اهمیت است؛ زیرا این روش نمونه ای برجسته ای از فرایند تداعی است. یکی از مواد هر زوج، معمولا محرکی است برای پاسخی که باید آموخته شود؛ یعنی نزدیکی و مجاورت یک محرک با یک پاسخ میتواند موجب تغییر رفتار شود.

تاثیر یادگیری از طریق مجاورت ساده را میتوان در این جملات کامل نشده مشاهده کرد:

خانه ای مثل خانه‌های... بسازید.

او مانند یک... گیج است.

ما در یک روستای... زندگی میکنیم.

.....= ۵×۹

➤ با گذاشتن کلامتی همچون «روستاییان»، «هالو»، «سرسبز» و «۴۵» میتوانیم نشان دهیم که به دلیل مجاورت محرک‌ها و حوادث یا هم‌زمان اتفاق افتادن آنها، چیزهای زیادی یاد می‌گیریم.

➤ واتسون آزمایش پاوولف را به عنوان الگویی برای یادگیری برگزید، بازتاب شرطی را واحد ساختمانی عادت قرار داد و سرانجام تمام نظام خود را بر این شالوده بنا نهاد.

➤ گاتری برعکس واتسون، اصل یادگیری از طریق تداعی را مبنای کار خود قرار داد اصلی که چندان ارتباطی با آزمایش پائلف نداشت. گاتری قانون یادگیری را چنین بیان کرد:

«ترکیبی از محرک‌ها که با حرکت خاصی همراه می‌آیند، در بازپیدایی خود همان حرکت را به دنبال خواهد داشت.»

محور اصلی این نوع یادگیری تنها ترکیبی از محرک‌ها و حرکتهاست. این تعریف را میتوان نوعی «اصل تاخر» دانست؛ چون اگر یادگیری به طور کامل در یک کوشش صورت گیرد؛ آخرین عملی که در حضور ترکیبی از محرک‌ها صورت گرفته است؛ در بازپیدایی همان ترکیب محرک‌ها نیز رخ خواهد داد.

در این نوع یادگیری؛ تمرین سبب پیوند یا گسستگی نشانه‌ها با حرکات اختصاصی میشود تا جایی که سرانجام ترکیبهای هم‌خانواده‌ای از محرک‌ها بتوانند سلسله پاسخهای هم‌خانواده‌ای را فراخوانند؛ اما انگیزش به شیوه غیر مستقیم؛ از راه وادار کردن حیوان به عمل، در یادگیری اثر می‌گذارد.

فراموشی نیز در این یادگیری معنی خاصی به خود می‌گیرد؛ زیرا فرض بر این است که یادگیری همیشه استوار است؛ مگر آنکه یادگیری تازه‌ای مزاحم آن باشد. بر اساس این فرض، تمام فراموشیها ناشی از یادگیری پاسخهای تازه‌ای هستند که جانشین پاسخهای قبلی میشوند.

➤ در فرایند فعالیتهای مدرسه، انواع یادگیری از طریق مجاورت را میتوانیم مشاهده کنیم؛ مثلاً معلمی که برای آموزش ریاضی روی کارتهای آموزشی تصویر ۴ سیب را کشیده است و روی کارت دیگر عدد ۲ + ۲ را نوشته است، هم‌زمان با گفتن ۲ به علاوه ۲، میگوید ۴ و تصویر چهار سیب را نشان میدهد یا با گفتن کلمه «گره» هم‌زمان با نشان دادن کارتی که تصویر گره روی آن است؛ موجب یادگیری مجاورتی میشود.

● نوع دیگری از یادگیری مجاورتی «یادگیری «کلیشه‌ای» یا «قالبی» است.

● یادگیری کلیشه‌ای یا قالبی، به این صورت است که: به فرض مثال وقتی سینما، یک فرد روستایی را ساده لوح و یک فرد شهری را فریبکار و ریاکار معرفی می‌کند — در حالی که هر شخص روستایی ممکنه که ساده لوح نباشد و هر شخص شهری، فریبکار نباشد. اما ناخود آگاه این یادگیری از طریق «کلیشه‌ای یا قالبی» ایجاد شده است.

❖ **مهم:** اغلب وسایل ارتباطی (روزنامه، تلویزیون و...)، زمینه چه نوع یادگیری را فراهم می‌کنند؟ یادگیری

کلیشه‌ای

- مثال برای یادگیری «کلیشه‌ای»: «پلیس، حافظ نظم و منافع مردم در شهر است» و «ژاپنی‌ها، مؤدب هستند»
- (مهم) ← بسیاری از مفاهیم زبان، تاریخ و رفتارهای مطلوب اجتماعی را می‌توان از طریق «مجاورت و تداعی»، به شاگردان آموخت.

درسنامه ۲

❖ یادگیری از طریق شرطی شدن فعال

● در این نوع یادگیری، بر خلاف شرطی شدن کلاسیک، رفتارهای فعال محصول محرکهای فیزیولوژیک نیستند بلکه نتیجه متغیرهای قطعی در رفتارهای موجود زنده‌اند که به وسیله تقویت کننده خاصی قوت می‌گیرند.

● یک نکته کلیدی: هر جا کلمه تقویت کننده، دیدیم نشان دهنده یادگیری از طریق شرطی شدن فعال می‌باشد.

❖ «تفاوت شرطی شدن کلاسیک و شرطی شدن فعال در قالب یک مثال»

گفتیم شرطی شدن کلاسیک، دادن محرک‌ها هست و شرطی شدن فعال، دادن تقویت کننده است. سگی را در نظر می‌گیریم که با دادن محرک غیر شرطی (غذا دادن) منجر به ترشح بزاق سگ می‌شود (پاسخ غیر شرطی). این جا «محرک» آوردیم پس می‌شود ← یادگیری از طریق شرطی شدن کلاسیک اما همین سگ را اگر در نظر بگیریم که غیر از غذا دادن، چیز دیگری بخواهیم به او آموزش بدهیم مانند توپ بازی کردن و... باید رفتار او را با پاداش یا هر چیز دیگری تقویت کنیم ← پس در این صورت یادگیری از طریق شرطی شدن فعال اتفاق می‌افتد.

تقویت کننده چیست؟ و چه فرقی با محرکهای شرطی دارد؟

تقویت کننده، معمولاً تکرار و شدت رفتار را افزایش می‌دهد و موجب تثبیت آن می‌شود.

● تقویت کننده‌ها انواع مختلفی دارند مانند:

۱- تقویت کننده‌های نخستین ۲- تقویت کننده‌های تعمیم یافته

● معروف‌ترین مثال شرطی شدن فعال ← «آزمایش موش و اسکینر» است.

● احتمال تکرار تمام سطوح رفتارهای نامحدود انسان را، می‌توان با ارائه یا عدم ارائه تقویت کننده‌های مناسب، کم و زیاد کرد.

● شرطی شدن فعال سبب خواهد شد که معلم، شرایط را بررسی و شناسایی کند و بداند که چه رفتاری را باید تقویت کند یا چگونه رفتارهای نامطلوب را از بین ببرد.

«روشهای ایجاد تغییر در رفتار با استفاده از نظریه شرطی شدن فعال»

● نظریه شرطی شدن فعال، به جای تکیه بر تصورات و تبیینهای نظری، مشتمل بر اصول و فنون است که در مجموع، فناوری رفتار را بوجود می‌آورد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تعلیم و تربیت اسلامی

حیطه عمومی منابع آزمون استخدامی آموزش و پرورش

درسنامه اول

مقدمه:

ضرورت تدوین فلسفه تربیت رسمی و عمومی در جمهوری اسلامی ایران عبارتند از:

- ۱- تاریخمند بودن
- ۲- ویژگی ها و اقتضائات
- ۳- عدم داشتن چهارچوب بومی و اسلامی
- ۴- سنت ها و تجارب نسل های گذشته
- ۵- تعارض سنت و مدرنیته با انقلاب فراگیر
- ۶- برقراری نسبت دقیق و عقلانی بین نهاد تربیت با سایر جوامع
- ۷- قاعده نفی سبیل

نکات قابل توجه از بخش مقدمه:

- ۱- تربیت رسمی امری تاریخمند متناسب با مقتضیات زمان و مکان تحول پیدا می کند.
- ۲- از تربیت رسمی الگوی نظری واحد و جهان شمولی وجود ندارد.
- ۳- هر کشوری باید بر اساس مبانی فکری، پیشینه فرهنگی و فلسفه تربیتی خاص جامعه خویش تبیین فلسفه ویژه خود و الگوهای نظری مناسب آن را بسازد که حدود آن تحت تاثیر شرایط جامعه رقم می خورد.

- ✓ سوال اول: چه عاملی سبب شده است که الگوی نظری رایج در کشورهای غربی، در نظام های تربیتی دیگر جوامع جهان گسترش پیدا کند؟ تصور نادرست وجود الگوی یگانه از تربیت رسمی
- ✓ سوال دوم: چه عاملی موجب انقطاع جوامع غیر غربی از پیشینه فرهنگی و تاریخی خود و انفعال فرهنگی آن ها نسبت به فرهنگ مسلط جهانی خواهد شد؟ وجود الگوی یگانه از تربیت رسمی
- ✓ سوال سوم: تصور وجود الگوی یگانه از تربیت رسمی در کشورهای غیر غربی موجب چه تبعاتی می گردد؟

الف) زمینه توسعه و تحول فراهم نمی گردد.

ب) انقطاع و انفعال فرهنگی و تاریخی را در پی دارد.

- ۴- تربیت رسمی بیشتر از هر چیزی تابع مقتضیات محیط اجتماعی است که حدود آن تحت تاثیر شرایط جامعه رخ می دهد که تحول مطلوب و تداوم ارزش ها و هنجارها در هر جامعه مرهون نظام تربیت رسمی آن به شمار می رود.

۵- از عوامل مهم بروز ناهماهنگی و ناکارآمدی نظام فعلی تربیت رسمی و عمومی ایران این بوده که در کشور ما تاکنون فلسفه مدون و استواری در چهارچوب فلسفه تربیت بومی و متناسب با نظام فکری و ارزشی اسلام مبتنی نبوده است.

✓ سوال: چه عاملی باعث شده تا اقدامات اصلاحی و تحول جویانه در نظام تربیت رسمی ایران به نتایج دلخواه و ثمربخش ختم نشود؟ نداشتن چهارچوب فلسفه تربیت بومی متناسب با ارزش های اسلام

۶- تبعیت از الگوهای وارداتی و اقتباسی در جهت تربیت رسمی مشکل ساز و بحران آفرین است.
۷- پیش نیاز اصلی هرگونه تدبیر و اقدام تحول جویانه در نظام تربیت رسمی و عمومی در کشور ما، تدوین فلسفه تربیت رسمی و عمومی با الگوی اسلامی و ایرانی می باشد.

۸- مواجهه انفعالی با الگوی مدرن در جریان توسعه تجارت تربیتی باعث شده که الگوی سنتی بدون نقادی و به طور مستقل در عرض الگوی مدرن حرکت نماید در صورتی که باید سنت تربیتی اسلامی و ایرانی خود را با نقادی پیوسته و حفظ نکات مثبت آن با در نظر گرفتن تجارب جهانی و مدرن روزرسانی و نوسازی نمود.

✓ سوال: راه گریز از مواجهه انفعالی با الگوی مدرن در جریان توسعه تجارب تربیتی چیست؟
تدوین فلسفه تربیت رسمی و عمومی به شکل اسلامی و بومی
۹- با توجه به ظهور و تداوم انقلاب اجتماعی فراگیر اسلامی و تأسیس نظام سیاسی نوپا بر اساس ارزش های اسلامی به نام جمهوری اسلامی در کشور ایران، تدوین فلسفه ای برای هدایت و بازسازی نظام تربیت رسمی و عمومی آشکارتر است.

✓ سوال: از دلایل عقب ماندگی و گسست در تربیت رسمی و عمومی ایران چه می تواند باشد؟
ادامه الگوی تربیت بر پایه ایده های مدرنیته (اومانیسم و سکولاریسم) و عدم توجه به مبانی اسلامی
۱۰- تربیت رسمی و عمومی به شکل فعلی آن نهادی است که با آغاز دوران مدرنیته در جوامع غربی ظهور پیدا کرده است

✓ سوال: چالش مهم و بزرگ جوامع اسلامی در تربیت رسمی و عمومی چیست؟
برقراری نسبتی عقلانی و مستدل بین سنت و مدرنیته از زمان آشنایی با مظاهر تمدن غرب است.
۱۱- رویکردهای نظری و عملی که از اندیشه اجتماعی معاصر نشأت می گیرند:

تجددگرا / شریعت گرا / تمدن ساز

۱۲- تجددگرایی: اصول و چهارچوب مدرنیته

۱۳- پنج محور اساسی رویکرد «تجدد گرا» عبارتند از:

نگرش انسان مدارانه / علم گرایی و تاخیر بر خرد / توسعه گرایی / تاریخت / نسبیت فهم و آینده گرایی

۱۴- شریعت گرایی: اجرای احکام فقهی بدون نیاز به پردازش الگوهای عینی و تجربی

۱۵- پنج محور اساسی رویکرد شریعت گرایی عبارتند از:

اصول گرایی / آیین گرایی و تکلیف مداری / اجتهادگرایی و روش مندی در فهم دین / التقاط ستیزی / گذشته گرایی

۱۶- تمدن سازی: توجه به وحی و تعالیم دینی و در نظر گرفتن جایگاه ویژه برای عقل

- پنج محور اساسی رویکرد تمدن سازی عبارتند از:

○ نگرش نظام مند به معرفت دینی

○ اصول گرایی در حوزه معرفت دین و توسعه گرایی در حوزه تحقق دین

○ تکامل در روش اجتهاد و تجدید نظر در روش علوم جدید

○ تدوین الگوهای اجتماعی

○ پی ریزی تمدن نوین اسلامی

۱۷- از منظر رویکرد تمدن سازی، اجرای همه جانبه اسلام تنها در قالب فرایند نوسازی جامعه به سوی یک الگوی مطلوب اسلامی شکل می گیرد.

۱۸- رویکرد تمدن سازی برای پی ریزی تمدن نوین اسلامی بر ضرورت تدوین الگوهای اجتماعی تاکید دارد.

۱۹- رویکرد کلان در مواجهه با مدرنیته با راهبردهای کلان انقلاب اسلامی و جمهوری اسلامی ایران مناسبت دارد.

۲۰- قاعده نفی سبیل از قواعد فقهی فراگیر و گسترده در تمامی ابواب فقه است که دلالت های روشنی برای تنظیم سیاست ها و مناسبات جوامع اسلامی با جوامع دیگر دارد.

۲۱- جوامع اسلامی باید در حوزه های فکری و نظری به کسب قدرت و استقلال و بومی سازی دانش ها و تخصص ها نظر داشته باشند و لذا باید در جریان قاعده نفی سبیل قرار بگیرند که این قاعده پویایی و تعالی این جوامع در دوران معاصر را همراه دارد.

☐ (قاعده نفی سبیل: نفی ایجاد سلطه بیگانگان که موجب غنای جوامع اسلامی می شود)

۲۲- قاعده نفی سبیل باعث می شود که نظام تربیتی منجر به تثبیت و تداوم تسلط فکری و فرهنگی بیگانگان بر نظام تربیتی جوامع اسلامی نشود.

۲۳- بالاترین مرجع تصمیم گیرنده درباره کل فرایند تربیت در جامعه اسلامی ایران، شورای عالی انقلاب فرهنگی می باشد.

۲۴- مباحث فلسفه تربیت رسمی و عمومی ذیل چهار عنوان مطرح می گردد که عبارتند از:

الف) مبانی تربیت رسمی و عمومی (سیاسی، حقوقی، روان شناختی و جامعه شناختی)

ب) چیستی تربیت (تعریف و ویژگی ها)

ج) چرایی تربیت (ضرورت، غایت و هدف کلی)

د) چگونگی تربیت (اصول، الگوی نظری، ارکان و عوامل سهیم)

ایستگاه تست

۱- «اصول گرایی در حوزه معرفت دین و توسعه گرایی در حوزه تحقق دین» از محورهای کدام یک از رویکردها می باشد؟

۱. شریعت گرایی ۲. تمدن سازی ۳. تجدد گرایی ۴. دین گرایی

۲- اندیشه ها حول محور «اصول گرایی، آیین گرایی، تکلیف مداری و گذشته گرایی» به کدام رویکرد در جوامع اسلامی اشاره می کنند؟

۱. سیاسی ۲. تحول خواهی ۳. تجدد گرایی ۴. شریعت گرایی

۳- تربیت رسمی و عمومی، نهادی است با آغاز کدام دوران در جوامع غربی ظهور یافته است؟

۱. رنسانس ۲. پست مدرنیته ۳. مدرنیته ۴. قرون وسطی

۴- کدام گزینه تکمیل کننده عبارتهای سه گانه در خصوص « نحوه مواجهه با رویکرد مدرنیته » می باشد؟ (به ترتیب)

الف) از محورهای اصلی رویکرد تمدن سازی می باشد.

ب) هدف حکومت دینی است.

ج) قانونی که موجب تنظیم سیاست مناسبات جوامع اسلامی با دیگر جوامع می شود نام دارد.

۱. توسعه گرایی - تامین رفاه - قاعده نفی سبیل

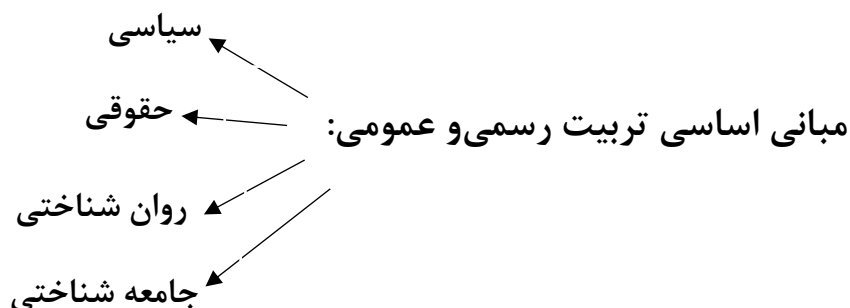
۲. توسعه گرایی در تحقق - زمینه سازی برای تحقق حیات طیبه - قاعده نفی سبیل

۳. توسعه گرایی در تحقق - تامین رفاه - منطقه الفراغ

۴. اجتهاد روش مند - زمینه سازی برای تحقق حیات طیبه - منطقه الفراغ

پاسخنامه ایستگاه تستی درسنامه ۱				
سوال	۱	۲	۳	۴
پاسخ صحیح	۲	۴	۳	۲

درسنامه دوم

۱- مبانی سیاسی: تربیت رسمی و عمومی به دلیل قانون مندی، رسمیت، عمومیت و الزام آور بودن حضور متربیان در آن با نظام سیاسی حاکم بر جامعه نسبت وثیقی برقرار می‌نماید. از طریق:

الف) نشان دادن جایگاه تربیت در نظام سیاسی

ب) چگونگی دخالت و تاثیر نظام سیاسی در حوزه تربیت

مهمترین مبانی سیاسی تربیت: (۶ مورد)

(کلید واژه ها: حکومت، دولت، نهادهای سیاسی)

۱- هدف حکومت دینی (دولت اسلامی) زمینه سازی برای تحقق حیات طیبه است.

نکات:

- دولت اسلامی زمینه ساز تحقق حیات طیبه است، نه دولت رفاه (یعنی رفاه، هدف اصلی دولت اسلامی نیست)
 - دولت زمینه ساز تحقق حیات طیبه، موظف است به تامین رفاه و امنیت مردم.
 - تامین رفاه مردم، مقدمه ای برای تحقق حیات طیبه به شمار می‌رود.
- روایتی از امام علی (ع) که می‌فرمایند «کاد الفقر ان یكون کفرا» به همین موضوع اشاره دارد.

چهار وظیفه اسلامی در عهد نامه مالک اشتر:

- ۱- مدیریت مالی ۲- ایجاد امنیت ۳- آبادانی عمرانی ۴- استصلاح شهروندان: انجام این وظایف زمینه ای برای تحقق حیات طیبه محسوب می‌گردد.
- ۲- تربیت شایسته عموم مردم به لحاظ حاکمیت اصل مردم سالاری دینی در حکومت اسلامی هم از جمله اهداف تشکیل حکومت است و هم با توجه به تکیه این نوع حکومت برانتخاب و حضور آگاهانه مردم راهکار اصلی حفظ و تداوم نظام سیاسی مطلوب به شمار می‌آید.

نکات:

- خاستگاه اقتدار دولت اسلامی و حفظ آن، انسان های هدایت یافته ای هستند که در گسترش هدایت مجاهدت می نمایند.
- زمینه سازی برای هدایت هم مقصد و هدف دولت اسلامی است و هم مبدا و ضامن بقای آن.
- نهادهای تربیتی به زمینه سازی برای حضور آگاهانه و مشارکت فعال عموم مردم در پیشرفت جامعه مسئولیت دارند.
- (شورا: وَأَمْرُهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ)

۳- در حکومت اسلامی پیشرفت جامعه، وسیله ای برای بسط هماهنگ و متعادل ظرفیتهای وجودی افراد و تعالی تجارب متراکم جامعه در جهت تحقق حیات طیبه است.

نکات:

- دولت اسلامی از قدرت اقتصادی برای تحقق حیات طیبه در همه ابعاد بهره می گیرد.
- در نگاه اسلامی، کل فرآیند تربیت و همه ابعاد آن در چهارچوب معیارهای اسلامی می باشد.
- در همه ساحت های ششگانه کل فرایند تربیت و همه ابعاد آن باید در چهار چوب معیار های اسلامی باشد.

۴- در حکومت اسلامی مجموعه نهادهای فرهنگی کشور، باید به صورت هماهنگ و در چهارچوب سیاست های کلان کشور و سیاست های کلی بخش فرهنگ (مصوب مقام رهبری) عمل کنند = تحت نظارت ولایت فقیه

نکته:

- تمامی سازمان ها و نهادهای فرهنگی ناظر به رشد همه جانبه ی عموم مردم باید با نظام به صورت هماهنگ عمل نمایند.

۵- در حکومت اسلامی جهت گیری تربیتی از جمله اولویت های اساسی همه بخش ها و نهادهای اجتماعی، سیاسی و اقتصادی است. (طبق اصل سوم قانون اساسی)

نکات:

- فرآیند تربیت توسط نهادهای تربیت رسمی و غیررسمی بر اساس معیارهای اسلامی تحقق پیدا می کند.
- جهت گیری های اساسی ماهیت تربیتی و هدایتی دارند.

۶- رویکرد «تمدن سازی» در زمینه مواجهه با مظاهر مدرنیته، جهت گیری مختار و برگزیده است.

نکات:

- رویکرد تمدن سازی بر دیگر رویکردها مرجح است.
- در رویکرد تمدن سازی علاوه بر وحی و تعالیم دینی جایگاه ویژه ای برای عقل در نظر گرفته شده است.
- مسلمانان باید بر مبنای تفسیر، کتاب، سنت و اجتهاد روشمند و پویا در جامعه اسلامی متناسب با مقتضیات زمان و مکان به پی ریزی تمدن نوین اسلامی بپردازند.
- از منظر رویکرد تمدن سازی اجرای همه جانبه اسلام تنها در قالب فرایند نوسازی جامعه به سوی یک الگوی مطلوب اسلامی و تأسیس نهادهای و ساز و کارهای متناسب با آن ها میسر است و این رویکرد تناسب بیشتری با راهبردهای کلان اسناد بالادستی تربیتی دارد.

این رویکرد به طور کلی بر این محورها تاکید دارد:

- نگرش نظام مند به معرفت دینی
- اصولگرایی در حوزه معرفت دین و توسعه گرایی در حوزه تحقق دین
- تکامل در روش اجتهاد و لزوم تجدید نظر در روش علوم جدید
- ضرورت تدوین الگوهای اجتماعی
- پی ریزی تمدن نوین اسلامی

۲- مبانی حقوقی: همان حق و تکلیف است که شامل گزاره های اعتباری و تجویزی است.

سوال: دلیل ارتباط تربیت رسمی و عمومی با نظام حقوقی جامعه چیست ؟ به دلیل قانون مندی و ارتباط عمیق با نظام سیاسی

نکات:

- فرآیند تربیت رسمی و عمومی با نظام حقوقی ارتباط دو سویه و وثیق برقرار می کند.
- ۱- **حق بر تربیت:** دو جنبه فردی و اجتماعی دارد.
- در جنبه فردی، فرد و خانواده صاحب حق و تکلیف اند. و مسئولیت اولیه و اصلی تربیت کودکان با والدین است و دولت نقش مکمل و ناظر دارد.
- در جنبه اجتماعی در تربیت رسمی و عمومی، مسئولیت اصلی با حاکمیت است که با نقش ارکان تربیت و همه نهادهای سهیم صورت می گیرد.

حقوق والدین با خانواده در تربیت فرزندان خود:

- ۱- حق انتخاب نوع تربیت ۲- حق مشارکت در نظام تربیت رسمی و عمومی در حد توانایی و صلاحیت
 - ۳- حق مشارکت در جریان تربیت فرزندان خود ۴- حق نظارت بر نظام تربیت
- در جنبه اجتماعی تربیت، دولت اسلامی برای تحقق شایسته حق بر تربیت نسبت به آحاد جامعه عهده دار سیاست گذاری و برنامه ریزی است.

حقوق عموم شهروندان ایرانی از منظر تربیتی:

دسترسی برابر، برخورداری از تربیت مطابق نیازها، رایگان و الزامی، تربیت اخلاقی و دینی، تامین کرامت انسانی - آزادی - آگاهی، تربیت خلاق، استقلال ملی، وحدت ملی، مصون از تعرضات جسمانی و روانی، مشارکت فعال، فنی و مهارتی، حق انتخاب نوع تربیت متناسب با سطح رشد و توانایی متربی، تشکیل مووسسات مردم نهاد و نهادهای مدنی برای مشارکت و نظارت، حق برخورداری از تربیت دینی و مذهبی متناسب

۳- تکالیف و مسئولیت های تربیتی (دولت و خانواده)

تعهدات دولت نسبت به حق بر تربیت به سه شکل است: رعایت، حمایت و زمینه سازی برای تحقق کامل.

نکات:

- اگر والدین وظیفه تربیتی خود را ایفا نکنند، دولت اسلامی باید این وظیفه را بر عهده بگیرد. این موارد خاص عبارتند از:

(۳ مدل)

- کودکانی که والدین خود را به طور دائم یا موقت از دست داده اند.
- کودکانی که خود یا والدین آن ها سلامت جسمی و روانی ندارند.
- کودکانی که والدین آن ها صلاحیت اخلاقی، تمکن مالی و امکانات رفاهی لازم برای تربیت ندارند.
- سیاست گذاری و برنامه ریزی در خصوص تربیت در زمره اعمال حاکمیتی است اما نحوه ارائه آن قابل واگذاری به بخش غیردولتی است مشروط براین که اصول مورد نظر رعایت شود.
- مسئولیت حفاظت از شئون تربیتی کودکان صرفاً بر عهده دولت نیست، بلکه والدین در این امر مسئول اند. در عین حال دولت باید به هنگام وقوع آسیب های مهم تربیتی با دادن گزارش به مقامات صلاحیت دار، موضوع را پیگیری نموده و موجبات تعقیب اشخاص حقیقی و حقوقی را فراهم آورد.

ایستگاه تست

۱- در حق بر تربیت والدین در فرایند تربیت رسمی و عمومی، حق مشارکت در مدیریت

نظام تربیت رسمی و عمومی می باشد ؛ حد و حدود آن به چه صورت می باشد ؟

۱. توانایی و صلاحیت ۲. آگاهی و شناخت

۳. در چهارچوب فلسفه تربیتی ۴. اعتباری و تجویزی

۲- در عهدنامه مالک اشتر به چهار وظیفه دولت اسلامی یعنی مدیریت مالی، ایجاد امنیت،

آبادانی و عمران و استصلاح شهروندان اشاره شده است ؛ این وظایف مربوط به کدامیک از

مبانی سیاسی تربیت رسمی و عمومی می باشد ؟

۱. تربیت شایسته عموم مردم به لحاظ حاکمیت اصل مردم سالاری دینی در نوع حکومت اسلامی از

جمله اهداف تشکیل حکومت است.

۲. در حکومت اسلامی، جهت گیری تربیتی از جمله اولویت های اساسی همه بخش ها و نهادهای های

اجتماعی، سیاسی و اقتصادی است.

۳. رویکرد تمدن سازی در زمینه مواجهه با مظاهر مدرنیته، جهت گیری مختار و برگزیده است.

۴. هدف حکومت دینی زمینه سازی برای تحقق حیات طیبه است.

پاسخنامه ایستگاه تستی درسنامه ۲		
سوال	۱	۲
پاسخ صحیح	۱	۴

روانشناسی رشد
واختلالات یادگیری

حیطه اختصاصی
روانشناسی رشد و اختلالات یادگیری

www.BetaFile.ir

❖ **تعریف رشد:** تمام تغییر و تحولات جسمی، شناختی و روانی اجتماعی که از زمان تشکیل شدن سلول تخم تا هنگام مرگ در انسان روی می‌دهد.

روان شناسی رشد تمام تغییرات و تحولات جسمی، ذهنی و عاطفی اجتماعی را مطالعه می‌کند و به تمام مراحل رشد انسان مربوط می‌شود؛ ولی بیشترین توجه آن به دوره **کودکی و نوجوانی** است.

رسش یا پختگی: به تغییرات از پیش تعیین شده **ژنتیکی و مستقل از تغییرات محیطی** گفته می‌شود و امکان یادگیری‌های مختلف را برای موجود زنده فراهم می‌کند. رسش به معنی آمادگی زیستی است که خود مبتنی بر یک نقشه ژنتیکی است و به جنبه‌های جسمی و بدنی اشاره دارد.

یادگیری: تغییرات نسبتاً پایداری که ناشی از تجربیات فرد است.

نمو: برنامه از پیش تعیین شده که حالت افزایشی دارد و از هنگام لقاح تا نوجوانی ادامه دارد.
 نکته: پختگی به تجربه‌ها یا شکل‌گیری خاصی نیاز ندارد؛ اما یادگیری به رشد جسمی و پختگی وابسته است.
جمع بندی تعاریف فوق: رشد حاصل جمع رسش، نمو و یادگیری است که شامل تغییرات کمی و کیفی است و از زمان لقاح تا مرگ ادامه دارد.

اهداف روان شناسی رشد: ۱. توصیف و پیش بینی رفتار ۲. شناسایی تاثیرات هنجاری و غیر هنجاری ۳. کمک به زندگی بشر

Δ زمینه‌های اصلی رشد یا سه جنبه مهم فرایند رشد:

۱. **رشد جسمی:** تغییرات در اندازه بدن ظاهر و عملکرد سیستم بدن، توانایی‌های حرکتی و...
۲. **رشد شناختی:** تغییرات در توانایی عقلانی و در حوزه فعالیت‌های ذهنی مانند ادراک، حافظه، تفکر، احساس استدلال، زبان، توجه و...
۳. **رشد روانی اجتماعی:** تغییرات در شخصیت، روابط میان فردی، روابط با دیگران

❖ **نظریه‌های مختلف و موضوعات اساسی در مورد رشد:**

☒ **رشد پیوسته است یا گسسته؟**

روانشناسان دو دیدگاه در مورد رشد دارند، عده ای رشد را پیوسته و عده ای دیگر رشد را ناپیوسته میدانند.
رشد پیوسته (خطی): به تأثیر محیط و اجتماع و عوامل بیرونی در فرایند رشد اهمیت بیشتری می‌دهند و معتقد هستند که به مهارت‌هایی که از آغاز تولد وجود داشته به تدریج افزوده می‌شود. تنها فرق بین کودکان و بزرگسالان را در مقدار و یا پیچیدگی رفتار می‌دانند؛ بنابراین رشد را یک‌روند **کمی** در نظر می‌گیرند.

در این دیدگاه، پیوسته کودک منفعل هست و به تفاوت‌های فردی اهمیت نمی‌دهند، کودکان شباهت زیادی به بزرگسالان دارند.

یعنی رشد مرحله ندارد، پیوسته و تدریجی است.

مانند جان لاک، واتسون، پاولف، اسکینر (رفتارگرایان)، بندورا (نظریه‌های یادگیری اجتماعی) نظریه پردازش اطلاعات خبرپردازی، نظریه بوم‌شناسی فن برنر

☒ کلیدواژه‌های مرتبط با رشد پیوسته: محیط، مکانیسمی (ماشینی)، یادگیری (معلم و مربی)، آموزش، تجربه (تربیت)، اجتماع، بیرونی، کمی

رشد گسسته: این دسته از روانشناسان رشد را مرحله‌ای و ناپیوسته به صورت پلکانی می‌دانند و بر مرحله‌ای بودن رشد، تاکید دارند که در هر مرحله **تغییرات کیفی** در احساس، رفتار و تفکر فرد ایجاد می‌شود.

✓ اینان به تاثیر وراثت (سرنوشت)، رشد و ثبات در فرایند رشد اهمیت بیشتری می‌دهند.

✓ اینان عقیده دارند که رشد فرایندی ناپیوسته است که در مقطع خاصی آگاهی‌ها و مهارت‌های جدیدی در فرد آشکار می‌شوند.

☒ کلیدواژه‌های مرتبط با رشد ناپیوسته: وراثت، ارگانیسمی (وجود)، ذات، رشد، ژنتیکی، ثبات (تثبیت)، طبیعت (سرنوشت)، درونی، کیفی

از مهم‌ترین نظریه پردازان رشد ناپیوسته ← روسو هست که برای اولین بار اصطلاح رشد و مرحله رو استفاده کرد.

❖ تفاوت نظریه رشد پیوسته و رشد ناپیوسته:

➤ نظریه‌هایی که رشد را پیوسته میدانند معتقدند به مهارت‌هایی که کودک از بدو تولد داشته، افزوده میشود بنابراین فرق کودک و بزرگسال در **مقدار و پیچیدگی رفتار** است. مثلاً توانایی یک کودک در دسته بندی اشیا خیلی شبیه بزرگسالان است اما او فقط نمی‌تواند این مهارت را به اندازه ما با دقت و پیچیدگی انجام دهد.

➤ اما نظریه‌های که رشد با ناپیوسته میدانند معتقدند در هر مرحله از رشد تغییرات کیفی در رفتار و احساس و تفکر انسان ایجاد میشود و بنابراین فرق بین کودک و بزرگسال در **شیوه رفتار، تفکر و احساس** است. لذا در هر دوره سنی رفتار و احساس کودک منحصر به فرد و کاملاً متفاوت با بزرگسالان است.

مثلاً یک کودک نوباوه توانایی درک و سازماندهی رویدادها را ندارد، اما یک رشته مراحل رشدی را طی میکند و هرکدام از این مراحل ویژگی‌های خاصی دارند که او را به بالاترین سطح از درک می‌رسانند.

📌 روان شناسانی که می‌گویند **رشد ناپیوسته** و دارای مرحله است روی پارامترهای **وراثت** تاکید می‌کنند و نظریه خودشون بر اساس این مبانی استوار است. یعنی رشد دوره ای، پلکانی و گسسته است و به تفاوت‌های فردی توجه شده است. این نظریه پردازان به اصطلاح رشدگرا هستند.

📌 روان شناسانی که می‌گویند **رشد پیوسته** است و دارای مرحله نیست، تاکیدشان روی **محیط** است یعنی رشد مرحله ندارد، پیوسته و تدریجی است. این روان شناسان به تفاوت های فردی توجه ندارند و می‌گویند کودک در مقابل محیط، منفعل است.

نکته: از این به بعد هر جا که روان شناسی نظریه اش دارای مرحله بود، بدونین که اون رشد رو ناپیوسته می‌دونه و تمامی پارامترهای مربوطه رو قبول داره که بالا گفتیم.

➤ **مهم‌ترین نظریه‌های طرفداران رشد گسسته:**

نظریه طبیعت گرایی روسو

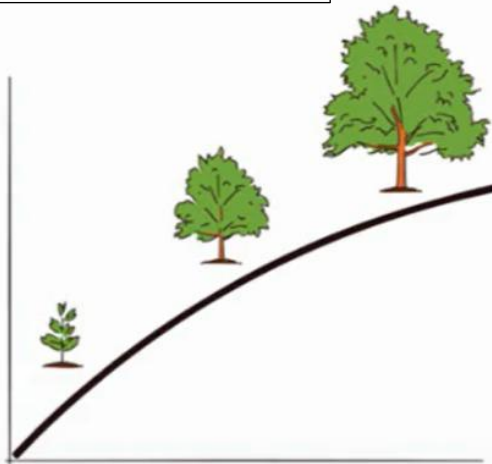
نظریه شناختی پیاژه

نظریه روانی اجتماعی اریکسون

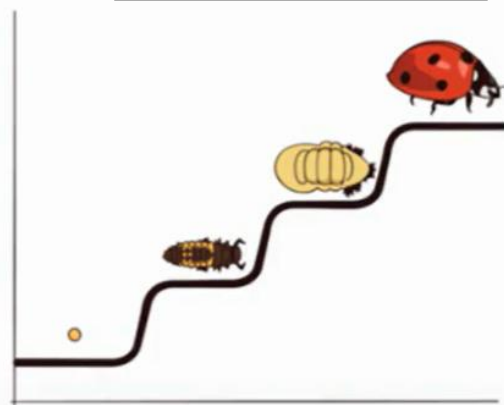
نظریه رشد اخلاقی کلبِرگ

نظریه نمو یافتگی گزل

رشد پیوسته، تغییرات کمی

رشد ناپیوسته، تغییرات کیفی

مرحله: تغییرات کیفی در تفکر، احساس و رفتار کردن که دوره‌های خاص رشد را مشخص می‌کند. در نظریه‌های مرحله‌ای رشد مانند بالا رفتن از پلکان هست.

صفت توحیدی: هر مرحله باید تمام خصوصیات مرحله قبل را نیز داشته باشد بعبارتی هر مرحله باید تمام خصوصیات مرحله قبلی را +بعلاوه خصوصیات مرحله جدید داشته باشد که این یکپارچه شدن خصوصیات در مرحله جدید را صفت توحیدی می‌نامند و از ملاک‌های مرحله‌ای بودن یک تغییر می‌باشد

☒ یک دوره رشدی وجود دارد یا چند دوره؟

دیدگاه‌های مرتبط به یک مرحله رشدی معتقدند که مراحل رشدی جهان شمول است و در همه افراد یکسان است.

دیدگاه‌های مرتبط با رشد چند دوره‌ای معتقدند که رشد از فرهنگی به فرهنگی دیگر و از فردی به فردی دیگر متفاوت است.

☒ یکی دیگر از مسائل مهمی که در رشد مطرح میشود، مساله طبیعت و تربیت است.

☒ طبیعت مهم‌تر است یا تربیت؟ مهم‌ترین سؤال در روان‌شناسی رشد است

✓ طبیعت: همان ویژگی‌های زیستی و فطری، یعنی اطلاعات ارثی که در لحظه لقاح از والدینمان دریافت می‌کنیم است.

✓ تربیت: نیروهای مادی و اجتماعی است که ساختار زیستی و تجربیات روانی ما را قبل و بعد از تولد تحت تأثیر قرار می‌دهد.

✓ نظریه‌های مختلف بر اساس تأکیدی که بر طبیعت یا تربیت دارند طبقه‌بندی می‌شوند.

✓ هر قدر نظریه‌ای بر نقش وراثت تأکید بیشتری داشته باشد، بر ثبات وضعیت انسان باور بیشتری دارد؛ به **ثبات** ویژگی‌های افراد تأکید میکنند و از نظر آنان **وراثت** عامل مهمی در رشد است (مثلاً کسی که بصورت وراثتی توانایی کلامی بالایی دارد، در سنین بالایی نیز اینگونه می‌ماند و تغییر نمی‌کند، ثبات دارد) به این روان‌شناسان رشدگرا می‌گویند.

متقابلاً نظریه‌هایی که به نقش محیط تأکید دارند بر انعطاف پذیری و تغییر باور دارند.

بسم اللہ الرحمن الرحیم

روانشناسی تربیتی

مولف: دکتر علی اکبر سیف

نام کتاب : روانشناسی تربیتی

مؤلف : دکتر علی اکبر سیف

۸.....	تعاریف روانشناسی پرورشی یا تربیتی
۹.....	معروف‌ترین و جامع‌ترین تعریف یادگیری:
۱۰.....	تفاوت یادگیری و عملکرد
۱۱.....	تعاریف آموزش و مباحث مرتبط
۱۱.....	تفاوت یادگیری و آموزش:
۱۶.....	نظریه رشد شناختی پیاژه.....
۱۷.....	مفاهیم نظری پیاژه
۱۸.....	فرایند سازگاری از دو طریق انجام می شود: جذب و انطباق
۲۰.....	مراحل رشد شناختی یا ذهنی از نظر پیاژه.....
۲۴.....	برنامه درسی مارپیچ
۲۵.....	انتقاد از نظریه پیاژه
۲۷.....	ایستگاه تست:
۲۹.....	درسنامه ۲
۳۰.....	نظریه رشد شناختی ویگوتسکی
۳۰.....	کارکردهای نخستین و عالی ذهن
۳۲.....	تفکر و زبان
۳۴.....	کاربردهای آموزشی نظریه رشد شناختی ویگوتسکی
۳۶.....	مقایسه نظریه بیگوتسکی با نظریه پیاژه
۳۷.....	ایستگاه تست:
۳۹.....	درسنامه ۳
۴۰.....	مراحل رشد شناختی برونر
۴۰.....	توالی مراحل رشد
۴۱.....	نظریه یادگیری برونر
۴۲.....	طراحی برنامه درسی در نظریه برونر
۴۴.....	ایستگاه تست:
۴۵.....	درسنامه ۴
۴۳.....	نظریه های یادگیری رفتاری پاولف، ثرندایک، اسکینر
۴۶.....	نظریه شرطی سازی پاسخگر یا کلاسیک پاولف
۴۶.....	خاموش کردن رفتار پاسخگر
۴۸.....	شرطی شدن در سطح بالاتر :
۴۹.....	نظریه شرطی سازی وسیله‌ای ثرندایک
۵۰.....	نظریه شرطی سازی کنشگر اسکینر
۵۰.....	رفتار پاسخگر و رفتار کنشگر
۵۲.....	خاموشی رفتار کنشگر
۵۳.....	نظریه‌های یادگیری گشتالت، آزرابل، بندورا
۵۵.....	ایستگاه تست:

درسنامه ۵.....	۵۷
نظریه یادگیری گشتالت.....	۵۸
تعریف یادگیری در نظریه گشتالت.....	۵۸
روش آموزشی مبتنی بر منطق.....	۶۰
روش آموزش مبتنی بر تداعی گرایي.....	۶۰
نظریه یادگیری معنی دار آزوبل.....	۶۱
پیش سازمان دهنده.....	۶۲
.....	
انواع پیش سازمان دهنده.....	۶۳
توصیه های آزوبل به معلمان.....	۶۳
نظریه یادگیری شناختی - اجتماعی بندورا.....	۶۴
مفاهیم مهم در نظریه شناختی اجتماعی بندورا.....	۶۶
آموزش خودنظم دهی.....	۶۷
کاربردهای آموزشی نظریه یادگیری شناختی - اجتماعی.....	۶۹
ایستگاه تست:.....	۷۰
درسنامه ۶.....	۷۳
نظریه های یادگیری شناختی خبرپردازی.....	۷۴
مرحله حسی.....	۷۵
مرحله حافظه کوتاه مدت یا حافظه فعال.....	۷۷
مرحله حافظه دراز مدت.....	۷۸
اقسام حافظه بلندمدت.....	۷۹
انواع حافظه غیربیانی:.....	۸۰
اقسام دانش های قابل ذخیره در حافظه بلندمدت.....	۸۱
دیگر نظریه های خبرپردازی.....	۸۲
نظریه سطوح پردازش.....	۸۲
نظریه رمز دوگانه.....	۸۳
نظریه پردازش توزیع موازی.....	۸۳
یادآوری و فراموشی.....	۸۴
علت فراموشی اطلاعات از حافظه کوتاه مدت.....	۸۵
علت فراموشی اطلاعات از حافظه درازمدت.....	۸۵
ایستگاه تست:.....	۹۰

درسنامه ۷.....	۹۳
نظریه‌های یادگیری سازنده‌گرایی	۹۴
مقایسه سازنده‌گرایی با خبرپردازی	۴۹
فرض‌های مهم رفتارگرایی	۹۵
فرض‌های مهم سازنده‌گرایی	۹۶
فلسفه عینیت گرایی	۹۶
نظریه‌های مختلف سازنده‌گرایی	۹۹
یادگیری (شناخت) موقعیتی	۱۰۳
خلاصه رهنمودهای نظریه سازندگی	۱۰۷
ایستگاه تست	۱۰۹
درسنامه ۸.....	۱۱۱
انگیزش در یادگیری (انگیزش و انگیزه)	۱۱۲
رویکردهای مختلف انگیزش.....	۱۱۲
انگیزش و نیاز	۱۱۴
فرانیاها یا نیازهای مربوط به خودشکوفایی	۱۱۵
نظریه نیاز پیوندجویی یا نیاز پیوستگی؛	۱۱۷
رویکرد انتظار ضرب در ارزش	۱۱۷
نظریه برانگیختگی	۱۱۸
نظریه انگیزش پیشرفت.....	۱۱۹
نظریه انگیزشی نسبت دادن یا نظریه اسناد.....	۱۲۰
درماندگی آموخته شده	۱۲۲
کاربردهای آموزشی نظریه انگیزشی نسبت دادن	۱۲۴
فنون ایجاد انگیزش	۱۲۵
بانک تست.....	۱۲۹
درسنامه ۹.....	۱۳۳
سبک‌های یادگیری و تفکر.....	۱۳۴
ترجیح یادگیری	۱۳۴
سبکهای یادگیری شناختی	۱۳۵
ویژگی یادگیرندگان وابسته به زمینه	۱۳۶
سبک‌های یادگیری تکانشی و تاملی	۱۳۸

۱۳۹.....	سبک یادگیری کلب
۱۴۱.....	شیوه‌های یادگیری و سبک‌های یادگیری نظریه کلب
۱۴۲.....	سبک یادگیری تفکر همگرا
۱۴۲.....	سبک یادگیری واگرا
۱۴۳.....	سبک یادگیری جذب کننده
۱۴۳.....	سبک یادگیری انطباق یابنده
۱۴۸.....	سبک‌های محیطی، هیجانی، جامعه شناختی،
۱۵۰.....	سبک‌های: حسی، شهودی، دیداری - کلامی،
۱۵۱.....	سبک‌های تفکر
۱۵۲.....	سبک تفکر قانون گذرانه
۱۵۵.....	بحث انتقادی درباره ی سبک های یادگیری و تفکر:
۱۵۶.....	ایستگاه تست
۱۵۹.....	درسنامه ۱۰.....
۱۶۰.....	راهبردهای یادگیری و مطالعه
۱۶۰.....	راهبردهای شناختی - راهبردهای فراشناختی
۱۶۲.....	راهبردهای شناختی
۱۶۲.....	راهبرد تکرار ویژه موضوعات ساده
۱۶۳.....	راهبرد تکرار ویژه موضوعات پیچیده
۱۶۴.....	روشهای بسط ویژه مطالب ساده
۱۶۵.....	روش های بسط مطالب پیچیده
۱۶۶.....	راهبردهای دیگر گسترش برای یادگیری موضوع های پیچیده
۱۷۰.....	راهبردهای فراشناختی
۱۷۲.....	آموزش راهبردهای یادگیری
۱۷۷.....	ایستگاه تست
۱۷۹.....	درسنامه ۱۱.....
۱۸۰.....	هوش.....
۱۸۱.....	نظریه‌های هوش
۱۸۱.....	هوش یگانه و هوش چندگانه
۱۸۳.....	الگوی ساخت هوشی گیلفورد
۱۸۴.....	نظریه هوش سه بخشی استرنبرگ
۱۸۶.....	مطابق دیدگاه استرنبرگ

۱۸۷	 نظریه هوشهای چندگانه گاردنر
۱۸۸	 هوش هیجانی یا IQ
۱۸۹	 مفهوم هوشبهر
۱۹۰	 توزیع بهنجار نمره‌های هوش
۱۹۱	 هوشبهر و استثنایی بودن
۱۹۲	 انواع استثنایی‌ها
۱۹۴	 تمرین سنجیده
۱۹۵	 ایستگاه تست
۱۹۷	 درسنامه ۱۲
۱۹۸	 تفکر، مفهوم سازی و قاعده آموزی
۱۹۹	 انواع تفکر
۲۰۰	 انواع تفکر از دیدگاه جانسون لیرد
۲۰۲	 مفهوم‌سازی
۲۰۳	 تعریف مفهوم
۲۰۴	 ویژگی‌های مفهوم
۲۰۵	 نظریات مفهوم سازی
۲۰۶	 نظریه الگوی اصلی مفهوم سازی
۲۰۸	 قاعده آموزی
۲۰۹	 روش آموزش قواعد و اصول
۲۱۰	 ایستگاه تست
۲۱۱	 درسنامه ۱۳
۲۱۲	 حل مسئله، تفکر و آفرینندگی
۲۱۳	 انواع مسئله
۲۱۵	 انواع انتقال یادگیری (بسیار مهم)
۲۱۶	 نظریه انضباط ذهنی یا انضباط صوری
۲۱۷	 نظریه عناصر همانند ادوارد ثرندایک و وودورت:
۲۲۰	 پیشنهادهایی برای افزایش توانایی‌های حل مسئله
۲۲۱	 عواملی که حل مسئله را با مشکل روبه رو می کند
۲۲۲	 آموزش انتقال یادگیری
۲۲۳	 تفکر انتقادی
۲۲۳	 آموزش تفکر انتقادی

۲۲۴	آفرینندگی
۲۲۵	دیدگاه گیلفورد در مورد آفرینندگی
۲۲۵	ویژگی های تفکر واگرا
۲۲۷	آفرینندگی، هوش و پیشرفت تحصیلی
۲۲۷	ویژگی افراد آفریننده
۲۲۸	آموزش آفرینندگی
۲۳۰	ایستگاه تست

منبع روانشناسی تربیتی جز حیطه اختصاصی می باشد که ۱۵ سوال را در آزمون استخدامی به خود اختصاص می دهد

سوالات این منبع از دو کتاب طراحی می شود

-کتاب روانشناسی تربیتی

-کتاب مسئولیت و سازندگی

معمولاً ۱۰ الی ۱۱ سوال از کتاب روانشناسی تربیتی و ۴ الی ۵ سوال از کتاب مسئولیت و سازندگی در آزمون استخدامی طراحی می شود

کتاب روانشناسی تربیتی نوشته دکتر علی اکبر سیف و کتاب

مسئولیت و سازندگی نوشته ی علی صفایی حائری می باشد

محتوای کتاب روانشناسی تربیتی در رابطه با ماهیت یادگیری

، یادگیرندگان (دانش آموزان) ، نحوه آموزش ، تدریس ، تمامی

اطلاعاتی که یک معلم باید در رابطه با کلاس درس ، یادگیری

، دانش آموزان و تدریس بداند و همچنین نظریه های مختلف

نظریه پردازان در رابطه با این حیطه ها می باشد

کتاب روانشناسی تربیتی در ۲۲ فصل نوشته شده است که در

آزمون استخدامی فقط از فصل های ۱ تا ۱۴ (به جز فصل ۲)

سوال طراحی می شود

کتاب مسئولیت و سازندگی در ۸ فصل نوشته شده است که در

آزمون استخدامی فقط از فصل های ۲، ۳، ۴، ۱۰ سوال طراحی

می شود

این جزوه مربوط به کتاب روانشناسی تربیتی می باشد که به

صورت جامع و در عین حال چکیده در ۱۳ درسنامه (درسنامه ی

مقدماتی تا درسنامه ی ۱۳) توسط تیم مدرسه آنلاین تلاش جهت

آمادگی در آزمون های استخدامی گردآوری شده است که همراه

با تدریس و ایستگاه تستی خدمت شما عزیزان ارائه می شود

این منبع آزمون یکی از منبع های شیرین و در عین حال بسیار آموزنده و کاربردی می باشد که شما عزیزان با مطالعه ی دقیق جزوه و گوش دادن به تدریس آن می توانید درصد بسیار بالایی را کسب نمایید

موفق و سربلند باشید

مباحث مقدماتی

تعاریف روانشناسی پرورشی یا تربیتی

- یک علم مستقل که با موضوعاتی درباره یادگیری و یادگیرندگان، دانش آموزان و.. سروکار دارد و به مطالعه ویژگی‌های یادگیری، یادگیرندگان و آموزش می‌پردازد.

هدف آن ←

درک و فهم فرایندهای یادگیری
تهیه و گسترش بهبود بخشیدن به این فرایندها
کمک به پرورشکاران در برخورد درست با موضوعات آموزشی

✓ روانشناسی تربیتی به معنای امروزی آن با کوشش ادوارد ثرنایک از شاگردان ویلیام جیمز در

دانشگاه هاروارد آغاز شد.

✓ استنلی هال در روانشناسی کودک به توجه ویژه به مسائل کودکان و نوجوانان باعث نزدیکی تعلیم و تربیت و روانشناسی علمی به یکدیگر شد.

✓ دیویی با تاکید بر فعال بودن انسان در جریان یادگیری، راه را بر روانشناسی گشتالت باز کرد.

✓ پیאژه با تمرکز بر روانشناسی تربیتی در برداشت صحیح از توانایی‌های ذهنی دانش آموزان کمک کرد.

◆ این علم به شما کمک می‌کند تا ویژگی‌های دانش آموزان و دانشجویان خود را بشناسید، ماهیت یادگیری و چگونگی شکل‌گیری آن را درک نمایید، روش‌ها و فنون موثر آموزش و کلاس‌داری را بیاموزید.

سنجش و اندازه گیری یشرفت تحصیلی

آزمون استخدامی آموزش و پرورش

آموزگاری ابتدایی

حیطه اختصاصی

www.BetaFile.ir

درسنامه ۱

فصل اول: تعریف اصطلاحات

❖ تعریف اندازه گیری

در اندازه گیری، ویژگی ها یا صفات اشیاء و افراد تعیین و مقدار آن ویژگیها یا صفات به صورت عدد یا رقم گزارش می شود.

بنابراین می توان گفت **اندازه گیری** عبارت است از فرایندی که تعیین می کنند یک شخص یا یک شی **چه مقدار از یک ویژگی** برخوردار است. اندازه گیری یک فرایند است.

✓ اندازه گیری یک فرایند است.

نیتکو اندازه گیری آموزشی را به نحو زیر تعریف کرده است: "شیوه نسبت دادن یک عدد (که معمولاً به آن نمره می گویند) به یک صفت یا ویژگی معین یک شخص به گونه ای که آن عده درجه ای از آن صفت یا ویژگی را که آن شخص از آن برخوردار است نشان دهد.

☞ در اندازه گیری ویژگی یا صفتی که اندازه گیری می شود به صورت عدد یا رقم در می آید. مثلاً، به جای اینکه بگوییم حسن نسبت به سن و قدش لاغر است می گوییم حسن ۱۶ سال دارد قدش ۱۷۰ سانتیمتر است ولی تنها ۴۰ کیلوگرم وزن دارد یا به عوض اینکه بگوییم پروین از زهرا باهوش تر است می گوییم هوشبهر پروین ۱۱۱ ولی هوشبهر زهرا ۱۰۲ است. در این مثال ها اعداد نسبت داده شده به افراد حاصل اندازه گیری هایی هستند که از ویژگی های جسمی و روانی آنان به عمل آمده اند. پس اندازه گیری فرایند یا شیوه ای دقیق و نظامدار است.

نانالی در تعریف اندازه گیری بر کاربرد قاعده تأکید کرده است: "اندازه گیری در برگیرنده قواعدی است برای نسبت دادن اعداد به اشیاء یا افراد به گونه ای که صفتهایی از آنها را به صورت کمیت نشان دهد.

✓ منظور از کاربرد قاعده در اندازه گیری این است که روشهای نسبت دادن اعداد باید به طور روشن بیان شوند.

مثلاً در نمره گذاری نتایج یک آزمون حساب وقتی که جواب های درست دانش آموزان شمارش می شوند و به تعداد جوابهای درست به آنها نمره داده می شود، شاهد نمونه ای از کاربرد قاعده در اندازه گیری هستیم. بنابراین قواعد اندازه گیری خط مشی هایی هستند برای نشان دادن مقدار (یا نوعی ویژگی دیگر) شی مورد اندازه گیری.

در بعضی موارد قاعده اندازه‌گیری تا حدی ساده و بدیهی است که توضیح مفصل آن ضرورت ندارد مانند زمانی که از خط‌کش برای اندازه‌گیری طول یک میز استفاده می‌شود. اما قواعد مربوط به اندازه‌گیری ویژگی‌های روانی و تربیتی افراد مانند هوش یا یادگیری دانش‌آموزان به بیان دقیق نیاز دارند.

✓ فایده بیان قواعد اندازه‌گیری این است که کمک می‌کند تا افراد مختلفی که می‌خواهند وسیله اندازه‌گیری را مورد استفاده قرار دهند آن را **یکسان** به کار ببندند.

✓ یکی از جنبه‌های مهم استاندارد کردن یا میزان کردن آزمون‌های روانی و تربیتی بیان قواعد اندازه‌گیری است.

✓ به گفته ایکن هرگونه ابزار اندازه‌گیری استاندارد شده باید دارای راهنما یا دستور عمل روشنی برای اجرا و نمره‌گذاری باشد که به دقت به کار بسته شود و امکان تفسیر شخصی و سوگیری در نتایج وجود نداشته باشد.

✓ بنابراین از مشخصات مهم آزمون‌های استاندارد شده یا میزان شده این است که افراد مختلفی که این وسائل اندازه‌گیری را به کار می‌بندند، نتایج یکسانی به دست می‌آورند.

❖ تعریف آزمون

در تعریف آزمون می‌توان گفت که آزمون به مجموعه‌ای سؤال گفته می‌شود که غالباً به‌طور کتبی (مداد و کاغذی) برای پاسخگویی در اختیار آزمون‌شوندگان قرار داده می‌شود.

✓ برای اندازه‌گیری ویژگی‌های مختلف اشیاء و افراد از وسایل مختلفی استفاده می‌شود. مثلاً برای اندازه‌گیری ویژگی‌های فیزیکی مثل طول و وزن اشیاء یا قد و وزن افراد از متر و ترازو استفاده می‌شود. متر و ترازو ویژگی‌های فیزیکی را به‌طور مستقیم اندازه می‌گیرند. لذا به این دسته از وسایل اندازه‌گیری، وسایل اندازه‌گیری مستقیم می‌گویند.

علاوه بر ویژگی‌های فیزیکی، رفتارهای آشکار یا محصولات رفتاری افراد را نیز می‌توان به‌طور مستقیم اندازه‌گیری کرد. مثلاً تعداد دفعاتی که دانش‌آموزی در یک جلسه درس صندلی‌اش را ترک می‌کند (رفتار آشکار) یا تعداد مسائل ریاضی را که درست حل می‌کند (محصول رفتار) می‌توان به‌طور مستقیم اندازه‌گیری گرفت برخلاف ویژگی‌های فیزیکی (جسمی) و رفتارهای آشکار که به‌طور مستقیم اندازه‌گیری می‌شوند ولی ویژگی‌ها یا صفات روانی مانند، هوش خلاقیت انگیزش، نگرش، یادگیری و مانند اینها را باید به‌طور غیرمستقیم اندازه‌گیری کرد، زیرا هیچ کس به‌طور مستقیم به این ویژگی‌ها دسترسی ندارد.

✓ معمول‌ترین وسیله اندازه‌گیری ویژگی‌ها یا صفات روانی ➡ **آزمون** است.

➤ تعریف فوق از آزمون به اندازه کافی گسترده هست که پرسشنامه را هم شامل شود. از این رو، بعضی متخصصان روانسنجی بین آزمون و پرسشنامه تفاوت قائل نمی‌شوند با این حال، این دو از جهاتی با هم فرق دارند به گونه‌ای که می‌توان آنها را دو نوع ابزار اندازه‌گیری متفاوت تصور کرد.

❖ تفاوت آزمون و پرسشنامه:

تفاوت مهم بین آزمون و پرسشنامه در این است که به کمک **آزمون** توانایی‌ها اندازه‌گیری می‌شوند اما **پرسشنامه** ویژگی‌های غیر توانایی را می‌سنجد. به همین دلیل به آزمون ابزار اندازه‌گیری عملکرد بیشینه گفته می‌شود.

نمونه آزمون‌هایی که عملکرد بیشینه را می‌سنجند عبارت اند از: آزمون‌های هوش و استعداد و پیشرفت تحصیلی

➤ در حالی که پرسشنامه ابزار اندازه‌گیری عملکرد نوعی است. عملکرد بیشینه حداکثر توانایی فرد را در زمینه مورد سنجش نشان می‌دهد؛ عملکرد نوعی وضع معمول فرد را معرفی می‌کند.

➤ نمونه ابزارهای سنجش عملکرد نوعی عبارت اند از پرسشنامه‌های شخصیت و نگرش و علاقه آزمون و پرسشنامه در تعریف مشترک هستند. همان طور که گفته شد، آزمون به نمونه‌ای از رفتارهای معرف یک ویژگی مانند هوش گفته می‌شود که معمولاً به صورت مجموعه‌ای سؤال کتبی (مداد و کاغذی) برای پاسخگویی در اختیار آزمون شوندگان قرار می‌گیرد. پرسشنامه نیز در بر گیرنده نمونه رفتارهای معرف یک ویژگی مانند نگرش است که آن نیز غالباً (اما نه همیشه) به صورت کتبی برای پاسخگویی در اختیار پاسخ دهندگان قرار می‌گیرد.

❖ از لحاظ، تعریف می‌توان گفت که پرسشنامه به مجموعه‌ای سؤال گفته می‌شود که هدف آن جمع‌آوری اطلاعات درباره ویژگی‌هایی از افراد است.

➤ وجه اشتراک دیگر آزمون و پرسشنامه این است که هر دو ابزار سنجش کمی هستند، یعنی نتیجه اندازه‌گیری به وسیله آنها در قالب عدد و رقم (یعنی نمره) گزارش می‌شود.

❖ تعریف آزمودن

وقتی که برای اندازه‌گیری یکی از ویژگی‌های روانی یا تربیتی یک فرد یا گروهی از افراد از آزمون استفاده می‌شود به این فعالیت آزمودن می‌گویند.

✓ از آنجا که آزمون یک وسیله اندازه‌گیری است هر وقت آزمودن صورت می‌پذیرد ➡ یعنی آزمونی به کار می‌رود. نوعی اندازه‌گیری انجام می‌شود، اما هر نوع اندازه‌گیری الزماً آزمودن نیست.

✓ **اندازه‌گیری از آزمودن مفهوم گسترده‌تری دارد**، زیرا آزمودن نوع خاصی از اندازه‌گیری است. ممکن است اندازه‌گیری صورت پذیرد اما آزمونی در کار نباشد؛ یعنی اندازه‌گیری می‌تواند با استفاده از وسیله دیگری

بجز آزمون انجام شود. مانند زمانی که یک معلم از راه مشاهده و با شمردن تعداد دفعاتی که یک دانش‌آموز هم کلاسی کنار دستی‌اش را آزار می‌دهد رفتار پرخاشگرانه او را اندازه می‌گیرد.

اندازه‌گیری متغیرهای روانشناختی به وسیله تدابیر یا روش‌هایی که به منظور کسب نمونه‌هایی از رفتار طراحی شده‌اند، **آزمون روانی یا روان آزمایی** نام دارد.

گرچه ما آزمون را از پرسشنامه جدا فرض کردیم اما آزمودن هم به کار بست آزمون و هم به استفاده از پرسشنامه برای سنجش ویژگی‌های روانی گفته می‌شود. از این رو، ما هم به اندازه‌گیری یک ویژگی توانایی (مثلاً هوش) به کمک یک آزمون هوش و هم به اندازه‌گیری یک ویژگی غیر توانایی (مثلاً شخصیت) به کمک یک پرسشنامه شخصیت آزمودن می‌گوییم. از آنجا که آزمون یک وسیله اندازه‌گیری است هر وقت آزمودن صورت می‌پذیرد یعنی آزمونی به کار می‌رود نوعی اندازه‌گیری انجام می‌شود، اما هر نوع اندازه‌گیری الزاماً آزمودن نیست.

❖ تعریف سنجش

سنجش از آزمودن و اندازه‌گیری مفهوم گسترده‌تری دارد. بنا به گفته نیتکو سنجش یک اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات موردنیاز تصمیم‌گیری درباره دانش‌آموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد. **اگن و کاوچاک** سنجش کلاسی را به عنوان **تمامی فرایندهای مورد نیاز برای تصمیم‌گیری درباره یادگیری دانش‌آموزان** تعریف کرده اند.

✓ وقتی که اندازه‌گیری صرفاً با استفاده از آزمون یا پرسشنامه انجام می‌شود آزمودن صورت می‌پذیرد. اما در سنجش وسایل و فنون مختلفی برای جمع‌آوری اطلاعات به کار می‌روند. از جمله آنها می‌توان به آزمون پرسشنامه، مقیاس درجه‌بندی، فهرست واریسی، کار آزمایشگاهی، پروژه تحقیقی، امتحان شفاهی، تکلیف درسی، مصاحبه و مشاهده عملکرد و رفتار دانش‌آموزان در موقعیت‌های مختلف اشاره کرد.

✓ به گفته "وولفلک" سنجش اصطلاح کلی‌تری از آزمودن و اندازه‌گیری است. زیرا سنجش در برگیرنده همه راه‌های نمونه‌گیری و مشاهده مهارت‌ها، دانش و توانایی‌های دانش‌آموزان است..... سنجش هم می‌تواند به صورت رسمی انجام پذیرد مانند اجرای آزمون‌ها و هم به صورت غیررسمی مانند مشاهده اینکه چه کسی در کار گروهی به صورت رهبر گروه در خواهد آمد.

✓ سنجش هم می‌تواند به وسیله معلم کلاس طراحی و اجرا شود و هم به وسیله مؤسسه‌های آموزشی ادارات محلی، ایالتی و ملی و امروزه سنجش از سؤال‌ها و تمرین‌های مداد و کاغذی بسیار فراتر رفته و مشاهده عملکرد، ایجاد کارپوشه و کارهای دست‌ساز یادگیرندگان را نیز شامل می‌شود.

✓ اصطلاح سنجش بیشتر در حوزه روانشناسی بالینی و آموزش و پرورش به کار می‌رود.

✓ اصطلاح سنجش معمولاً به مجموعه کاملی از اطلاعات که توسط معلمان درباره دانش‌آموزان و کلاس‌هایشان جمع‌آوری و دسته‌بندی می‌شوند اشاره می‌کند.

اطلاعات مربوط به دانش‌آموزان را می‌توان به‌طور غیررسمی مثلاً از راه مشاهده یا مبادله کلامی به دست آورد. همچنین این گونه اطلاعات را می‌توان به صورت رسمی مثلاً از طریق دادن تکالیف، آزمون‌های مختلف و گزارش‌های کتبی کسب کرد

❖ تفاوت سنجش و اندازه‌گیری و آزمودن:

تفاوت دیگر میان سنجش و اندازه‌گیری و آزمودن این است که هم اندازه‌گیری و هم آزمودن عموماً با کمیت سروکار دارند. اما سنجش الزاماً به کمیت منحصر نمی‌شود. به سخن دیگر، زمانی که اندازه‌گیری یا آزمودن صورت می‌پذیرد نتیجه به صورت اعداد یا ارقام (کمیت) نشان داده می‌شود، اما نتیجه سنجش می‌تواند به صورت غیر کمی (توصیفی) گزارش می‌شود.

❖ تعریف ارزشیابی

اصطلاح ارزشیابی (یا ارزیابی) به‌طور ساده به تعیین ارزش برای هر چیزی یا ارزشی کردن گفته می‌شود اما در تعریف جامع‌تر، ارزشیابی به یک فرایند نظام‌دار برای جمع‌آوری، تحلیل و تفسیر اطلاعات گفته می‌شود به این منظور که تعیین شود آیا هدف‌های مورد نظر تحقق یافته‌اند یا در حال تحقق یافتن هستند و به چه میزانی.

☒ یکی از ویژگی‌های مهم ارزشیابی تعیین کیفیت است. در فرایند ارزشیابی دآوری ارزشی با توجه به کیفیت به عمل می‌آید.

نیتکو کیفیت را در ارزشیابی پیشرفت تحصیلی به عنوان دانش، مهارت‌ها، و توانایی‌هایی که از دانش‌آموزان پس از آموزش انتظار می‌رود تعریف کرده است.

وی به عنوان مثالی از ارزشیابی پیشرفت تحصیلی گفته است فرض کنید شما دانش‌آموزی را در توانایی نوشتن نسبت به پایه تحصیلی‌اش بسیار خوب ارزشیابی کرده‌اید. به منظور انجام این ارزشیابی شما توانایی نوشتن او را سنجش کرده‌اید. برای این کار مجموعه نوشته‌های دانش‌آموز را مرور کرده‌اید و نوشته‌های او را با نوشته‌های سایر دانش‌آموزان هم کلاسی‌اش و با معیارهای دیگری که برای نوشتن در سطح پایه این دانش‌آموز می‌شناسید. مقایسه کرده‌اید (تعیین کیفیت). سرانجام، دآوری شما از توانایی نوشتن این دانش‌آموز به این نتیجه‌گیری انجامیده است که نوشته‌های او از کیفیت خوبی برخوردارند. پس توصیه می‌کنید که این دانش‌آموز می‌تواند در یک مسابقه ملی مربوط به مقاله‌نویسی شرکت کنند.

☒ بنابراین ارزشیابی مبنای تصمیم‌گیری برای فعالیت‌های عملی و اجرایی است.

مثال بالا در رابطه با ارزشیابی توانایی نوشتن نوعی ارزشیابی پیشرفت تحصیلی است که نمونه‌های دیگر آن می‌تواند ارزشیابی از پیشرفت دانش‌آموزان در درس‌های ریاضی، علوم، تاریخ و مانند اینها باشد. علاوه بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، ارزشیابی آموزشی با موضوع‌های دیگری نیز سروکار دارد از جمله آنها می‌توان عملکرد معلمان و مدیران، روش‌های آموزشی، برنامه‌های درسی، دوره‌های آموزشی، مواد آموزشی، پروژه‌های آموزشی، گروه‌های آموزشی و سازمان‌های آموزشی را نام برد.

✓ این گونه ارزشیابی‌های آموزشی از ارزشیابی پیشرفت تحصیلی که در آن صرفاً موفقیت‌ها و دستاوردهای یادگیری دانش‌آموزان و دانشجویان مورد نظر است معنی گسترده‌تری دارند.

✓ ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مفهومی بسیار نزدیک به مفهوم سنجش یادگیری است اما ارزشیابی آموزشی در مفهوم کلی آن معنایی بسیار وسیع دارد. به عنوان نمونه مک بیت و مک گلین مفهوم ارزشیابی از آموزشگاه را که یک ارزشیابی آموزشی است به گونه زیر توضیح داده‌اند:

✓ ارزشیابی از آموزشگاه باید نشان دهد که یادگیری چگونه در آن اتفاق می‌افتد و چگونه می‌توانند در این جهت بهبود یابد.

✓ این ارزشیابی باید مسائل مهمی چون مشورت و تصمیم‌گیری را که می‌تواند بر اخلاقیات کارکنان آموزشی تأثیر بگذارد در نظر بگیرد. این ارزشیابی باید امیدها و آرزوهای شاگردان و رضایت آنان از چگونگی برآورده شدن آن امیدها و آرزوها را نشان دهد.

✓ این ارزشیابی باید به رضایت معلمان و سایر کارکنان آموزشگاه، کیفیت روابط میان اعضاء و فرصت‌ها و تساوی دسترسی به یکدیگر را شامل شود. این ارزشیابی باید ارتباط مدرسه با والدین، تاثیرگذار بودن به روی جامعه، انعطاف‌پذیری و پاسخگویی، و آمادگی برای تغییر را بسنجند.

⌘ ورتن و سندرز دو تن از صاحب‌نظران در حوزه ارزشیابی آموزشی گفته‌اند در آموزش و پرورش ارزشیابی به یک فعالیت رسمی گفته می‌شود که برای تعیین کیفیت، اثر بخشی یا ارزش یک برنامه، فرآورده، پروژه، فرآیند، هدف، یا برنامه درسی به اجرا در می‌آید. این متخصصان ارزشیابی آموزشی برای روشن ساختن تعریف خود مثال زیر را به دست داده‌اند:

یک ارزشیاب برنامه درسی ابتدا هدف‌های کلی یا غایت‌های برنامه درسی را تعیین می‌کند و بعد با استفاده از درون داد به دست آمده از گروه‌های مرجع مربوط، تعیین می‌کند که این هدف‌ها برای دانش‌آموزان پدران و مادران و جامعه خوب هستند یا نه.

پس از آن ارزشیاب اطلاعات لازم را برای ارزشیابی از میزان تحقق یافتن آن هدف‌ها و آثار جانبی ناشی از برنامه درسی جمع‌آوری می‌کند. سپس به تحلیل و تفسیر اطلاعات به دست آمده می‌پردازد. و وقتی که این

کار نیز انجام رفت آنگاه ارزشیاب درباره ارزش برنامه درسی قضاوت یا داوری می کند و معمولاً به فرد یا افراد مسئول در تصمیم گیری های نهایی پیشنهادهایی ارائه می دهد.

✓ گفتیم که ارزشیابی آموزشی در پی تعیین کیفیت است و در ارزشیابی پیشرفت تحصیلی کیفیت را به عنوان میزان دستیابی دانش آموزان و دانشجویان به دانش، مهارت ها، و توانایی هایی که از آنها انتظار می رود تعریف کرده اند.

✓ در ارزشیابی آموزشی به طور کلی کیفیت به صورت تناسب داشتن موضوع مورد ارزشیابی با هدف های مورد نظر تعریف می شود مثلاً وقتی که نتایج یک برنامه درسی مورد ارزشیابی قرار می گیرد و معلوم می شود که اجزای آن برنامه هدف های مورد نظر را برآورده کرده است، می گوییم که آن برنامه از کیفیت مطلوبی برخوردار است.

❖ مقایسه اندازه گیری آزمودن سنجش و ارزشیابی با یکدیگر

چنان که دیدیم، ارزشیابی شامل داوری ارزشی درباره کیفیت موضوع مورد ارزشیابی است که مبتنی بر تحلیل و تفسیر اطلاعات جمع آوری شده است. اطلاعات مورد نیاز ارزشیابی آموزشی به کمک اندازه گیری (عموماً آزمودن) و یا سنجش گردآوری می شوند و هرچه اطلاعات گردآوری شده جامع تر و کامل تر باشند، ارزشیابی درست تری صورت می پذیرد.

به مثال زیر توجه کنید: فرض کنید معلمی می خواهد اثربخشی روش آموزشی خود و موفقیت دانش آموزانش را در درس علوم ارزشیابی کند. به این منظور، آزمونی برای درس علوم تهیه می کند و در اختیار دانش آموزان قرار می دهد تا به سوال های آن جواب دهند. بعد جواب های دانش آموزان را تصحیح می کند و با شمارش تعداد سؤال هایی که دانش آموزان درست جواب داده اند به آنان نمره می دهد. سپس بر پایه نمرات به دست آمده دانش آموزان و انتظاراتی که از آنان می رفته است درباره مقدار یادگیری آنان و میزان توفیق خودش به داوری می پردازد.

در مثال بالا، مجموعه سوال هایی که به دانش آموزان داده می شود آزمون به حساب می آید. اجرای آزمون و نمره گذاری آن آزمودن یا همان اندازه گیری به کمک آزمون نام دارد که در آن تبدیل نتایج آزمون به اعداد طبق یک قاعده مشخص (شمارش پاسخ های درست دانش آموزان) صورت پذیرفته است. و سرانجام داوری درباره نتایج آزمون یا نتایج اندازه گیری در ارتباط با موفقیت یادگیری دانش آموزان و توفیق آموزشی معلم ارزشیابی به شمار می آید. ناگفته پیداست که اگر نتایج آزمون مورد استفاده در مثال بالا مخدوش باشند، ارزشیابی انجام شده نیز قابل اعتماد نخواهد بود. بنابراین ارزشیابی های درست بر پایه اطلاعات دقیق استوارند. البته معلم می تواند برای انجام ارزشیابی دقیق تری از میزان توفیق دانش آموزان در یادگیری و موفقیت خودش در آموزش علاوه بر آزمون از راه های دیگری نیز به جمع آوری اطلاعات بپردازد. مثلاً می تواند از

دانش‌آموزان بخواهد تا به صورت فردی یا در گروه‌های کوچک یک پروژه تحقیقی انجام دهند. یا در آزمایشگاه به آزمایش‌های علمی بپردازند و نتایج کار خود را به صورت کتبی به معلم گزارش نمایند یا هنگام اجرای آزمایش در آزمایشگاه عملکرد دانش‌آموزان را مشاهده کند و به کمک یک فهرست وارسی (چک لیست) یا مقیاس درجه‌بندی یادگیری آنان را تعیین کند.

▢ مجموعه این اقدامات به اضافه اجرای آزمون علوم، سنجش یادگیری به حساب می‌آید. که مبنای محکم‌تری را برای ارزشیابی فراهم می‌آورد.

✓ بنابراین ارزشیابی آموزشی می‌تواند بر اساس شواهد و داده‌های گوناگون صورت پذیرد. بسته به شرایط و موقعیت‌هایی که با آن سروکار دارید، این شواهد و داده‌ها می‌توانند تنها کمی باشند، کمی و کیفی با هم باشند یا حتی تنها کیفی باشند.

▢ نیتکو در این باره گفته است شما می‌توانید دانش‌آموزان را بر اساس سنجش حاصل از مشاهدات نظام‌دار و توصیف‌های کیفی ارزشیابی کنید بدون آنکه به اندازه‌گیری اقدام نمایید. حتی زمانی که اطلاعات عینی (نتایج اندازه‌گیری) در دسترس هستند و مورد استفاده قرار می‌گیرند متخصصان ارزشیابی باید آنها را با تجارب و دیدگاه‌های خود در هم آمیزند و آنگاه اتخاذ تصمیم کنند.

بنابراین در همه ارزشیابی‌ها میزانی از ذهنیت ناهمخوانی و سوگیری وجود دارد ولی آزمودن و اندازه‌گیری از آنجا که از سایر روش‌های سنجش عینی‌ترند پاره‌ای از ناهمخوانی‌ها و ذهنیت‌ها را کاهش می‌دهند. اما گفتن اینکه استفاده از آزمودن و اندازه‌گیری (یا به‌طور کلی فنون کمی اندازه‌گیری) ارزشیابی را خیلی زیاد بهبود می‌بخشد خود نوعی سوگیری نسبت به تکنولوژی است.

برای روشن‌تر ساختن تمایز بین سنجش و ارزشیابی توضیحات آندرسون و بورک در رابطه با ویژگی‌های عاطفی را می‌آوریم در اینجا نیز سنجش به جمع‌آوری اطلاعات درباره ویژگی‌های عاطفی گفته می‌شود؛ در مقابل، ارزشیابی به داوری یا قضاوت درباره ارزش آن ویژگی‌ها یا داوری درباره مقدار آنها معنی می‌دهد.

بنابراین در حالی که سنجش به ما می‌گوید شخص موردنظر از کدام ویژگی‌ها برخوردار است، مثلاً ارزش‌های آموزشی این معلم کدام‌اند؟ ارزشیابی قدر یا ارزش آن ویژگی‌ها را مشخص می‌کند (مثلاً آیا ارزش‌های آموزشی این معلم ارزشهای درستی هستند؟) همچنین در حالی که سنجش نشان می‌دهد که مقدار ویژگی عاطفی چقدر است (مثلاً دانش‌آموزان به یک موضوع درسی خاص چه مقدار علاقه‌مندند؟) ارزشیابی درباره مقدار آن ویژگی داوری می‌کند (مثلاً، آیا آن مقدار علاقه به موضوع درسی مورد نظر کافی است تا آن را در برنامه درسی منظور کنیم؟)

❖ ارزشیابی آموزشی و پژوهش آموزشی

هم پژوهش آموزشی و هم ارزشیابی آموزشی جزو فعالیت‌های علمی به حساب می‌آیند، زیرا هر دو قویاً بر روش‌ها و فنون بررسی تجربی متکی‌اند.

ورتن و سندرز در این باره گفته‌اند اگر شخصی شاهد آزمون‌هایی که به دانش‌آموزان داده می‌شوند باشد یا ببیند که چگونه داده‌های مربوط به زمان صرف شده در تکلیف در کلاس جمع‌آوری می‌شوند به سختی خواهد توانست بگوید که فعالیت در حال انجام مربوط به یک کار پژوهشی است یا یک کار ارزشیابی

❖ تفاوت پژوهش آموزشی و ارزشیابی آموزشی

۱- گرچه هم در ارزشیابی آموزشی و هم در پژوهش آموزشی اطلاعات جمع‌آوری می‌شوند و دانش کسب می‌گردد؛ با این حال هدف ارزشیابی به‌طور عمده تصمیم‌گیری است ولی هدف پژوهش استنتاج است. به سخن دیگر، پژوهشگران عمدتاً به درک پدیده‌ها برای شناسایی بهتر آنها ولی متخصصان ارزشیابی یا ارزشیابان به فهم پدیده‌ها برای هدایت اعمال دیگران علاقه‌مندند.

۲- در پژوهش آموزشی مانند هر نوع پژوهش دیگر، تصمیم‌پذیری نتایج پژوهش از اهمیت خاصی برخوردار است. بنابراین در فعالیت پژوهشی کوشش فراوان به عمل می‌آید تا یافته‌ها به موارد دیگر تعمیم یابند. در مقابل ارزشیابی آموزشی بر یک پدیده آموزشی ویژه متمرکز است و تعمیم‌پذیری در آن نقشی ندارد. بنا به گفته پوفام در ارزشیابی آموزشی بر موقعیت موجود و تصمیماتی که درباره آن می‌توان گرفت تأکید می‌شود.

۳- ارزشیابی آموزشی با ارزش سروکار دارد، در حالی که پژوهش آموزشی مانند سایر پژوهش‌ها، خالی از ارزش است. چنان که قبلاً گفته شد، هدف اصلی هرگونه فعالیت ارزشیابی به ویژه ارزشیابی آموزشی تعیین قدر و ارزش پدیده مورد ارزشیابی است تا اینکه به افراد علاقه‌مند و مسئول کمک کند تا درباره آن پدیده تصمیم‌های درستی اتخاذ نمایند. در مقابل پژوهشگران به دنبال حقایق علمی هستند و هیچ گونه قدر و ارزش مثبت یا منفی برای حقایق به دست آورده خود قائل نمی‌شوند. به همین منظور، پس از آنکه پژوهشگر رابطه بین دو یا چند پدیده مورد نظرش را کشف کرد، به هدفش دست یافته است و دیگر به دنبال ارزش‌گذاری آنها نخواهد بود. یعنی در مورد خوبی یا بدی یافته‌های خود به قضاوت و ارزش‌دآوری نخواهد نشست.

۴- به اعتقاد بسیاری از صاحب‌نظران از جمله، پژوهش وابسته به نظریه است اما ارزشیابی الزاماً مبنای نظری ندارد. به اعتقاد این صاحب‌نظران، هدف اصلی پژوهش تولید دانش تازه و افزودن آن به نظریه‌های موجود است. بخش عمده مطالعات پژوهشی در علوم فیزیکی، زیست‌شناختی و رفتاری با هدف گسترش یک نظریه خاص انجام می‌گیرند. یا دست کم از نظریه استخراج می‌شوند. در حالی که مطالعات ارزشیابی عموماً به منظور حل مشکلات عملی ویژه و کمک به تصمیم‌گیری صورت می‌پذیرند.

❖ پژوهش ارزشیابی

روسی، در رابطه با این مفهوم گفته است: ارزشیابی‌ای که بر پایه شواهد تجربی جمع‌آوری شده به راههایی که قابل تکرار باشند استوار است و در آن مسائل مربوط به روایی درونی، روایی بیرونی و روایی سازه منظور می‌شود پژوهش ارزشیابی نام دارد
به سخن دیگر، پژوهش ارزشیابی عبارت است از کاربرد روش‌های پژوهش در مسائل ارزشیابی.

ایستگاه تست

۱- وقتی که اندازه گیری صرفاً با استفاده از آزمون و پرسشنامه انجام می شود صورت می پذیرد.

الف) سنجش (ب) اندازه گیری (ج) آزمون (د) آزمودن

پاسخ: گزینه د

۲- یک روش جمع آوری اطلاعات و تنها یک ابزار سنجش است.

الف) اندازه گیری- آزمودن (ب) آزمون- اندازه گیری

(ج) آزمودن- آزمون (د) اندازه گیری- آزمون

پاسخ: گزینه ج

۳- به یک فرایند نظام دار برای جمع آوری، تحلیل و تفسیر اطلاعات گفته می شود.

الف) ارزشیابی (ب) آزمودن (ج) اندازه گیری (د) سنجش

پاسخ: گزینه الف

۴- فرایندی که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم گیری درباره دانش آموزان برنامه درسی و سیاست های آموزشی مورد استفاده قرار می گیرد تعریف فوق به کدام مفهوم اشاره دارد؟

الف) ارزشیابی (ب) آزمودن (ج) اندازه گیری (د) سنجش

پاسخ: گزینه د

۵- اصطلاح بیشتر در مورد روان شناسی بالینی و آموزش و پرورش کاربرد دارد.

الف) ارزشیابی (ب) آزمودن (ج) اندازه گیری (د) سنجش

پاسخ: گزینه د

۶- شباهت ارزشیابی آموزشی و پژوهش آموزشی در چیست؟

الف) هدف هر دو بر تصمیم گیری است (ب) هر دو تعمیم پذیری اهمیت دارد

(ج) هر دو وابسته به نظریه هستند (د) هر دو بر روش ها و بررسی تجربی متکی هستند

پاسخ: گزینه د

سوالات تستی : درسنامه ۱ و ۲

۱- جمله ی زیر ، تعریف کدام یک از اصطلاحات به کار رفته در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش است ؟

«بر آیند مجموعه ای از بینش ها ، باورها ، گرایش ها ، اعمال و صفات آدمی است»

۱. چشم انداز ۲. هویت ۳. تعلیم و تربیت ۴. حیات طیبه

پاسخ صحیح گزینه ۲

۲- مطابق با سند تحول بنیادین آموزش و پرورش ، مهمترین نهاد تعلیم و تربیت رسمی و عمومی کشور کدام است؟

۱. وزارت آموزش و پرورش ۲. سازمان نهضت سواد آموزی
۳. شورای عالی انقلاب فرهنگی ۴. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

پاسخ صحیح گزینه ۱

۳- گسترش و تامین همه جانبه نظام آموزشی و تربیتی یکی از در سند تحول بنیادین به شمار می رود؟

۱. راهبرد های کلان ۲. هدف های کلان ۳. هدف های عملیاتی ۴. بیانیه ماموریت ها

پاسخ صحیح گزینه ۱

۴- ویژگی «ظرفیت پذیرش تفاوت های فردی ، کشف و هدایت استعداد های متنوع فطری» مربوط به کدام رکن سند تحول بنیادین است ؟

۱. رهنامه نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی ۲. حیات طیبه
۳. مدرسه صالح ۴. مدرسه در افق چشم انداز ۱۴۰۴

پاسخ صحیح گزینه ۴

۵- کدام یک از گزینه های زیر جزء ویژگی های مدرسه در افق چشم انداز ۱۴۰۴ نمی باشد؟

۱. تجلی بخش فرهنگ غنی اسلامی، انقلابی در روابط

۲. نقش آفرین در انتخاب آگاهانه، عقلانی، مسئولانه و اختیاری

۳. عدم برخورد از قدرت تصمیم گیری و برنامه ریزی

۴. نقطه اتکای دولت و ملت

پاسخ صحیح گزینه ۳

۶- راهبرد تعامل اثربخش و فعال نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی با سایر نهادها و دستگاه های مرتبط به ویژه نهاد خانواده و رسانه با تاکید بر کدام اثر ارائه شده است ؟

۱. کاهش مرزهای تعلیم و تربیت رسمی و عمومی

۲. رشد و تعالی معنوی معلمان و دانش آموزان

۴. حیثیت کاشفیت و مطلوبیت علم

۳. توانمندسازی معلمان و دانش آموزان

پاسخ صحیح گزینه ۱

۷- منظور از نظام دوری در ساماندهی معلمان در مقطع ابتدایی در سند تحول بنیادین چیست؟

۱. همراهی معلم با دانش آموز در مقطع تحصیلی

۲. همراهی معلم با دانش آموز در چند پایه تحصیلی

۳. همراهی معلم با دانش آموزان در مقاطع ششم و پنجم ابتدایی

۴. همراهی معلم با دانش آموزان در مقاطع تحصیلی بالا

پاسخ صحیح گزینه ۲

۸- در راهبرد های کلان سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، برای رشد و تعالی معنوی و اخلاقی معلمان و دانش آموزان بر کدام مورد تاکید شده است؟

۱. بازنگری و بازسازی ساختارها و رویه ها در نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی

۲. ارتقای معرفت و بصیرت دینی، انقلابی و سیاسی

۳. توسعه ظرفیت ها و توانمندی های آموزش و پرورش برای حضور فعال در صحنه های بین المللی و منطقه ای

۴. تعامل اثربخش و فعال نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی با سایر نهاد ها و دستگاه های مرتبط

پاسخ صحیح گزینه ۲

۹- مطابق سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، تکوین و تعالی پیوسته هویت دانش آموزان کدام گزاره ارزشی نقش دارد؟

۱. شایستگی های پایه
۲. خانوادگی، اجتماعی و فرهنگی
۳. فردی، اخلاقی و اقتصادی
۴. فرهنگی، علمی و اجتماعی

پاسخ صحیح گزینه ۱

۱۰- ایجاد سازکارهای ترویج و نهادینه سازی فرهنگ ولایت مداری؛ روحیه ی جهادی و انتظار و زمینه سازی استقرار دولت عدل حضرت مهدی (عج) با بهره گیری از این ظرفیت مورد توجه قرار گرفته است

۱. کانون های فرهنگی و مؤسسات علمی و فرهنگی
۲. رسانه های فرهنگی و نقش الگویی معلمان
۳. حوزه های علمیه و نقش الگویی معلمان
۴. نهادهای دینی و تربیتی

پاسخ صحیح گزینه ۳

۱۱- کدام گزینه در مورد مفهوم مدرسه به درستی بیان شده است؟

(۱) تکوین و تعالی ناپیوسته هویت دانش آموزان براساس نظام اسلام

(۲) زمینه ساز درک و اصلاح موقعیت توسط دانش آموز

(۳) کائنن عرضه خدمات تربیتی

(۴) جلوه ای از تحقق مراتب حیات طیبه

(۵) جلوه ای از تحقق مراتب حیات طیبه و بیانگر آرمان های آن

(۶) محل کسب تجربه های فرهنگی

الف) ۲-۳-۵ (ب) ۱-۴-۵ (ج) ۲-۴-۶ (د) ۲-۳-۴

پاسخ صحیح: گزینه د

۱۲- سومین گزاره ارزشی چیست؟

۱. آموزه های بنیادین مهدویت
۲. پیوند با انقلاب
۳. میراث ولایت فقیه
۴. میراث نظری و عملی امام خمینی و ولایت فقیه

پاسخ صحیح: گزینه ۴

۱۳- عدالت تربیتی شامل چند نوع است؟

۱. الزامی - همگانی
۲. کمی - همگانی
۳. کمی - کیفی
۴. کیفی - الزامی

پاسخ صحیح: گزینه ۳

۱۴- موثرترین عنصر در تحقق ماموریت های نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی کدام است؟

۱. معلم و مربی
۲. آموزه های قرآن کریم
۳. سند چشم انداز
۴. گزاره های ارزشی

پاسخ صحیح: گزینه ۱

۱۵- طبق سند تحول بنیادین مدرسه باید براساس چه چیزی باشد؟

۱. وضع مطلوب زندگی
۲. نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی
۳. نظام معیار اسلامی
۴. بایدها و نبایدهای اساسی

پاسخ صحیح: گزینه ۳

۱۶- یکی از اهداف کلان گسترش و تامین همه جانبه عدالت است که باید در سطوحو.....باشد.

۱. آموزشی و تربیتی
۲. آموزشی و اجتماعی
۳. اجتماعی و تربیتی
۴. اجتماعی و اقتصادی

پاسخ صحیح: گزینه ۱

۱۷- اهداف کلان شامل چند مورد می باشد؟

۱. ۲۳ مورد
۲. ۱۵ مورد
۳. ۸ مورد
۴. ۷ مورد

پاسخ صحیح: گزینه ۳

۱۸- در تکوین و تعالی پیوسته هویت دانش آموزان کدام گزاره ارزشی نقش دارد؟

۱. شایستگی های ویژه
۲. شایستگی های پایه
۳. عدالت تربیتی
۴. همه موارد

پاسخ صحیح: گزینه ۲

۱۹- عامل بقای اسلام....است

۱. آموزه های قران

۲. آموزه های معصومین

۳. آموزه های بنیادین مهدویت

۴. استفاده از عقل

پاسخ صحیح: گزینه ۳

۲۰- زمینه دست یابی دانش آموزان در سنین لازم التعلیم طی چهار دوره تحصیلی و رسیدن به مراتبی از حیات طیبه ، تعریف کدام یک از اصطلاحات مندرج در سند تحول بنیادین می باشد ؟

۱. چشم انداز ۲. بیانیه ارزش ها ۳. مدرسه صالح ۴. بیانیه ماموریت

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۲۱- با توجه به بیانیه ارزش ها ، « اعتقادی ، عبادی و اخلاقی » پاسخ کدام یک از سوالات ذیل است؟

۱. در تکوین و تعالی پیوسته دانش آموزان کدام ساحت نقش دارد ؟

۲. اولین گزاره ارزشی در تحقق جامعه عدل مهدوی کدام ساحت است ؟

۳. ساحتی که در تعلیم و تربیت به عنوان یک ارزش محوریت دارد کدام است ؟

۴. در صیانت از وحدت ملی و انسجام اجتماعی کدام ساحت تربیتی موثر است ؟

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۲۲- کدام گزینه به « هدف های عملیاتی » مبانی نظری سند تحول بنیادین اشاره دارد ؟

۱. گسترش و تامین همه جانبه عدالت آموزشی و تربیتی

۲. ارتقای اثربخشی و افزایش کارایی

۳. کسب موقعیت نخست تربیتی در منطقه و جهان اسلام

۴. افزایش مشارکت نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۲۳- ترکیبی از صفات و توانمندی های فردی و جمعی ناظر به همه جنبه های هویت که نیاز به کسب آن توانایی هاست ، تعریف کدام گزاره می باشد ؟

۱. شایستگی های ویژه
۲. شایستگی های پایه
۳. نظام معیار اسلامی
۴. نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۲۴- عبارت « وضع مطلوب زندگی بشر در همه ابعاد و مراتب بر اساس نظام معیار اسلامی که تحقق آن موجب دستیابی به قرب الی الله خواهد شد » به کدام اصطلاح سند تحول بنیادین آموزش و پرورش اختصاص دارد ؟

۱. چشم انداز
۲. مدرسه صالح
۳. ساحت اعتقادی ، عبادی و اخلاقی
۴. حیات طیبه

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۲۵- باید ها و نبایدهای اساسی که لازم است تمام اجزا و مولفه های تعلیم و تربیت رسمی عمومی هماهنگ با آن ها بوده و همه سیاست گذاران نظام پای بند به آن باشند ، چه نامیده می شود ؟

۱. آموزه های قرآن کریم
۲. بیانیه ماموریت
۳. بیانیه ارزش ها
۴. هدف های کلان

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۲۶- در بیانیه ارزش ها ، « تکوین و تعالی جنبه های انسانی هویت دانش آموزان » در جهت کدام مهارت پیش بینی شده است ؟

۱. تقویت روابط حق محور ، عدالت گستر و مهرورزانه با همه انسان ها در سراسر جهان
۲. مشارکت اثربخش آن با نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی
۳. بهره گیری هوشمندانه از آن و مواجهه فعال و آگاهانه در پیشگیری از پیامدهای نامطلوب
۴. تعمیق علاقه و پیوند با انقلاب اسلامی ، قانون اساسی و ولایت فقیه

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۲۷- ویژگی « پیوند موثر با موضوعات و مسائل جامعه در مقیاس محلی ، منطقه ای و ملی با حضور فعال در حیات اجتماعی » مربوط به کدام رکن سند تحول بنیادین است ؟

۱. حیات طویه
۲. رهنامه نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی
۳. مدرسه صالح
۴. مدرسه در افق چشم انداز ۱۴۰۴

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۲۸- اولین هدف از « هدف های کلان » نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی کدام است ؟

۱. تربیت انسانی موحد ، مومن و معتقد و متعهد به مسئولیت ها و وظایف در همه ابعاد
۲. کسب موقعیت نخست تربیتی در منطقه و جهان اسلام
۳. بهسازی و تحول در نظام برنامه ریزی آموزشی و درسی
۴. گسترش و تامین همه جانبه عدالت آموزشی و تربیتی

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۲۹- کدام یک از « راهبردهای کلان » دربرگیرنده تمام راهبردهای کلان در سند تحول بنیادین است ؟

۱. استقرار نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی بر اساس مبانی نظری و فلسفه تعلیم و تربیت رسمی عمومی
۲. توسعه و نهادینه کردن عدالت آموزشی و تربیتی در مناطق مختلف کشور
۳. گسترش و تعمیق فرهنگ پژوهش و ارزشیابی ، خلاقیت و نوآوری
۴. تعامل اثر بخش و فعال نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی با سایر نهادها و دستگاه های مرتبط با آن

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۳۰- گسترش و تامین همه جانبه نظام آموزشی و تربیتی یکی از در سند تحول بنیادین به شمار می رود؟

۱. راهبرد های کلان
۲. هدف های کلان
۳. هدف های عملیاتی
۴. بیانیه ماموریت ها

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۳۱- یکی از راهبرد های کلان در فلسفه نظری سند تحول بنیادین «ارتقاء جایگاه علم و علم آموزی» به عنوان عاملی موثر در دست یابی به حیات طیبه نام برده شده است؛ این راهبرد با کدام خصوصیت حاصل می گردد؟

۱. کاشفیت و مطلوبیت علم

۲. توانمندسازی معلمان و دانش آموزان

۳. کاهش مرزهای تعلیم و تربیت رسمی و غیر رسمی

۴. خلاقیت و نوآوری و مستند سازی تجربیات علمی

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۳۲- مؤثرترین عنصر در تحقق مأموریت های نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی ، کدام است؟

۱. آموزه های قرآن ۲. گزاره های ارزشی ۳. سند چشم انداز ۴. معلم و مربی

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۳۳- فرآیند ترمیم سند تحول بنیادین آموزش و پرورش در افق چشم انداز در بازه زمانی ساله از تاریخ تصویب آن مطابق با بنبان های نظری سند ملی به تصویب نهایی خواهد رسید و این سند مشتمل بر فصل در تاریخ لازم الاجراست .

الف) ۵ ساله - شورای عالی انقلاب فرهنگی - ۸ فصل ب) ۳ ساله - شورای عالی انقلاب فرهنگی - ۵ فصل

ج) ۵ ساله - شورای عالی آموزش و پرورش - ۸ فصل د) ۳ ساله - شورای عالی آموزش و پرورش - ۵ فصل

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۳۴- کدامیک از اهداف کلان در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش نیست؟

۱. تربیت انسانی موحد ، مؤمن و معتقد به معاد و آشنا و متعهد به مسئولیت ها و وظایف

۲. ارتقای نقش نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی و خانواده در رشد و تعالی کشور ، بسط و اعتلای فرهنگ عمومی

۳. کسب موقعیت نخست تربیتی در منطقه و جهان اسلام و ارتقای فزاینده جایگاه تعلیم و تربیتی ایران در سطح جهان

۴. گسترش و تعمیق فرهنگ پژوهش و ارزشیابی ، خلاقیت و نوآوری ، نظریه پردازی و مستند سازی تجربیات علمی و تربیت بومی در نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی

پاسخ صحیح : گزینه ۴

سوالات تستی : درسنامه ۳ و ۴

۱- اولین هدف عملیاتی در مبانی نظری سند تحول بنیادین کدام یک شمرده شده است ؟

۱. ترویج فرهنگ حیا ، عفاف و حجاب
۲. تقویت بنیان خانواده ها و مهارت های آن
۳. رشد و ارتقای متربیان در ساحت های شش گانه تربیت رسمی و عمومی
۴. تعمیق تربیت و آداب اسلامی و التزام به ارزش های انقلاب اسلامی

پاسخ صحیح گزینه ۳

۲- « توسعه فرهنگ نماز و نماز جماعت در مدرسه و تقویت انس با قرآن در دانش آموزان و توسعه سواد قرآنی با اصلاح برنامه ها » از راهکارهای کدام هدف عملیاتی در سند تحول بنیادین محسوب می گردد؟

۱. رشد و ارتقای پرورش یافتگانی دین اسلام را حق دانسته و احکام و مناسک دین را رعایت می کنند .
۲. افزایش نقش مدرسه به عنوان یکی از کانون هاب پیشرفت محلی
۳. تنوع بخشی از ارائه خدمات آموزشی و فرصت های تربیتی
۴. تعمیق تربیت و آداب اسلامی و التزام به ارزش های انقلاب اسلامی

پاسخ صحیح گزینه ۱

۳- مطابق سند تحول، طبقه بندی و متناسب سازی مقولات و موضوعات تربیتی و اخلاقی با کدام مورد زیر، به عنوان راهکاری برای هدف عملیاتی «تعمیق تربیت و آداب اسلامی، تقویت اعتقاد و التزام به ارزش های انقلاب اسلامی» در نظر گرفته شده است؟

۱. اهداف و نیاز های نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی جامعه و سیایت های فرهنگی حاکم بر آن
۲. مراحل رشد و ویژگی های دانش آموزان و اهداف و نیارهای نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی و جامعه

۳. نیاز های اجتماعی و فرهنگی دانش آموزان و اولیا و مربیان

۴. توانایی علمی و اخلاقی معلمان و مربیان و نیازهای علمی و تربیتی مدارس

پاسخ صحیح گزینه ۲

۴- « آموزش زبان خارجی در چهارچوب بخش انتخابی و نیمه تجویزی » با رعایت کدام اصل محقق می گردد ؟

۱. تنوع دادن به حرف و مشاغل مورد نیاز جامعه

۲. تثبیت و تقویت هویت اسلامی و ایرانی

۳. بازنگری و بازتولید محتوای آموزشی و روش های تربیتی

۴. رعایت رویکرد فرهنگی و تربیتی

پاسخ صحیح گزینه ۲

۵- استفاده از ظرفیت برنامه های درسی ، منابع آموزشی ، شبکه ملی اطلاعات و ارتباطات به عنوان یکی از راهکاری های هدف عملیاتی « تعمیق و تربیت آداب اسلامی و اعتقاد به ارزش های انقلاب اسلامی » با کدام رویکردها اجرایی می گردد ؟

۱. قرآنی - ولایی و عقلانی

۲. فرهنگی - اجتماعی و عقلانی

۳. هنری - تربیتی و قرآنی

۴. اجتماعی - اعتقادی و تربیتی

پاسخ صحیح گزینه ۱

۶- کدامین از راهکارها مربوط به هدف عملیاتی « ترویج فرهنگ حیا ، عفاف و حجاب » نمی باشد ؟

۱. هماهنگی رسانه ها و تولید کنندگان کتب و مواد آموزشی

۲. اقناع فکری دانش آموزان برای پذیرش قلبی و درونی حیا

۳. طراحی و ارائه الگوی لباس و پوشش مناسب مربیان

۴. اضافه نمودن درس مدیریت و سلوک مناسب خانواده

پاسخ صحیح گزینه ۴

۷- آشنایی با مفاهیم کلیدی قرآن در کدام دوره تحصیلی به عنوان یک راهکار در پرورش یافتگان نظام تعلیم و تربیت مورد توجه قرار گرفته است ؟

۱. ابتدایی

۲. متوسطه اول

۳. متوسطه دوم

۴. همه دوره های تحصیلی

❖ سوالات تستی سند برنامه درسی ملی آموزش و پرورش با پاسخنامه تشریحی

۱- کدام یک از ویژگی های زیر، از برنامه های درسی و تربیتی آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران نمی باشد؟

- (۱) بهره مند از دستاوردها و یافته های علمی فرهنگ و تمدن اسلامی - ایرانی
(۲) مبتنی بر مبانی و ارزش ها و معارف اسلام ناب محمدی (ص)
(۳) برخوردار از یافته های معتبر علمی و پژوهشی با تاکید بر بومی سازی آنها
(۴) برخوردار از رویکردی نوآورانه، آینده پژوهانه، واقع بینانه، متناسب با جامعه جهانی.
- ✓ **ه: گزینه ۴** ← ویژگی های برنامه درسی و تربیتی آموزش و پرورش:

۱. مبتنی بر مبانی و ارزشها و معارف اسلام ناب محمدی(ص)

۲- برخوردار از یافته های معتبر علمی و پژوهشی با تأکید بر بومی سازی آن ها؛

۳- بهره مند از دستاوردها و یافته های علمی فرهنگ و تمدن اسلامی ایرانی؛

۴- منسجم، متعادل، کارآمد، نشاط آفرین، پویا، انعطاف پذیر و مشارکت پذیر در تولید و اجرا؛

۵- ناظر به ویژگی ها، نیازها و فطرت الهی دانش آموزان و نیازهای اساسی جامعه؛

۶- بهره مند از تجربه های موفق ملی و جهانی با استفاده از ابزارها و شیوه های علمی و اثربخش؛

۷- برخوردار از رویکردی نوآورانه، آینده پژوهانه، واقع بینانه، متناسب با فطرت الهی انسان ؛

۸- تأکید کننده بر نقش مدرسه به عنوان جلوه ای از تحقق مراتبی از حیات طیبه و زمینه ساز جامعه عدل مهدوی (عج) و

کانون اصلی تحقق اهداف برنامه های درسی و تربیتی.

۲- متن زیر به کدام اصول ناظر بر برنامه های درسی و تربیتی اشاره دارد:

(برنامه های درسی و تربیتی باید به نیازهای گوناگون دانش آموزان و جامعه در سطوح محلی، منطقه ای، ملی و جهانی در

کلیه ساحت های تعلیم و تربیت تاکید کند.)

(۱) جامعیت (۲) تعادل (۳) توجه به تفاوت ها (۴) تقویت هویت ملی

✓ **ه: گزینه ۱** ← جامعیت: برنامه های درسی و تربیتی باید به نیازهای گوناگون دانش آموزان و جامعه

در سطوح محلی، منطقه ای، ملی و جهانی در کلیه ساحت های تعلیم و تربیت تاکید کند.

تعادل: برنامه های درسی و تربیتی باید به رعایت تعادل و پرهیز افراط و تفریط و رعایت مناسب و توازن در توجه به ساحت های

تعلیم و تربیت، هدف و محتوا و بهره گیری از روش های متفاوت در طراحی، تولید، اجرا و ارزشیابی از برنامه ها پایبند باشند.

توجه به تفاوت ها: برنامه های درسی و تربیتی باید ضمن تاکید بر ویژگی های مشترک، به تفاوت های ناشی از محیط زندگی،

جنسیتی و فردی دانش آموزان توجه کرده و از انعطاف لازم برخوردار باشد.

تقویت هویت ملی: برنامه‌های درسی و تربیتی باید زمینه تقویت پایداری هویت ملی را با تاکید بر تعمیق باورها و ارزش‌های اسلامی، فرهنگ و تمدن اسلام و ایران، زبان و ادبیات فارسی، ارزش‌های انقلاب اسلامی، میهن دوستی، وحدت و انسجام فرهنگی، استقلال ملی و همبستگی اسلامی فراهم آورد.

۳- اصول ناظر بر برنامه‌های درسی و تربیتی نسبت به یکدیگر هستند.

- (۱) مجزا
(۲) هماهنگ و درهم تنیده
(۳) منسجم
(۴) دارای اولویت

✓ **جواب: گزینه ۲** ➤ اصول ناظر بر برنامه‌های درسی و تربیتی به صورت هماهنگ و درهم تنیده ناظر بر سیاست گذاری، برنامه‌ریزی و مدیریت برنامه‌های درسی و تربیت سطح ملی تا سطح مدرسه است.

۴- رویکرد برنامه‌های درسی و تربیتی «فطرت گرایی توحیدی» است. اتخاذ این رویکرد به چه معنا می‌باشد؟

- (۱) امانت داری الهی و دارای کرامت ذاتی
(۲) دین محوری
(۳) زمینه ساز لازم جهت شکوفایی فطرت الهی دانش آموزان
(۴) رشد عقلانی، ایمانی، علمی، عملی و اخلاقی دانش آموزان

✓ **جواب: گزینه ۳** ➤ رویکرد برنامه‌های درسی و تربیتی فطرت گرایی توحیدی است. اتخاذ این رویکرد به معنای زمینه‌سازی لازم جهت شکوفایی فطرت الهی دانش آموزان از طریق درک و اصلاح مداوم موقعیت آنان به منظور دستیابی به مراتبی از حیات طیبه است.

۵- در رویکرد و جهت گیری کلی، معلم دارای چه نقشی است؟

- (۱) راهنما و راهبر فرایند یاددهی - یادگیری است.
(۲) دارای قابلیت‌ها، تجربیات، ظرفیت‌ها و توانایی‌های گوناگونی است.
(۳) توانایی انتخاب، تصمیم گیری و خویشتن داری دارد.
(۴) همه موارد

✓ **جواب: گزینه ۱** ➤ گزینه های دو و سه مربوط به ویژگی‌های دانش آموزان می‌باشد.
معلم (مربی) :

- در مسیر راه انبیا و ائمه اطهار، اسوه ای امین و بصیر برای دانش آموزان است.
- با شناخت و بسط ظرفیت های وجودی دانش آموزان و خلق فرصت های تربیتی و آموزشی زمینه درک و انگیزه اصلاح مداوم موقعیت آنان را فراهم می‌سازد.
- زمینه ساز رشد عقلانی، ایمانی، علمی، عملی و اخلاقی دانش آموزان است.
- راهنما و راهبر فرایند یاددهی - یادگیری است.

- برای خلق فرصت های تربیتی و آموزش مسئولیت تطبیق، تدوین، اجرا و ارزش یابی برنامه های درسی و تربیتی در سطح کلاس را بر عهده دارد.

- یادگیرنده و پژوهشگر آموزشی و پرورشی است.

۶- محتوای رویکرد برنامه های درسی و تربیتی مبتنی بر چه چیز می باشد؟

(۱) مبتنی بر ارزش های فرهنگی و تربیتی و سازوار با آموزه های دینی و قرآنی

(۲) متناسب با نیازهای حال و آینده دانش آموزان

(۳) برگرفته از تمام یافته های علمی و بشری

(۴) گزینه ۱ و ۲

✖ **ه: گزینه ۴** ➔ محتوای رویکرد برنامه های درسی تربیتی:

- مبتنی بر ارزش های فرهنگی و تربیتی و سازوار با آموزه های دینی و قرآنی، مجموعه ای منسجم و هماهنگ از فرصت ها و تجربیات یادگیری است که زمینه شکوفایی فطرت الهی، رشد عقلی و فعلیت یافتن عناصر عرصه ها را به صورت پیوسته فراهم می آورد.

- در برگیرنده مفاهیم و مهارت های اساسی و ایده های کلیدی مبتنی بر شایستگی های مورد انتظار از دانش آموزان است.

- برگرفته از یافته های علمی و معتبر بشری است.

- متناسب با نیازهای حال و آینده، علایق، ویژگی های روانشناختی دانش آموزان، انتظارات جامعه اسلامی و زمان آموزش است.

۷- مسئولیت خلق موقعیت های تربیتی و آموزشی، انطباق یا تدوین، اجرا و ارزشیابی برنامه های درسی و تربیتی در سطح

مدرسه بر عهده چه کسی است؟

(۱) معلم (۲) والدین (۳) مدیر مدرسه (۴) معاون مدرسه

✖ **ه: گزینه ۳** ➔ مسئولیت خلق موقعیت های تربیتی و آموزشی، انطباق یا تدوین، اجرا و ارزشیابی

برنامه های درسی و تربیتی در سطح مدرسه بر عهده مدیر مدرسه می باشد.

۸- در میان ۵ عنصر الگوی هدف گذاری، کدام عنصر جنبه محوری دارد؟

(۱) تعقل (۲) ایمان (۳) علم (۴) عمل

✖ **ه: گزینه ۱** ➔ در الگوی هدف گذاری پنج عنصر: تعقل، ایمان، علم، عمل و اخلاق چهار عرصه

ارتباط دانش آموزان با خود، خدا، خلق و خلقت به صورت به هم پیوسته و با محوریت ارتباط با خدا تبیین و تدوین می شوند.

عناصر پنجگانه در شبکه ای مفهومی، مرتبط و به هم تنیده تبیین می شوند و در فرایند علمی تربیت هر کدام از این عناصر،

متناسب با نیازها و شرایط دانش آموز می تواند سرآغاز سیل تربیتی دانش آموز باشند و سایر عناصر را تقویت و تعمیق نمایند.

در میان این عناصر پنج گانه، عنصر تعقل جنبه محوری دارد و سایر عناصر پیرامون آن تعریف و تبیین میشوند که هر کدام از آن ها نیز دارای مراتب معینی است.

۹- در شایستگی‌های پایه، علم دارای چه مفهومی است؟

- (۱) شناخت خود، ظرفیت‌ها و هویت خویش
- (۲) شناخت حق تعالی، صفات، افعال و آیات الهی، معارف دینی و منابع آن.
- (۳) آشنایی با ویژگی‌های نظام مردم سالار دینی و جایگاه و رسالت جهانی ایران اسلامی.
- (۴) همه موارد

✓ **ج: گزینه ۴** ← علم:

- شناخت خود، ظرفیت‌ها و هویت خویش
- شناخت حق تعالی، صفات، افعال و آیات الهی، معارف دینی و منابع آن.
- علم نسبت به پدیده‌ها، روابط، رویدادها و قوانین جهان آفرینش و چگونگی برقرار ارتباط انسان با آنها بهره‌برداری بهینه از آنان.

- علم نسبت به روابط، نقش‌ها، حقوق و وظایف خود و افراد و اهمیت آنها در زندگی اجتماعی
- علم نسبت به گذشته و حال جوامع بشری به ویژه فرهنگ و تمدن اسلام و ایران.
- آشنایی با ویژگی‌های نظام مردم سالار دینی و جایگاه و رسالت جهان ایران اسلامی
- آشنایی با روش‌های رمزگشایی پدیده‌ها و رمزگردانی آنها و ابراز آن به زبان زیباشناسی و هنر

۱۰- حکمت و بصیرت چه زمانی به وقوع می‌پیوندد؟

- (۱) فرایند صحیح تفکر با هدایت و رهبری عقل سلیم
- (۲) رسیدن به سطح مناسبی از علم و دانش
- (۳) ایمان راسخ
- (۴) یادگیری آداب و مهارت‌های زندگی

- ✓ **ج: گزینه ۱** ← تعقل به معنای قدرت تجزیه و تحلیل و ربط دادن قضایا و سنجش و ارزیابی یافته‌ها بر اساس نظام معیار (اسلام) است که از طرق معتبر به دست آمده است. حکمت به معنای علم متین، محکم و استوار دستاورد قوه تعقل است. حکمت و بصیرت زمانی به وقوع می‌پیوندد که فرد در فرایند صحیح تفکر با هدایت و رهبری عقل سلیم و نقل صحیح قرار گیرد. ایمان مبتنی بر تفکر، اساس اعمال دینی است و هیچ عمل دینی بی حضور تفکر و تعقل معنا و مفهوم ندارد. تفکر، مطالعه و پژوهش اساس معرفت دینی را تشکیل می‌دهد.

۱۱- آمادگی دانش آموز برای دینداری و عمل به وظایف دینی مبتنی بر ایمان توأم با معرفت و

شناخت، از نتایج حاصل کدام حوزه در پایان دوره‌های تحصیلی می‌باشد؟

(۲) حوزه حکمت و معارف اسلامی

(۱) حوزه تربیت و یادگیری قرآن و عربی

(۴) حوزه آداب و مهارت زندگی و بنیان خانواده

(۳) حوزه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی

✎ **ه: گزینه ۲** ➡ نتایج یادگیری دانش آموزان در حوزه حکمت و معارف اسلامی در پایان دوره های

تحصیلی عبارت اند از:

- آمادگی برای دینداری و عمل به وظایف دینی مبتنی بر ایمان توأم با معرفت و شناخت؛

- احساس خرسندی و رضایت از هویت اسلامی خود و علاقه و تلاش برای حفظ آن؛

- تلاش برای رشد شعائر و فرهنگ دینی جامعه در شرایط مختلف اجتماعی؛

- احساس مسئولیت نسبت به نظام اسلامی و مشارکت در پیشرفت نظام و اقتدار و سربلندی آن در جهان؛

۱۲- ، رمز هویت ملی به سبب پیوستگی و وحدت همه اقوام ایرانی و گنجینه گران ارجی است که گذشته را به حال

آینده پیوند می دهد.

(۲) حوزه علوم تجربی

(۱) حوزه فرهنگ و هنر

(۴) حوزه حکمت و معارف اسلامی

(۳) حوزه زبان و ادبیات فارسی

✎ **ه: گزینه ۳** ➡ زبان و ادبیات فارسی، رمز هویت ملی و سبب پیوستگی و وحدت همه اقوام ایرانی

و گنجینه گران ارجی است که گذشته را به حال و آینده پیوند می دهد. در این حوزه، دانش آموزان با پیکره نظام مند و عناصر

سازه ای زبان به گونه ای روشمند و علمی آشنا می شوند و توانایی خلق و نگارش و آفرینش در این حوزه را کسب می کنند.

۱۳- مهم ترین و غنی ترین منبع دستیابی به هویت چه چیز می باشد؟

(۴) تاریخ

(۳) فرهنگ

(۲) هنر

(۱) زبان

✎ **ه: گزینه ۳** ➡ فرهنگ، مهم ترین و غنی ترین منبع دستیابی به هویت است و از طریق جهت دادن

به شیوه زندگی، امکان هویت آبی را به صورت فردی و جمعی فراهم می کند. فرهنگ شامل باورها و ارزش ها، تاریخ گذشته،

مفاخر ملی، آداب و سنت ها، قوانین، آثار باستانی، هنر و ادبیات گذشته به معاصر است.

۱۴- در سال های آغازین تحصیل، آموزش تربیت فرهنگی و هنری به چه صورت انجام می گیرد؟

(۴) غیر مستقیم

(۳) حضوری

(۲) غیر حضوری

(۱) مستقیم

✎ **ه: گزینه ۴** ➡ سازماندهی محتوا در حوزه فرهنگ و هنر تا پایان دوره آموزش عمومی مبتنی بر

تربیت هنری و در دوره متوسطه دوم موضوع محور است. همچنین سازماندهی محتوا به صورت چند رشته ای و متناسب با

نیازهای فردی و اجتماعی متربیان انجام می شود. تربیت فرهنگی و هنری در سال های آغازین تحصیل به صورت آموزش

غیرمستقیم انجام می گیرد و به تدریج متناسب با دوره تحصیلی و رشته های هنری از روشهای آموزش مستقیم بهره گیری می

کند.

تشریحی

۱- کدام گزینه تعریف «جیمز براون» از تکنولوژی آموزشی را به درستی بیان می کند؟

(۱) استفاده از وسایل سمعی و بصری برای جذاب کردن آموزش

(۲) استفاده از فناوری های نوین به منظور کاهش هزینه های آموزشی مانند آموزش از راه دور و استفاده از اینترنت

(۳) طراحی، اجرا و ارزشیابی نظام مند فرایند یاددهی-یادگیری با استفاده از منابع انسانی و غیر انسانی

(۴) بهره گیری از ابزارهای دیجیتال برای تقویت یادگیری الکترونیکی

پاسخ صحیح: **گزینه ۳** ➤ تعریف جیمز براون از تکنولوژی آموزشی، عبارت است از: طراحی، اجرا و ارزشیابی

نظام مند کل فرایند یاددهی-یادگیری بر اساس هدف های مشخص و نتایج تحقیقات در زمینه های یادگیری انسانی و ارتباط

و همچنین به کار گرفتن مجموعه ای از منابع انسانی و غیر انسانی به منظور ایجاد آموزش موثرتر، عمیق تر و پایدار تر

۲- کدام یک از موارد زیر بیانگر ویژگی های رویکرد سیستمی در آموزش و پرورش است؟

(۱) استفاده از فناوری های نوین در برنامه های آموزشی

(۲) تمرکز بر فرد و یادگیری مستقل در نظام آموزشی

(۳) مداخله در موقعیت های آموزشی با توصیف دقیق اجزا، تعیین اهداف و طراحی راهبردها برای تعامل بهتر اجزا با محیط

(۴) طراحی ابزارهای کمک آموزشی به صورت الکترونیکی

پاسخ صحیح: **گزینه ۳** ➤ رویکرد سیستمی در آموزش و پرورش، روشی که با به کارگیری آن، در امر مداخله

در موقعیت سازمانی مشخص مانند (درس، برنامه، کلاس، مدرسه، فعالیت های خارج از مدرسه، نظام آموزشی، برنامه های

آموزشی رادیویی، تلویزیون و غیره) تسهیل ایجاد می شود. در هر موقعیت سازمان به تنهایی یک سیستم به شمار می رود و

تعامل آن با محیط به طور کلی ترسیم می شود. این روش مبتنی بر تشریح جامع و دقیق و اجزای تشکیل دهنده آن است،

آنچنان که ضمن تشریح هدف ها، شناسایی نکات مهم و تعیین نکات احتمالی برای آغاز کار، استراتژی های اتخاذ شود که به

موجب آنها، تاثیرات متقابل شناخته شده و فرضی میان عناصر متعدد، سطوح نهادی و مشارکت کنندگان در فعالیت های

سیستم در نظر گرفته می شود.

۳- کدام یک از موارد زیر از ارکان تشکیل دهنده تکنولوژی آموزشی نمی باشد؟

(۱) یادگیری تکنولوژی (۲) فلسفه تکنولوژی

(۳) جامعه شناسی تکنولوژی (۴) روانشناسی تکنولوژی

پاسخ صحیح: **گزینه ۱** ➤ ارکان تکنولوژی آموزشی شامل: فلسفه تکنولوژی (در چه زمینه هایی با استفاده از

تکنولوژی آموزشی می توانیم تدریس کنیم؟)، روانشناسی تکنولوژی (چگونه با استفاده از تکنولوژی آموزشی تدریس کنیم)،

جامعه شناسی تکنولوژی (به چه کسانی با استفاده از تکنولوژی آموزشی تدریس کنیم؟)، تاریخچه به مدیریت تکنولوژی آموزشی است.

۴- جمله زیر به کدام جنبه از تکنولوژی آموزشی اشاره دارد؟

"با بهره‌گیری از ابزارهای کمک آموزشی، یادگیرندگان با دقت بیشتری مطالب را درک می‌کنند."

(۱) جنبه کمی (۲) جنبه مالی (۳) جنبه ساختاری (۴) جنبه کیفی

✓ **ه: گزینه ۴** به گونه‌ای ملموس‌تر هدف از کاربرد تکنولوژی آموزشی این است که:

میزان یادگیری را توسعه دهد (کمی)

عمق یادگیری را بیشتر کند (کیفی)

دقت را افزایش دهد فرایند یادگیری را تسهیل کند (کیفی)

سرعت یادگیری را بهبود بخشد (کمی)

۵- نقطه‌ی آغازین بررسی فلسفه تکنولوژی آموزشی به کدام رویداد نسبت داده می‌شود؟

(۱) انقلاب صنعتی (۲) نهضت دیداری-شنیداری در آموزش

(۳) ورود تکنولوژی به مدارس (۴) ابداع رایانه‌های آموزشی

✓ **ه: گزینه ۲** تکنولوژی آموزشی با ورود به قرن بیستم آغاز می‌شود و با نهضت ارتباط دیداری-شنیداری شکل می‌گیرد. بدین جهت مناسب‌تر است که نهضت دیداری شنیداری را به عنوان نکته آغازی برای مطالعه فلسفه تکنولوژی آموزشی مورد بررسی قرار دهیم. (صفحه ۲۴ نرم‌افزار پاراگراف ۲)

۶- بر اساس رویکرد رفتارگرایی، یادگیری چگونه تعریف می‌شود؟

(۱) یادگیری بر اساس کشف روابط جدید بین محرک‌ها و پاسخ‌ها در ذهن

(۲) یادگیری با تغییر در رفتار آشکار فرد، تحت تاثیر تشویق و تقویت

(۳) یادگیری از طریق درک شهودی و تجربیات شخصی

(۴) یادگیری به واسطه‌ی تحلیل و پردازش اطلاعات در حافظه

✓ **ه: گزینه ۲** رویکرد رفتارگرایی یکی از رویکردهای معروف روانشناسی است. رفتارگرایی به این اشاره دارد که رفتار را باید به کمک تجربه‌های قابل مشاهده تعیین کرد نه با فرایند ذهنی. پس از دید این مکتب، یادگیری با تغییر در رفتار آشکار فرد صورت می‌گیرد. نظریه پردازان این رویکرد به مفاهیمی چون تشویق، تقویت و تاثیر آن بر یادگیری تاکید بسیار دارند. betafire.ir

۷- در نظریه ارتباط‌گرایی، «یادگیری» چگونه تعریف می‌شود؟

(۱) فرایند خلق گره‌ها و ارتباط‌های جدید در شبکه

(۲) پاسخ به محرک‌های بیرونی با تقویت

☒ **گزینه ۱** ← صاحب نظران دیدگاه های موجود در عرصه تعلیم و تربیت را رفتارگرایی، شناخت گرایي و سازنده گرایی می دانند. علاوه بر این زنگنه، دیدگاه برخی از صاحب نظران نوظهور ارتباط گرایی را جز دیدگاه های مهم عرصه تعلیم و تربیت محسوب می کند.

رفتارگرایی: رویکرد رفتارگرایی یکی از رویکردهای معروف روان‌شناسی است. رفتارگرایی به این اشاره دارد که رفتار را باید به کمک تجربه‌های قابل مشاهده تعیین کرد نه با فرایندهای ذهنی. پس از دید این مکتب یادگیری با تغییر در رفتار آشکار فرد صورت می‌گیرد. نظریه پردازان این رویکرد به مفاهیمی چون تشویق، تقویت و تأثیرات آن بر یادگیری تأکید بسیاری دارند. رفتارگرایی بر تکنولوژی آموزشی تأثیرات زیادی بر جای نهاده است. جاناسن بیان می‌دارد که روان‌شناسی رفتاری چندین پیش فرض، مفاهیم و اصول پایه، فلسفه‌ای مرتبط و مناسب جهت بسترسازی و هدایت تکنولوژی آموزشی فراهم می‌آورد. همچنین وی بیان می‌دارد سه مفروضه عمده رفتارگرایی به طور مستقیم مربوط به تکنولوژی آموزشی است. این پیش فرضها بر موارد زیر تمرکز دارند: نقش یادگیرنده، طبیعت یادگیری و کلیتی از فرایندهای یادگیری و روند آموزشی.

سازنده گرایی: دیدگاه دیگر تأثیرگذار بر آموزش و پرورش دیدگاه سازنده گرایی است. دیدگاه سازنده گرایی از زاده‌های فلسفه پست مدرنیسم است. سازنده گرایی یک اصطلاح کلی است که به دامنه وسیعی از مسائل جاری وابسته به روان شناسی و فلسفه و آموزش مربوط است. از دید رویکرد سازنده گرایی هیچ دانشی مطلق نیست و برداشت هر فرد از پدیده ها به منزله واقعیت است مانند "پست مدرنیسم" که از گونه ای اصول پدید آمده است و آن اغلب برای افراد مختلف دارای معانی متفاوت است.

ارتباط گرایی: دیدگاه نوظهور دیگری که به بررسی آن می‌پردازیم دیدگاه ارتباط گرایی است. زیمنس بیان می‌کند که ارتباط گرایی به عنوان پارادایم جدید یادگیری در عصر دیجیتال مطرح است. این نظریه، سه نظریه یادگیری مطرح رفتارگرایی، شناختگرایی و سازنده گرایی را به چالش کشانده و آنها را در رویارویی با نیازهای عصر دیجیتال ناکافی می‌داند. از نظر ارتباط گرایی، یادگیری عبارت است از فرایند خلق گره‌ها و ارتباط جدید. به عبارت دیگر فرایند شکل دهی و شکل‌گیری شبکه‌ها است.

۸- تاریخچه تحول تکنولوژی آموزشی از نظر زمانی به چند دوره تقسیم می‌شود؟

(۱) دو دوره (۲) سه دوره (۳) چهار دوره (۴) یک دوره بی‌پایان

☑؛ **۴: گزینه ۲** ⇨ تاریخچه پیدایش و تحول رشته تکنولوژی آموزشی را می‌توان از نظر زمانی به سه دوره مشخص تقسیم کرد: دوره اول از اوایل قرن بیستم تا اواخر سال‌های ۱۹۵۰، دوره دوم از اوایل سال‌های ۱۹۶۰ تا اواخر سال‌های ۱۹۸۰ و دوره سوم از اوایل سال‌های ۱۹۹۰ تا زمان حال.

۹- آزمون‌های ملاکی در چه مواردی می‌توانند به کار بروند؟

(۱) تشخیص هوش و خلاقیت

(۲) مقایسه گروه‌های آزمایش و کنترل

(۳) رتبه‌بندی کلاس و تعیین نمره نهایی

(۴) تعیین رفتار ورودی و میزان یادگیری رفتار مطلوب

❑؛ ه: گزینه ۴ ➡ آزمون‌های مبتنی بر ملاک: در اوایل دهه ۱۹۶۰ یکی از عوامل دیگری که در پیدایش و توسعه مفهوم رویکرد سیستم‌ها موثر واقع شده، آزمون‌های مبتنی بر ملاک بود. این نوع آزمون‌ها برای تشخیص و تعیین موقعیت یادگیرنده نسبت به یک رفتار عینی و روشن به کار می‌روند. تا آن زمان بیشتر آزمون‌ها مبتنی بر هنجار بوده و به مقایسه می‌پرداختند اما از این دهه با ظهور آزمون‌های ملاکی، آن‌ها تاکید بر این دارند که یک یادگیرنده در یک رفتار تا چه اندازه به حد مطلوب نزدیک شده است و صرفاً آن راه اندازه می‌گیرند صرف نظر از اینکه دیگران چه عملکردی داشته‌اند. آزمون‌های ملاکی به دو منظور حداقل می‌تواند مورد استفاده قرار گیرند: یکی رفتار ورودی و دیگری اینکه تا چه اندازه رفتار مطلوب را یاد گرفتند.

۱۰- تمرکز اصلی مکتب شناخت‌گرایی بر کدام جنبه از یادگیری است؟

(۱) فرآیندهای ذهنی مانند پردازش و بازیابی اطلاعات

(۲) محرک‌های بیرونی و پاسخ‌های رفتاری

(۳) نقش تشویق و تنبیه در رفتار

(۴) تعامل با دیگران و یادگیری از محیط

❑؛ ه: گزینه ۱ ➡ مکتب شناخت‌گرایی که بررسی و مطالعه فراگردهای ذهنی، شامل نحوه دریافت، کسب، پردازش، نگهداری، بازیابی و یادآوری اطلاعات را در کانون توجه خود قرار می‌دهد، در اوایل دهه ۱۹۶۰ پا به عرصه تحقیقات روانشناسی نهاد و به تدریج موجب تحولات وسیع در تعریف و گستره رشته تکنولوژی آموزشی شد. مکتب روانشناسی اثبات‌گرا بر اصول معرفت‌شناسی اثبات‌گرایی تاکید می‌کند، ولی این اصول را در شناخت و مطالعه پدیده‌های غیرقابل مشاهده به کار می‌گیرد.

۱۱- رویکرد سازنده‌گرایی با چه هدفی میان دو رویکرد رفتارگرایی و شناخت‌گرایی مطرح شد؟

(۱) حذف هر دو رویکرد و ارائه جایگزینی نو

(۲) ترکیب عناصر کل‌گرایانه با تجربی

(۳) پر کردن فاصله مفهومی میان آن دو رویکرد

(۴) نقد محتوای آموزش سنتی

❑؛ ه: گزینه ۳ ➡ رویکرد سازنده‌گرایی به زعم طرفدارانش به دنبال پر کردن فاصله بین رویکرد رفتارگرایی و رقیب آن یعنی رویکرد شناختی است و از رویکرد رفتارگرایی برای آنکه آن را تحویل‌گرایی می‌نامند و از رویکرد شناختی برای

آنکه نسبی گرایی ضمنی مستتر در دیدگاه معرفت شناسی است، انتقاد کردند و زمینه را برای رشد رویکرد سازنده گرایی فراهم آوردند.

۱۲- بر اساس دیدگاه ارتباط گرایی، یادگیری چگونه شکل می گیرد؟

- (۱) از طریق تکرار و تقویت
(۲) از طریق پردازش اطلاعات توسط ذهن فرد
(۳) از طریق بازخوردهای محیطی
(۴) از طریق شبکه سازی میان افراد و گروه ها
- **گزینه ۴** ➤ از طریق ارتباط گرایی می توان بستری را برای هم افزایی و تشریک مساعی ذهنی و فکری افراد در راستای یادگیری، کسب و توسعه دانش ایجاد کرد. در واقع ارتباط گرایی می توان بدنه دانشی و تئوریک را برای استفاده از فناوری های نوین و تکنولوژی آموزشی در راستای شبکه سازی بین افراد و گروه های گوناگون به منظور کسب دانش و یادگیری فراهم کند.

۱۳- ویژگی اصلی مرحله نظام های آموزشی در تکنولوژی آموزشی چیست؟

- (۱) انطباق آموزش با نیازها و ویژگی های جامعه فرد
(۲) طراحی آموزشی صرفاً توسط معلمان
(۳) تأکید صرف بر یادگیری حافظه محور
(۴) محدود بودن به ابزارهای دیداری سنتی
- **گزینه ۱** ➤ betafile.ir مرحله چهارم: نظام های آموزشی: در مرحله چهارم تکنولوژی آموزشی، آموزش افراد با توجه به نیازهای آن ها در رابطه با جامعه خاص خود آنها مطرح است. در این مرحله مواد آموزشی نوشتاری، دیداری و دیداری-شنیداری به مطالعه جامعه ای که فرد در آن رشد کرده است و با توجه به نیاز های جامعه تهیه میشود. یعنی هم فردیت شخص و نیاز های او توجه می شود و هم به نیازهای جامعه.

۱۴- کدام یک از مراحل تکنولوژی آموزشی به هماهنگی فعالیت های همه سازمان های اجرایی و آموزشی بخش دولتی و خصوصی برای دستیابی به اهداف توسعه و رشد کشورها می پردازد؟

- (۱) مرحله ابزار و وسایل آموزشی
(۲) مرحله مواد آموزشی
(۳) مرحله نظام های درسی
(۴) مرحله نظام های اجتماعی
- **گزینه ۴** ➤ تاریخچه تکنولوژی آموزشی در جهان:
- مرحله اول: ابزار و وسایل آموزشی (اوایل ۱۹۰۰ میلادی): در ابتدا، ابزارهایی مثل پروژکتورها، گرامافون و ضبط صوت وارد مدارس شدند. هدف اولیه استفاده صنعتی بود، اما به تدریج به مدارس نفوذ کردند. این ابزارها بیشتر برای نمایش تصاویر و سرگرمی استفاده می شدند و پاسخگوی نیازهای آموزشی مدارس نبودند.

مرحله دوم: مواد آموزشی: پس از مشاهده استقبال مدارس، تولیدکنندگان ابزار تصمیم گرفتند نرم افزار (مواد آموزشی) هم تولید کنند. فیلم سازان، عکاسان و ناشران کتاب و نقشه های ویژه کودکان وارد میدان شدند و مواد آموزشی مناسب مدارس را ساختند.

مرحله سوم: نظام های درسی (از دهه ۱۹۵۰ میلادی): در این مرحله، نگاه سیستمی به آموزش رایج شد. برنامه ریزان دریافتند که برای بهبود کیفیت آموزش، ابزار و مواد باید با برنامه درسی هماهنگ شوند. آموزش به عنوان یک سیستم در نظر گرفته شد و همه اجزا (مانند هدف ها، نیازهای یادگیرندگان، معلمان و منابع) باید با هم تعامل داشته باشند. نظریه سیستم ها در این مرحله به طور جدی وارد عرصه آموزش شد.

مرحله چهارم: نظام های آموزشی: در این مرحله، آموزش با توجه به نیازهای فردی یادگیرنده و نیازهای جامعه طراحی می شود. علاوه بر طراحان آموزشی، برنامه ریزان اقتصادی، جامعه شناسان و روان شناسان هم نقش پررنگی پیدا می کنند. آموزش فقط مدرسه ای نیست، بلکه در سطح جامعه و با تأکید بر مسئولیت فرد در یادگیری ارائه می شود.

مرحله پنجم: نظام های اجتماعی: در این مرحله، تکنولوژی آموزشی به عنوان ابزاری برای هماهنگ کردن فعالیت های تمامی سازمان های اجرایی و آموزشی دولتی و خصوصی در جهت توسعه و رشد کشور مطرح می شود. تکنولوژی آموزشی بخشی از برنامه ریزی ملی می شود و همه نهادها موظف می شوند به آن توجه کنند.

۱۵- ریچی منشأ طراحی آموزشی را به کدامیک از گزینه های زیر نسبت می دهد؟

(۱) نظریه های روان سنجی

(۲) نظریه های شناختی و رفتاری

(۳) نظریه های رشد و انگیزش

(۴) نظریه های عمومی سیستم ها

☑ **ه: گزینه ۴** همان طور که پیش از ساختن یک ساختمان، نقشه ای طراحی میشود، داشتن طرح

و نقشه برای آموزش نیز ضرورت دارد؛ زیرا در غیر این صورت فرایند آموزش بدون برنامه پیش می رود و پیش بینی مؤثر بودن یا نبودن آن دشوار می شود. بدون طرحی برای آموزش در عمل تکنولوژیست ها، مربیان، یادگیرنده ها و سایر عوامل انسانی درگیر در فرایند آموزش بی برنامه ناهماهنگ و سرخود عمل می کنند. طراحان آموزشی ماهر راهبردهای طراحی را به صورت مکانیکی و یا خودسرانه به کار نمی گیرند. آنچه در تعریف تکنولوژی آموزشی تحت عنوان طراحی آمده است دقیقاً همان طراحی آموزشی است، به عبارت دیگر میتوان نتیجه گرفت که طراحی آموزشی جزئی از فعالیتهای تشکیل دهنده تکنولوژی آموزشی است و هرگاه از طراحی آموزشی بحث می شود در واقع به یکی از چندین فعالیت تشکیل دهنده تکنولوژی آموزشی، توجه میشود. ریچی خاستگاه طراحی آموزشی را به نظریه هایی از قبیل نظریه عمومی سیستم ها، یادگیری، ارتباط و آموزش نسبت می دهد، طراحی آموزشی از زمان پیدایش تاکنون تغییراتی کرده و در سیر تکامل خود تحت تاثیر اندیشه ها، رویدادها و فناوری های مختلفی بوده است. طراحی آموزشی به سبب نتایج چشمگیری که در پی داشته در بخش های مختلفی مورد استفاده قرار گرفته است.

۱۶- در طراحی آموزشی چه فعالیت هایی انجام می شود؟

❑؛ ه: گزینه ۴ ➡ به طور کلی می‌توان گفت در طراحی آموزشی فعالیت‌های زیر انجام می‌شود:

الف) تعیین هدف

ب) تحلیل آموزشی

ج) گزینش محتوا به رسانه‌ها

د) تعیین نظام ارزشیابی

خلاصه اینکه طراحی آموزشی فعالیتی است که در آن روش‌های معین برای دستیابی به هدف‌های خاص به وسیله شاگردان خاص و در شرایط مشخص پیش بینی می‌شود.

۱۷- الگوی طراحی آموزشی دیک و کری در کدام یک از رویکردهای روان‌شناسی جای می‌گیرد و از چه مرحله‌ای آغاز می‌شود؟

۱) شناخت‌گرایی - با شناسایی نیازهای روانی

۲) سازنده‌گرایی - با ارائه موقعیت‌های یادگیری

۳) رفتارگرایی - با تحلیل تکلیف

۴) ارتباط‌گرایی - با طراحی شبکه‌های یادگیری

❑؛ ه: گزینه ۳ ➡ از الگوهای طراحی آموزشی رفتارگرا می‌توان به الگوهای زیر اشاره کرد:

الگوی ADDIE - الگوی دیک و کری - الگوی گلاسر - الگوی کوک - الگوی هینیچ - الگوی میگر

از میان الگوهای یادشده الگوی دیک و کری که شامل ده مرحله است، توضیح داده می‌شود.

الگوی طراحی آموزشی دیک و کری: الگوی دیک و کری دیدگاهی رفتاری دارد. طراحی آموزشی براساس این دیدگاه با مرحله تحلیل تکلیف آغاز می‌شود، تحلیل تکلیف روشی برای تجزیه به یک تکلیف یا موضوع آموزشی به اجزا تشکیل دهنده آن و تشخیص تغییرات رفتاری مورد نیاز برای انجام آن تکلیف یادگیری موضوع است. سپس طراح باید توالی رویدادهای یادگیری را مشخص کند. پس از بیان هدفهای آموزشی فرصتهایی برای یادگیرنده فراهم می‌شود تا به تمرین بپردازد و محتوای آموزشی را یاد بگیرد. ارزشیابی از آموخته‌های دانش آموزان به عنوان آخرین مرحله طراحی آموزشی معمول بر اساس ملاک از پیش تعیین شده صورت می‌گیرد. رویکرد نظامند نقشی که در یادگیری ایفا می‌کند را مورد توجه قرار می‌دهد. طبق الگوی دیک و کری، طراح باید خرده مهارت‌هایی را که دانش آموزان، باید برآن مسلط شوند را مشخص می‌کند و سپس محرک و راهبرد متناسب با هر خرده مهارت را ایفا می‌کند. این مدل شامل ۱۰ مرحله است:

- سنجش نیازها

- انجام تحلیل آموزشی

- تحلیل یادگیرنده و زمینه

- نوشتن هدف‌های عملکردی
- تهیه ابزارهای ارزشیابی
- تهیه راهبردهای آموزشی
- تهیه و انتخاب مواد آموزشی
- طراحی انجام ارزشیابی تکوینی
- تجدید نظر در آموزش
- انجام ارزشیابی پایانی

۱۸- طراحان آموزشی در رویکرد شناختی بر کدام یک از موارد زیر تمرکز دارند؟

- (۱) تقویت رفتارهای آشکار
- (۲) تحلیل محرک و پاسخ
- (۳) فرایندهای ذهنی یادگیرنده
- (۴) افزایش تکالیف عملی

❑ **ه: گزینه ۳** ➤ طراحان آموزشی در دیدگاه شناختی به جای تاکید بر رفتار بیرونی بر فرایندهای ذهنی تاکید دارد و آن را برای افزایش اثربخشی آموزش بهره می‌برند. به جای تکلیف و موضوع که در رویکرد رفتارگرایی وجود دارد، شناختگرایان بر تحلیل یادگیرندگان تاکید دارند.

۱۹- طبق دیدگاه مریل، همه موضوعات شناختی شامل چه اجزایی هستند؟

- (۱) نشانه‌ها و رفتارها
- (۲) تعمیم‌ها و نمونه‌ها
- (۳) انگیزش و تقویت
- (۴) محتوا و روش ارائه

❑ **ه: گزینه ۲** ➤ الگوی نمایش اجزا مریل در واقع توصیفی از عناصر خرد در آموزش است و بدین سبب یک الگوی طراحی آموزشی خرد قلمداد می‌شود. مریل نظریه نمایش اجزا را بر اساس دیدگاه‌های گانیه و بریکس استوار ساخته است. الگوی نمایش اجزا (مریل) یک نمونه الگوی طراحی آموزشی در سطح خرد است. از نظر مریل تمام موضوعات شناختی به طور کامل شامل دو جز است: تعمیم‌ها و نمونه‌ها. این الگو برای طراحی در سطح خرد است.

۲۰- اولین گام در مدل طراحی آموزشی گانیه چیست؟

- (۱) انتخاب رسانه آموزشی
- (۲) تعیین نوع بازده یادگیری
- (۳) تحلیل ویژگی‌های فراگیران
- (۴) اجرای آزمون تشخیصی

❑ **ه: گزینه ۲** ➤ شرایط درونی یعنی آنچه که یاد گیرنده از قبل می‌داند و شرایط خارجی محرک‌هایی است که به یادگیرنده ارائه شده است به عنوان مثال، آموزشی که توسط معلم ارائه شده است. مدل گانیه طراحی آموزشی دارای دو مرحله است: گام اول مشخص کردن نوع بازده یادگیری است. او بازده یادگیری را به ۵ دسته تقسیم کرده است: اطلاعات کلامی، مهارت‌های ذهنی، راهبردهای شناختی، نگرش‌ها، مهارت‌های حرکتی. گام دوم آرایش مناسب رویدادهای آموزشی است.

۲۱- هدف اصلی گام نهم در مدل رویدادهای آموزشی گانیه چیست؟

(۱) ارائه بازخورد اصلاحی

(۲) افزایش انگیزه یاد گیرنده

(۳) تقویت یادداری و انتقال یادگیری

(۴) بررسی آمادگی اولیه یاد گیرنده

✖ **ه: گزینه ۳** ➡ رویدادهای آموزشی گانیه عبارتند از: جلب توجه - مطلع کردن یادگیرندگان از هدفهای

آموزشی - یادآوری آموخته های قبلی - ارائه مطالب محرک - راهنمایی برای یادگیری - فراخواندن عملکرد - تدارک بازخورد در مورد درستی عملکرد - سنجش عملکرد - دستیابی به یادداری و انتقال.

گام نهم، افزایش یادداری و انتقال: در این گام برای اینکه مفاهیم تعریف شده، قواعد و قواعد سطح بالا به خوبی در حافظه سپرده شوند، تدارکاتی جهت مرور منظم مطالب در زمانهای فاصله دار در خلال هفته ها و ماه ها مهیا می شود و انتظار می رود مهارت های آموخته شده را به شرایط جدید یادگیری انتقال دهد. با ترتیب دادن تکالیف متنوع جدید برای یادگیرنده اطمینان از انتقال یادگیری به بهترین وجه صورت می گیرد، تکالیفی که مستلزم کار بستن آنچه یاد گرفته شده است در موقعیتهایی که اصولاً با آنهايي که برای خود یادگیری به کار می رفتند متفاوت است.

۲۲- مطابق نظریه یادگیری موقعیتی، برای یادگیری مؤثر چه عاملی ضروری است؟

(۱) قرار گرفتن یادگیرنده در بستر موقعیت های واقعی زندگی

(۲) ایجاد ارتباط میان معلم و دانش آموز

(۳) استفاده از رسانه های دیداری

(۴) طراحی آزمون های چندگزینه ای

✖ **ه: گزینه ۱** ➡ یادگیری، زمینه ای است. تکالیف یادگیری متناسب با محیط یادگیری ساخت گرایانه

باید از شکل انتزاعی و غیر مرتبط با موقعیت های واقعی زندگی فاصله بگیرد. یادگیری معنی دار و درک و فهم عمیق تر موضوعات و نیز انتقال آموخته ها به موقعیت های جدید، زمانی اتفاق می افتد که تکالیف یادگیری، فرد را در زمینه و فضای موقعیت های عینی و عملی زندگی قرار دهد و به دنبال آن کاربرد دانش و مهارت آموزش آموخته شده در زمینه و بستر متفاوت را برای او در نظر گیرد. مبنای این توصیه نظریه یادگیری موقعیتی است.

۲۳- بر اساس رویکرد یادگیری فعال، مهم ترین وظیفه یادگیرنده در جریان آموزش چیست؟

(۱) حفظ دقیق مفاهیم ارائه شده

(۲) تحلیل مقایسه ای منابع درسی

(۳) برقراری ارتباط معنادار بین دانش جدید و دانش قبلی

(۴) پاسخ دهی سریع به سوالات معلم

❑ ه: گزینه ۳ ➡ یادگیری فرایند فعالی است که در آن یادگیرنده روابط معنی‌دار بین دانش جدیدی که در آموزش ارائه می‌شود و دانش فعلی خود ایجاد می‌کند. طراحی راهبردهای آموزشی، یادگیرنده را برمی‌انگیزد و به وی انگیزه می‌دهد تا فعالانه بین اطلاعات قبلی و جدید ارتباط برقرار کند.

۲۴- نظریه ارتباط‌گرایی، چه اصطلاحی را برای توصیف الگوی یادگیری خود به کار می‌برد؟

- (۱) یادگیری تقویتی
(۲) یادگیری شبکه‌ای
(۳) یادگیری موقعیتی
(۴) یادگیری مبتنی بر معنا

❑ ه: گزینه ۲ ➡ طبق نظریه ارتباط‌گرایی، یادگیری در عصر دیجیتال به صورت فرایند شکل‌دهی به شبکه‌ها روی می‌دهد. به عبارت دیگر دانش و شناخت در میان شبکه‌ای از افراد و فناوری توزیع شده است و یادگیری فرایند مرتبط کردن، رشد دادن و هدایت این شبکه‌ها است. اصطلاحی که معمول برای توصیف این مفهوم به کار گرفته می‌شود یادگیری شبکه‌ای است. نظریه ارتباط‌گرایی معتقد است که محیط‌های یادگیری، محیط‌های پیچیده و آشوب‌وار هستند و به هیچ وجه نمی‌توان آن را به یک مدل مکانیکی تقلیل داد.

۲۵- هوش‌های چندگانه گاردنر چه نقشی در آموزش دارند؟

- (۱) شناسایی سبک‌های یادگیری یادگیرندگان
(۲) تعیین زمان امتحانات
(۳) انتخاب موضوعات کتاب درسی
(۴) تعیین شیوه ارزشیابی

❑ ه: گزینه ۱ ➡ تحلیل توانمندی‌های شناختی یادگیرندگان امکان تدوین محتوای مناسب را در اختیار مدرسان قرار می‌دهد. آگاهی از دانش و مهارت‌های پیش نیاز برای تجربیات خاص آموزشی برای موفقیت در طراحی مناسب محتوایی مهم است. سبک‌های یادگیری یادگیرندگان نیز از عوامل مهم دیگر طراحی محتوای و تعاملات کلاسی است. هوش‌های چندگانه گاردنر عامل شناسایی سبک‌های یادگیری یادگیرندگان است چگونگی یادگیری یادگیرندگان در عملکرد آن‌ها در کلاس درس اثر می‌گذارد

۲۶- چه عاملی در آموزش‌های مبتنی بر فناوری، نوع فناوری انتقال محتوا را تعیین می‌کند؟

- (۱) تصمیم مدرس
(۲) نیازهای یادگیرندگان
(۳) امکانات مالی دانشگاه
(۴) تعداد یادگیرندگان

❑ ه: گزینه ۲ ➡ برای موفقیت در آموزش‌های مبتنی بر فناوریها، مرکز تصمیم‌گیری و طراحی برنامه آموزشی دریافت نیازها قبل از سازماندهی است. نیاز یادگیرنده‌ها نوع فناوری انتقال محتوای را تعیین می‌کند. در آموزش‌های مبتنی بر فناوری‌ها مدرس از یادگیرنده انتظار دارد که مسئولیت یادگیری را بر عهده بگیرد لذا لازم است از نیازهای او آگاه

سوالات تستی : درسنامه ۱ و ۲

۱- هر تغییری را یادگیری نامید ، اما هر یادگیری با..... همراه است.

۱. میتوان ، تجربه ۲. نمی توان ، تغییر ۳. نمی توان ، تجربه ۴. می توان ، تغییر

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۲- تفاوت بین نواختن موسیقی و آموزش موسیقی در واقع تفاوت.....

۱. یادگیری، عملکرد ۲. عملکرد، یادگیری ۳. تجربه ، یادگیری ۴. یادگیری تجربه

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۳- پدیده ی خاموشی در شرطی شدن کلاسیک یعنی.....

۱. هرگاه محرک شرطی برای مدت طولانی بدون تقویت ارائه شود
۲. هرگاه محرک غیر شرطی برای مدت طولانی بدون تقویت ارائه شود
۳. هرگاه محرک خنثی وارد محیط شود و تاثیر محرک شرطی را از بین ببرد
۴. هرگاه پاسخ شرطی رفته رفته ضعیف شود

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۴- مادری که برای زبان آموزی به کودک خود همزمان کلمه کوه را با عکس کوه نشان میدهد از استفاده کرده است

۱. شرطی سازی فعال ۲. شرطی سازی کلاسیک
۳. یادگیری مجاورتی ۴. یادگیری از طریق کوشش و خطا

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۵- بستن در های پنجره کلاس توسط معلم باعث افزایش رفتار شاگردان می شود که به آن.....

۱. تقویت مثبت ۲. تعمیم ۳. تمیز ۴. تقویت منفی

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۶- زهرا با تلاش های فراوان و دادن تقویت به سگ خود یاد داده هنگام ورود به خانه دم خود را به نشان ادب تکان دهد این تغییر رفتار در واقع.....

۱. نوعی شکل دادن است
۲. نوعی زنجیره کردن است
۳. نوعی تفکیک پاسخ است
۴. نوعی تعمیم پاسخ است

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۷- معلم کلاس نهم نمره ۲۰ شاگرد خود را به علت تاخیر به نمره ۱۰ تغییر داد این کار نوعی.....

۱. محروم کردن است
۲. تنبیه است
۳. جریمه کردن است
۴. تقویت منفیست

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۸- در این نوع یادگیری پاداش و تقویت باعث یادگیری نمیشود اما برای به فعلیت درآوردن آموخته ها مهم است

۱. یادگیری مجاورتی
۲. یادگیری کلاسیک
۳. یادگیری مشاهده ای
۴. یادگیری فعال

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۹- برای جلوگیری از از استفاده می کنیم.

۱. خاموشی ، تقویت متناوب
۲. کاهش رفتار ، تقویت مثبت
۳. خاموشی ، تقویت مثبت
۴. کاهش رفتار ، تقویت متناوب

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۱۰- تغییر در فناوری رفتار محصول کدام یک از انواع یادگیری های زیر است ؟

۱. شرطی شدن از طریق گزینش و خطا
۲. شرطی شدن فعال
۳. شرطی شدن کلاسیک
۴. یادگیری مجاورتی

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۱۱- در تعریف یادگیری کاربرد کلمه تجربه، بیان کننده آن نوع تغییراتی است که تنها از طریق حاصل شود

۱. انطباق
۲. تعامل فرد با محیط
۳. یادگیرنده (دانش آموز)
۴. یاددهنده (معلم)

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۱۲- در یادگیری از طریق شرطی شدن فعال، کدام عامل موجب تغییر و تثبیت رفتار می شود؟

۱. محرکهای فیزیولوژیکی
۲. تقویت کننده ها
۳. محرک غیر شرطی
۴. محرک شرطی

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۱۳- در کدام مرحله از یادگیری مشاهده‌ای، معلم می تواند نحوه عملکرد شاگرد را در مقایسه با آنچه باید آموخته باشد، ارزیابی کند؟

۱. توجه
۲. بازآفرینی
۳. یادسپاری
۴. انگیزشی

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۱۴- معلم از کدام طریق، می تواند رفتارهای مطلوب دانش آموزان را حفظ کند؟

۱. تفکیک پاسخ
۲. تقویت
۳. سیری یا اشباع
۴. شکل دادن

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۱۵- عوامل مورد توجه در قانون تمرین کدامند؟

۱. اثر و تکرار
۲. آمادگی و رشد
۳. تازگی و شدت
۴. توانایی و رغبت

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۱۶- در مفهوم یادگیری گاتری محور اصلی کدام است؟

۱. محرک
۲. پاسخ
۳. محرک شرطی
۴. ترکیبی از محرک ها و حرکات

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۱۷- کدامیک از حیطه های هدف های آموزشی بیشتر با یاد آوری و بازشناسی دانش و رشد توانایی ها سر و کار دارد؟

۱. عاطفی
۲. شناختی
۳. شناختی - عاطفی
۴. روانی - حرکتی

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۱۸- کدام قانون ثرندایک اشاره به یادگیری از طریق تمرین دارد؟

۱. قانون اثر ۲. قانون آمادگی ۳. قانون تمرین ۴. آزمایش و خطا

پاسخ صحیح: گزینه ۱

۱۹- برای جلوگیری از تعمیم نادرست از کدام روش می توان استفاده کرد؟

۱. تفکیک پاسخ ۲. تمیز ۳. تقویت مثبت ۴. تفکیک منفی

پاسخ صحیح: گزینه ۲

۲۰- بستن درب کلاس به خاطر جلوگیری از سرو صدای زیاد بیرون از کلاس و برقراری آرامش در درون کلاس با کدام مهارت سازگاری بیشتری دارد؟

۱. محروم کردن ۲. خاموشی ۳. تقویت مثبت ۴. تقویت منفی

پاسخ صحیح: گزینه ۴

۲۱- زمانی که شاگردی به دروغ گویی عادت دارد ، هروقت راست بگوید بلافاصله مورد تشویق قرار می گیرد. اما درمقابل دروغ گویی واکنشی از معلم خود نمی بیند . این نمونه ای از کدام روش است؟

۱. تقویت رفتار های مغایر ۲. جریمه کردن ۳. محروم کردن ۴. سیری و اشباع

پاسخ صحیح: گزینه ۱

۲۲- تکرار محرک شرطی بدون تقویت کردن پدیده.....نام دارد اما گاهی ممکن است که موجود حتی بدون تقویت، برای مدتی کوتاه، به محرک شرطی پاسخ دهد این پدیده.....نامیده می شود

۱. بازگشت خود به خودی - خاموشی ۲. بازگشت خود به خودی - خاموشی
۳. پاسخ شرطی - محرک غیر شرطی ۴. محرک غیر شرطی - پاسخ شرطی

پاسخ صحیح: گزینه ۲

۲۳- روش «تداعی و زوجهای متداعی» متعلق به کدام نوع از انواع یادگیری می باشد و یادگیری «کلیشه ای یا قالبی» جزء کدام یک از انواع یادگیری می باشد؟

۱. یادگیری مجاورت - یادگیری مجاورت
۲. یادگیری مجاورت - یادگیری شرطی شدن فعال
۳. یادگیری شرطی شدن فعال - یادگیری مجاورت
۴. یادگیری شرطی شدن کلاسیک - یادگیری شرطی شدن فعال

پاسخ صحیح: گزینه ۱

۲۴- گسترش پاسخ از محرک های اولیه به محرک های «مشابه» چه نامیده می شود؟

۱. تقویت منفی
۲. تقویت مثبت
۳. تقویت کننده
۴. تعمیم و تمیز

پاسخ صحیح: گزینه ۴

۲۵- کسانی که رفتار آشکار را به عنوان سرنخی برای استنتاج آنچه در ذهن می گذرد ، به کار می گیرند بعنوان کدام دسته از روانشناسان شناخته می شوند؟

۱. رفتارگرا
۲. شناختی
۳. بالینی
۴. تربیتی

پاسخ صحیح: گزینه ۲

۲۶- «شکل دادن» و «تفکیک پاسخ» ، جزء کدام نوع از فنون نظریه ی شرطی شدن فعال ، می باشند ؟

۱. روش ایجاد رفتارهای تازه
۲. روش افزایش رفتارهای موجود
۳. روش حذف یا محو رفتارهای نامطلوب
۴. روش نگهداری رفتارهای مطلوب

پاسخ صحیح: گزینه ۱

۲۷- فرایندی که از طریق آن ارگانیزم ، نسبت به محیطش کمتر حساس می شود چه نام دارد ؟

۱. جلب توجه
۲. خوگیری
۳. شرطی شدن فعال
۴. شرطی شدن کلاسیک

پاسخ صحیح: گزینه ۲

۲۸- مراحل یادگیری از طریق «مشاهده»، در نظریه ی بندورا، به ترتیب، شامل کدام یک از گزینه های زیر می باشد؟

۱. یادسپاری- توجه - بازآفرینی - انگیزشی
۲. توجه - یادسپاری- بازآفرینی- انگیزشی
۳. باز آفرینی - یادسپاری- انگیزشی - توجه
۴. توجه - بازآفرینی- یادسپاری- انگیزشی

پاسخ صحیح: گزینه ۲

۲۹- «فرایند تغییرات نسبتا پایدار در توان رفتاری فرد بر اثر تجربه» تعریف کدام یک از موارد زیر می باشد؟

۱. تجربه
۲. یادگیری
۳. رفتار
۴. توان رفتاری

پاسخ صحیح: گزینه ۲

۳۰- مشخصه بارز فرآیند در یادگیری چیست؟

۱. تغییرات
۲. حرکت و پویایی
۳. تعامل
۴. کنش و واکنش

پاسخ صحیح: گزینه ۲

۳۱- نخستین مشخصه یادگیری چیست؟

۱. تجربه
۲. به یادسپاری
۳. فرایند
۴. تغییر

پاسخ صحیح: گزینه ۴

۳۲- در کدام مرحله از مراحل یادگیری مشاهده ای معلم به ارزیابی شاگرد می پردازد؟

۱. انگیزشی
۲. باز آفرینی
۳. توجه
۴. به یاد سپاری

پاسخ صحیح: گزینه ۲

۳۳- سگ در برابر زنگ و غذا بزاق ترشح می کند، صدای زنگ و غذا چه نوع محرکی هستند؟

- ۱- شرطی- اصلی
- ۲- اصلی- اصلی
- ۳- شرطی- غیرشرطی
- ۴- غیرشرطی- شرطی

پاسخ صحیح: گزینه ۳

۳۴- برای جلوگیری از تعمیم نامناسب از کدام روش می توان استفاده کرد؟

- ۱- تفکیک پاسخ ۲- تمیز ۳- تقویت منفی ۴- تقویت مثبت

پاسخ صحیح: گزینه ۲

۳۵- تفاوت بین یادگیری و عملکرد را بیان می کند.

- ۱- مفهوم نسبتا پایدار ۲- مفهوم تغییر ۳- مفهوم رفتار بالقوه ۴- مفهوم فرایند

پاسخ صحیح: گزینه ۳

۳۶- هنگامی که رفتار شرطی تقویت نشود ، پاسخ شرطی به تدریج ضعیفتر می شود که نام دارد .

۱. تقویت غیرشرطی ۲. زوال محرک ۳. خاموشی ۴. بازگشت خود به خودی

پاسخ صحیح: گزینه ۳

۳۷- بازی با قطعات بریده تصاویر توسط دانش آموزان، نشان دهنده کدام شیوه ایجاد رفتار است؟

۱. تقلید کردن ۲. تفکیک پاسخ ۳. شکل دادن ۴. زنجیره کردن

پاسخ صحیح: گزینه ۴

۳۸- چرا خو گرفتن و حساس شدن شامل یادگیری نمی شوند :

۱. زیرا از تجربه ناشی نمی شوند ۲. زیرا شرط نسبتا پایدار را ندارند
۳. زیرا بر اثر تعامل با محیط نیستند ۴. زیرا شامل تغییرات محسوب نمیشوند

پاسخ صحیح: گزینه ۲

۳۹- معلم درس علوم برای بالا بردن تمرکز بچه های کلاسش پنجره باز کلاس درس را می بندد ، این عمل او است.

۱. تقویت مثبت ۲. تمیز محرک ناخوشایند
۳. خاموشی محرک آزار دهنده ۴. تقویت منفی

پاسخ صحیح: گزینه ۴

۴۰- اگر معلم درس ریاضی به دانش آموزان خود بگوید بعد از حل هر ۱۰ تمرین کارت صد آفرین خواهیم داد در واقع از کدام برنامه تقویت استفاده کرده؟

۱. تقویت نسبی ثابت ۲. تقویت نسبی متغیر ۳. تقویت فاصله ای ثابت ۴. تقویت فاصله ای متغیر

پاسخ صحیح: گزینه ۱

۴۱ تفاوت بین دانستن کاری و انجام دادن آن نشان دهنده است.

۱. تفاوت عملکرد و تجربه ۲. تفاوت تجربه و یادگیری
۳. تفاوت عملکرد و یادگیری ۴. تفاوت توان رفتاری و نسبتاً پایدار

پاسخ صحیح: گزینه ۳

۴۲- معلمی که در درس زبان کلمه گربه را همزمان با نشان دادن تصویر گربه به کودکی یاد می دهد از کدام نوع یادگیری استفاده می کند؟

۱. یادگیری شرطی ۲. یادگیری شناختی
۳. یادگیری مشاهده ای ۴. یادگیری مجاورتی

پاسخ صحیح: گزینه ۳

۴۳- در خصوص تقویت مثبت و منفی کدام گزینه درست است؟

۱. تقویت مثبت و منفی از روش های نگهداری رفتار هستند.
۲. تقویت منفی سبب کاهش و تقویت مثبت سبب افزایش رفتار می شود.
۳. تقویت منفی سبب افزایش و تقویت مثبت سبب کاهش رفتار می شود.
۴. تقویت منفی هم مثله تقویت مثبت باعث افزایش رفتار می شود.

پاسخ صحیح: گزینه ۴

۴۴- تکرار چند باره محرک شرطی بدون تقویت سبب می شود

۱. تداعی ۲. بازگشت خود به خودی ۳. تقویت رفتار ۴. خاموشی

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۴۵- تقویت در یادگیری مشاهده‌ای چه نقشی دارد؟

۱. برای یادگیری بهتر مطالب
۲. برای تبدیل رفتار یادگرفته شده به عملکرد
۳. برای یادسپاری بهتر مطالب یادگرفته شده
۴. برای تبدیل مطالب به رمز های کلامی

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۴۶- سومین مرحله از مراحل یادگیری مشاهده‌ای چیست؟

۱. بازآفرینی
۲. توجه
۳. انگیزشی
۴. یادسپاری

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۴۷- کدام یک از گزینه‌های زیر از روش‌های افزایش رفتار است؟

۱. زنجیره کردن
۲. تقویت متناوب
۳. تعمیم و تمیز
۴. تقویت نسبی

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۴۸- وقتی رفتار موردنظر را نتوان در رفتار یادگیرنده مشاهده کرد از کدام روش ایجاد رفتارهای تازه استفاده می شود؟

۱. تفکیک پاسخ
۲. شکل دادن
۳. زنجیره کردن
۴. تعمیم پاسخ

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۴۹- معلم از کدام طریق، می تواند رفتارهای مطلوب دانش آموزان را حفظ کند؟

۱. تقویت
۲. تعمیم
۳. تمیز
۴. شکل دادن

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۵۰- بر اساس نظریه بندورا دانش آموزی که حرف س را دقیقاً مشابه معلم بر روی تخته بنویسد در کدام مرحله یادگیری قرار دارد؟

۱. انگیزشی
۲. باز آفرینی
۳. توجه
۴. یادسپاری

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۵۱- برای آموزش مفاهیم زبان و تاریخ و رفتارهای مطلوب اجتماعی کدام نوع روش یادگیری مناسب تر است؟

۱. مشاهده ای ۲. مجاورت ۳. کلیشه ای ۴. شرطی

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۵۲- رفتاری که مستقیماً تحت کنترل یک محرک باشد ، کدام نوع رفتار است ؟

۱. پاسخگر ۲. فعال ۳. شرطی ۴. بازتابی

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۵۳- بستن در کلاس به خاطر جلوگیری از سروصدای زیاد بیرون کلاس و برقراری آرامش در درون کلاس با کدام مهارت سازگاری دارد؟

۱. تقویت مثبت ۲. تقویت منفی ۳. تنبیه ۴. خاموشی

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۵۴- کدام نوع یادگیری در تغییر فناوری رفتار کاربرد وسیع دارد؟

۱. یادگیری مجاورتی ۲. یادگیری کلاسیک ۳. شرطی شدن فعال ۴. یادگیری مشاهده ای

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۵۵- اساس نظریه شرطی شدن فعال، معلمی که می خواهد رفتار تازه ای را در دانش آموز ایجاد نماید از کدام روش می تواند این کار را انجام دهد؟

۱. جریمه کردن ۲. تعمیم و تمیز ۳. تفکیک پاسخ ۴. تقویت مثبت

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۱- کدامیک از رویکردهای زیر رشد را پیوسته در نظر می گیرد؟

۱. پردازش اطلاعات ۲. کردارشناسی ۳. رفتارگرایی ۴. پردازش اطلاعات و رفتارگرایی

۲- چه کسی معتقد بود که کودک ذاتاً خوب است؟

۱. جان لاک ۲. استنلی هال ۳. ژان ژاک روسو ۴. پیازه

۳- چه کسی برای اولین بار برای مطالعه کودکان از پرسشنامه استفاده کرد؟

۱. گزل ۲. هال ۳. پیازه ۴. آنافروید

۴- کدام یک از عبارات زیر در مورد روانشناسی صحیح است؟

۱. روانشناسی رشد رفتار را پیش بینی ف توصیف و توجیه می کند.
۲. روانشناسی رشد ، تغییرات کیفی در رفتار و احساس فرد را طی مراحل در نظر می گیرد.
۳. روانشناسی رشد به مطالعه تغییراتی که از زمان تولد تا مرگ اتفاق می افتد می پردازد.
۴. روانشناسی رشد عوامل ژنتیکی را مهم تر از عوامل محیطی در رشد انسان در نظر می گیرد.

۵- بنیان گذار جنبش مطالعه ی کودک چه کسی است؟

۱. داروین ۲. ملانی کلاین ۳. آنافروید ۴. هال

۶- کدام گزینه از مفاهیم برگرفته از اندیشه های ژان ژاک روسو بوده است؟

۱. رشد زیستی ۲. انتخاب طبیعی ۳. دوره های حساس ۴. دلبستگی

۷- یادگیری مشاهده ای توسط چه کسی مطرح شد؟

۱. بندورا ۲. اسکینر ۳. وانشون ۴. پاولف

۸- زمانی که بندورا بر اهمیت شناخت و تفکر در تحول انسان تاکید کرد نظریه خود را چه نامید؟

۱. شناختی رفتاری ۲. اجتماعی - رفتاری ۳. یادگیری اجتماعی ۴. اجتماعی - شناختی

۹- کدام گزینه در مورد دیدگاه کردارشناسی صحیح می باشد؟

۱. رشد پیوسته است ۲. رشد هم پیوسته و هم ناپیوسته است.
۳. رشد ناپیوسته است ۴. رشد پیوسته است اما از فرهنگی به فرهنگ دیگر فرق می کند.

۱۰- امکانات فرهنگی و ورزشی در کدامیک از سیستم ها قرار می گیرد؟

۱. ماکروسیستم ۲. اگزوسیستم ۳. مزوسیستم ۴. میکروسیستم

۱۱- مفهوم پتانسیل رشد بر خاسته از کدام رویکرد می باشد؟

۱. کردارشناسی ۲. اجتماعی - تاریخی ۳. شناختی - اجتماعی ۴. تکامل نگری

۱۲- مرخصی استحقاقی والدین ، کدام سطح از محیط در نظام یوری برونفن برنر را در بر می گیرد؟

۱. میکروسیستم ۲. مزوسیستم ۳. اگزوسیستم ۴. ماکروسیستم

۱۳- کدام گزینه در مورد نظریه ی اجتماعی - فرهنگی صحیح است؟

۱. ویگوتسکی معتقد است که رشد هم پیوسته و هم ناپیوسته است.

۲. ویگوتسکی معتقد است که رشد ناپیوسته است.

۳. ویگوتسکی معتقد است که رشد پیوسته است اما از فرهنگی به فرهنگ دیگر متفاوت است.

۴. ویگوتسکی معتقد است که همه کودکان مراحل یکسان رشدی را می گذرانند.

۱۴- مطالعه در رشد همیشه با آغاز می شود.

۱. مشاهده ۲. روش تجربی ۳. مطالعه ی حیوانات ۴. مطالعات همبستگی

۱۵- در این روش مطالعه ، محقق متغیرهایی را که در یک موقعیت واقعی وجود دارند بدون اینکه در آنها دخالتی کند اندازه می گیرد؟

۱. روش تجربی ۲. روش مشاهده ای ۳. روش همبستگی ۴. مطالعه ی حیوانات

۱۶- بررسی نتایج پژوهش های قبلی ، بررسی نام دارد.

۱. برهه های متوالی ۲. فراتحلیلی ۳. تعاملی ۴. طولی

۱۷- قابل مشاهده ترین دوره رشد است و و کودکان قبل از سه سالگی به صورت قواعد دستور زبان را یاد می گیرند .

۱. راه رفتن - هوشیار ۲. زبان آموزی - هوشیار

۳. زبان آموزی - ناهوشیار ۴. راه رفتن - ناهوشیار

• قبل از ۳ سالگی تفکری نمی کنند

- از طریق تقلید و سرمشق یاد می گیرند
- یادگیری به صورت درون زاد و بر اساس ریش و زیست است

۱۸- کدام روانشناس معتقد بود که کودک با عواطف سه گانه ؛ ترس ، خشم ، محبت متولد می شود؟

۱. واتسون ۲. تولمن ۳. گاتری ۴. اسکینر

۱۹- چنانچه وضعیت کودکی را در طول زمان و یا در مقاطع زمانی مشخص و به طور عمیق و چند جانبه مطالعه نماییم به آن چه گفته می شود؟

۱. عرضی ۲. آزمایشگاهی ۳. طولی ۴. تک بررسی

۲۰- روانشناسی رشد :

۱. رفتار نامطلوب را تغییر می دهد. ۲. پیش بینی رفتار را ممکن می سازد .
۲. کنترل رفتار را تغییر ناپذیر می کند. ۴. رشد و نمو در همه مردم را یکسان می داند.

۲۱- صفت توحیدی برای مشخص کردن کدام مفهوم مورد استفاده قرار گرفته است؟

۱. بهره هوشی ۲. پیشرفت تحصیلی ۳. مرحله تحول ۴. تحول حرکتی

۲۲- دیدگاه خبرپردازی از چه مکتب روانشناسی استفاده کرده است ؟

۱. اجتماعی ۲. شخصیت ۳. تجربی ۴. عمومی

۲۳- هدف از روش تکوینی چیست؟

۱. پرسش از طبیعت که مسبوق به سابقه علمی باشد.

۲. مطالعه معلومات عمومی

۳. مشاهده و مطالعه جریان رشد

۴. مشاهده پدیده ها آن چنان که در طبیعت وجود دارد.

۲۴- به کدام دلیل برخی از مشکلات روانشناسی رشد را نمی توان از طریق روشهای آزمایشی مطالعه کرد؟

۱. ملاحظات اخلاقی ۲. نیاز به وقت و هزینه زیاد

۳. نیاز به پرسنل و تجهیزات زیاد ۴. سرعت و توالی رشد موانع را به وجود می آورد.

۲۵- اصطلاح «رشد» به تغییرات منظمی گفته می شود که در نتیجه حاصل می شود.

۱. محیط ۲. یادگیری ۳. تربیت ۴. رشد جسمی

۲۶- از نظر روانشناسان شناختی - اجتماعی ، کدام عامل در رشد اجتماعی فرد از اهمیت ویژه ای برخوردار است؟

۱. یادگیری بدون تقویت ۲. یادگیری مشاهده ای

۳. فرآیندهای خود - تنظیمی ۴. تفاوت بین اکتساب و عملکرد

۲۷- ابعاد شناختی نظریه «بندورا» در کدام یک از موارد زیر مشخص تر است؟

۱. خودکارآمدی ۲. یادگیری مشاهده ای

۳. فرآیندهای خودتنظیمی ۴. تفاوت بین اکتساب و عملکرد

۲۸- کدام یک از اندیشمندان زیر معتقد بود که انسان ذاتاً سالم و خوب به دنیا می آید؟

۱. فروید ۲. روسو ۳. پیاژه ۴. اریکسون

۲۹- چگونگی رشد و تکامل شخصیت انسان:

۱. قابل پیش بینی نیست ۲. از محیط متأثر نمی شود.

۳. در همه افراد یکسان انجام می گیرد

۴. از تفاوت های فردی متأثر می شود.

۳۰- در کدام دسته از نظریه ها ، تحول روانی بدون مرحله است؟

۱. رفتاری نگری ۲. نمو یافتگی ۳. شناختی نگری ۴. روان تحلیل گری

۳۱- در کدام رویکرد ، تحول به عنوان فرآیندی پیوسته تلقی می گردد؟

۱. شناختی ۲. خبرپردازی ۳. کردارشناسی ۴. روان تحلیل گری

۳۲- کدام یک از نظریه ها ، عوامل موقعیتی را در رشد کودکان با اهمیت می دانند؟

۱. صفات ۲. شناختی ۳. روانکاوی ۴. شناختی - اجتماعی

۳۳- در ارائه تعریف یادگیری اختلاف نظر وجود دارد ولی در همه تعارف ، یادگیری از متمایز شده است؟

۱. بازشناسی مسئله ۲. درک و استدلال ۳. رشد ۴. تفکر انتزاعی

۳۴- اگر با پردازش یا تحلیل نتایج تحقیقات دیگران به یافته هایی دست یابیم از چه روشی استفاده کرده ایم؟

۱. فراتحلیلی ۲. تحلیل محتوا ۳. تحلیل روانی ۴. مشاهده طبیعی

۳۵- نظریه تحولی فن برنر بهترین معرف دیدگاه است.

۱. مزوسیسستم ۲. اگزوسیسستم ۳. کرونوسیسستم ۴. ماکروسیسستم

۳۶- در کدام یک از رویکردهای تحولی اثرات متقابل مولفه های محیط بر چگونگی رشد کودکان به تفصیل بررسی می شود؟

۱. بافت شناسی ۲. خبرپردازی ۳. رفتارگرایی ۴. یادگیری شناختی

۳۷- در رویکرد رفتار مانند اسکینر ، تغییرات رشد چگونه است؟

۱. پیوسته ۲. دوره ای ۳. کیفی ۴. گسسته

۳۸- کدام یک از رویکردهای رشد به بررسی دریافت ، درک ، و نحوه استدلال می پردازد؟

۱. یادگیری ۲. روانی - اجتماعی ۳. روان تحلیل گری ۴. پردازش اطلاعات

۳۹- از دیدگاه پردازش اطلاعات رشد فرآیندی است.

۱. ناپیوسته ۲. پیوسته ۳. مرحله ای ۴. هم پیوسته و هم ناپیوسته

۴۰- کدام یک از نظریه پردازان زیر بنیان گذار نظریه های سیستم های بوم شناختی است؟

۱. کنراد لورنز ۲. تین برگن ۳. داروین ۴. فن برنر

۴۱- اگر نظریه ای مبتنی بر «رشد» یعنی برنامه ای سنتی مشخص استوار باشد آن را نظریه ی می نامیم .

۱. پردازش اطلاعات ۲. تکاملی ۳. محیط گرا ۴. مرحله ای

سوالات درسنامه مقدماتی (ص ۳۰-۴۳ کتاب)

۱- مهمترین فعالیت های وابسته به آموزش و پرورش را چه موضوعاتی تشکیل می دهد؟

۱. یادگیری ۲. آموزش ۳. آموزش و یادگیری ۴. کارآموزی

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۲- عنصر اصلی آموزش کلاسی چیست؟

۱. انجام فعالیت یادگیری از سوی معلم ۲. طراحی فعالیت های یادگیری از سوی معلم
۳. تبادل دانش بین دانش آموزان ۴. برقراری کنش متقابل بین معلم و دانش آموز

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۳- کدام مورد در خصوص مفهوم یادگیری صحیح است؟

۱. تفکر و یادگیری دو فرایند کاملاً مشابه هستند.
۲. یادگیری همیشه جنبه عمدی دارد و اتفاقی رخ نمی دهد.
۳. یادگیری نتیجه عملکرد است.
۴. هر نوع یادگیری به تغییر می انجامد

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۴- تعریف زیر مربوط به کدام مفهوم است؟

«..... فرایند ایجاد تغییرات نسبتاً پایدار در رفتار یا توان رفتاری است که حاصل تجربه است»

- الف) آموزش ب) تدریس ج) یادگیری د) مهارت آموزی

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۵- چند مورد از گزینه های زیر صحیح و چند مورد غلط می باشد؟

۱- یادگیری جنبه درونی دارد ، آموزش جنبه بیرونی

۲- یادگیری جنبه بیرونی دارد ، آموزش جنبه درونی دارد

۳- تدریس جزئی از آموزش است

۴- آموزش جزئی از تدریس است.

۵- رشد عامل تغییر رفتار است و رشد بزرگترین رقیب یادگیری است.

۶- فعالیت های پرورشی بسیار وسیع هستند اما کارآموزی محدود می باشد.

الف) ۴ مورد صحیح ۲ مورد غلط (ب) ۴ مورد غلط ۲ مورد صحیح

ج) ۳ مورد صحیح ۳ مورد غلط (د) ۵ مورد صحیح ۱ مورد غلط

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۶- با تاکید بر فعال بودن انسان در جریان یادگیری راه را برای روانشناسی..... باز کرد.

الف) هال - تربیتی ب) پیاز - گشتالت ج) دیویی - گشتالت د) ثرندایک - تربیتی

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۷ - چند مورد از جملات زیر صحیح می باشد؟

الف) یادگیری یکی از مهم ترین و مشکل ترین مفاهیم برای تعریف است.

ب) هر نوع تغییری به یادگیری می انجامد.

ج) یادگیری فرایند ایجاد تغییرات پایدار در رفتار است.

د) یادگیری باید در نتیجه تعامل بین محرک درونی و بیرونی اتفاق بیفتد.

ه) یادگیری نوعی توانایی است که تنها در اعمال ظاهری فرد نمایان می شود.

الف) دو مورد ب) سه مورد ج) چهار مورد د) یک مورد

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۸- علی دانش آموزی است که مطالب درسی امتحان را به خوبی یاد گرفته است ولی روز امتحان او تحت تاثیر استرس افت کرده است.

الف (یادگیری ب (رفتار ج (عملکرد ب (دانش

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۹ - کدام گزینه غلط است ؟

الف (یادگیری جنبه درونی دارد. ب (آموزش جنبه بیرونی دارد.
ج (یکی از محصولات یادگیری تفکر است. د (آموزش جزئی از تدریس است.

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۱۰- برای اطلاع از میزان یادگیری دانش آموز باید بهمراجعه کرد. دانستن چگونگی انجام کار..... نام دارد. فعالیت های حرفه ای معلمان..... نام دارد. فعالیت هایی با هدف آسان کردن یادگیری نام دارد.عامل تغییر رفتار می باشد. یادگیری اساسا نتیجه..... است .

الف (رفتار ، یادگیری ، آموزش ، آموزش ، رشد ، تجربه
ب (رفتار ، عملکرد ، آموزش ، تدریس ، رشد ، تغییرات پایدار رفتار
ج (عملکرد ، یادگیری ، آموزش ، آموزش ، رشد ، تجربه
د (عملکرد ، عملکرد ، آموزش ، تدریس ، رشد ، تغییرات پایدار رفتار

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۱۱- در مقایسه ی آموزش با تدریس می توان گفت :

۲. تدریس کلی تر از آموزش است. ۲. تدریس بخشی از آموزش است.
۳. تدریس جا افتاده تر از آموزش است. ۴. تدریس فعالیت های همه جانبه معلم را شامل می شود.

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۱۲- دانستن چگونه انجام دادن کار را و انجام دادن کار را می گویند.

۱. عملکرد - یادگیری ۲. یادگیری - عملکرد ۳. یادگیری - رفتار ۴. رفتار - عملکرد

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۱۳- یک علم مستقل که با موضوعات یادگیری ، یادگیرندگان ، دانش آموزان و ... سروکار دارد و به مطالعه ویژگی های یادگیری و یادگیرندگان و آموزش می پردازد چه نام دارد؟

الف) روانشناسی رشد ب) روانشناسی شخصیت ج) روانشناسی پرورشی د) روانشناسی بالینی

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۱۴- کدام گزینه زیر جز اهداف روانشناسی تربیتی نمی باشد؟

الف) درک و فهم فرایندهای یادگیری ب) تهیه و گسترش فرایندهای یادگیری
ج) تاکید بر معلم به عنوان عنصر اصلی د) کمک به پرورشکاران در برخورد درست با موضوعات آموزشی

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۱۵- روانشناسی تربیت به معنای امروزی آن با تلاشهای آغاز شد.

الف) دیویی ب) ثرنایک ج) هال د) پیازه

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۱۶- قابل مشاهده است که از طریق آن به پی می بریم.

الف) رفتار آشکار - رفتار نهان ب) رفتار آشکار - رفتار آشکار
ج) رفتار آشکار - تفکر د) رفتار آشکار - تخیل

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۱۷- نتیجه عمل فرد که از عوامل مختلف اثر می گذارد چه نام دارد؟

الف) یادگیری ب) رفتار ج) آموزش د) عملکرد

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۱۸- هدف از آموزش چیست؟

الف) آسان کردن یادگیری ب) بالا بردن سطح سواد جامعه
ج) آماده کردن آینده جامعه د) رسیدن به عملکرد

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۱۹- تسلط معلم بر موضوع ، تدریس مربوط به کدام گزینه است ؟

- الف) دانش محتوای درس
ب) دانش آموزشگری
ج) دانش مربوط به یادگیرندگان
د) دانش مربوط به یادگیری

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۲۰- خانم محمدی برای آموزش ضرب اعداد کسری از بچه ها می خواهد تا به کمک یک برگه و همچنین رسم شکل به جواب این ضرب برسند در نهایت ، یک کیک ضرب های کسری را انجام دهند ، دانش خانم محمدی به کدام گزینه اشاره می کند؟

- الف) دانش محتوای درس
ب) دانش آموزشگری
ج) دانش مربوط به یادگیرندگان
د) دانش مربوط به یادگیری

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۲۱- خانم بهرامی تدریس یک موضوع از روشهای مختلف که مناسب با سک یادگیری شنیداری ، کلامی و دست ورزی است استفاده می کند و دانش آموزان خودش را به خوبی می شناسد ، دانش خانم بهرامی به کدام گزینه اشاره می کند؟

- الف) دانش محتوای درس
ب) دانش آموزشگری
ج) دانش مربوط به یادگیرندگان
د) دانش مربوط به یادگیری

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۲۲- خانم اسدی روشها و فنون یادگیری بهتر در یادگیری را می شناسد و در تدریس خود به کار می بندد دانش خانم اسدی به کدام گزینه اشاره می کند؟

- الف) دانش محتوای درس
ب) دانش آموزشگری
ج) دانش مربوط به یادگیرندگان
د) دانش مربوط به یادگیری

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۲۳- کدام تعریف زیر کاملترین تعریف یادگیری است؟

الف) کسب اطلاعات جدید و رفتارهای مطلوب در نتیجه آموزش

ب) ایجاد تغییر نسبتاً پایدار در توان رفتاری بر اثر تجربه

ج) حذف رفتارهای نامطلوب از راه الگو برداری

د) گزینش نگرشهای تازه نسبت به اندیشه ها و مسائل جدید

پاسخ صحیح : گزینه ۲

سوالات تستی درسنامه ۱ { پیاژه } - (ص ۷۶ - ۹۷ کتاب)

۱- یکی از فرآیندهای مهم شناختی در نظریه پیاژه که سایر فرآیندهای شناختی به آن وابسته‌اند، کدام است؟

۱. تعادل یابی ۲. طرحواره ۳. سازگاری ۴. سازمان

پاسخ صحیح: گزینه ۱

۲- "بازگشت پذیری" و "خودمحوری" هر کدام به ترتیب ویژگی کدام یک از مراحل رشد شناختی پیاژه است؟

۱. پیش عملیاتی - عملیات عینی ۲. پیش عملیاتی - عملیات محسوس
۳. عملیات عینی - پیش عملیاتی ۴. عملیات عینی - عملیات محسوس

پاسخ صحیح: گزینه ۳

۳- عبارت زیر از توفیق‌های تحولی کدام یک از مراحل نظریه رشد شناختی پیاژه است؟

"کودک گول ظاهر چیزها را نمی‌خورد و از عملیات ذهنی خود برای استدلال استفاده می‌کند."

۱. پیش عملیاتی ۲. حسی - حرکتی ۳. عملیات عینی ۴. عملیات صوری

پاسخ صحیح: گزینه ۳

۴- مطابق نظر پیاژه کودک از کدام مکانیسم تعادل یابی چیزی را از محیط می‌گیرد و آن را جزئی از خود می‌کند؟

۱. تطابق ۲. سازمان ۳. جذب ۴. طرحواره

پاسخ صحیح: گزینه ۳

۵- مطابق نظریه پیاژه کودکی که در مرحله پیش عملیاتی قرار دارد از کدام ویژگی و توانایی برخوردار است؟

۱. تفکر قیاسی - فرضیه ای ۲. جبران ۳. ردیف کردن ۴. خود محوری

پاسخ صحیح: گزینه ۴

۶- پیاژه هوش را صورتی از می داند

۱. طرحواره ۲. محتوا ۳. رفتار ۴. تعادل یابی

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۷- منظور از رشد چیست؟

۱. تغییرات هیجانی و اخلاقی ۲. تغییرات ارتباطی با دیگران
۳. تغییرات در تفکر ۴. همه موارد

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۸- کدام گزینه در رابطه با «تطابق» صحیح است؟

- الف (وقتی کودک چیزی را از محیط یاد بگیرد و آن را جزئی از خود سازد.
ب (کودک مطالب تازه را بر حسب مطالب آشنا می بیند.
ج (وقتی کودک ناگزیر است در رفتار خود تغییر ایجاد کند.
د (وقتی کودک هواپیما را می بیند و آن را یک پرندۀ سفید بزرگ می نامد.

پاسخ صحیح گزینه ۳

۹- چند مورد از جملات زیر غلط است؟

- الف) از نظر پیاژه هوش ثابت و بدون تغییر است.
ب) از نظر پیاژه جنبه قابل مشاهده هوش محتوا نام دارد.
ج) از نظر پیاژه کودکان قبل از یادگیری زبان دارای تفکر هستند.
د) از نظر پیاژه پیش از یادگیری زبان هوش وجود دارد.
ه) از نظر پیاژه تعامل در زندگی به صورت بیرونی سازگاری نام دارد و تعامل به صورت درونی سازمان نام دارد.

- الف (یک مورد ب (دو مورد ج (سه مورد د (چهار مورد

پاسخ صحیح گزینه ۲

نکته - گزینه های غلط = الف و ج

۱۰- مرحله خودمحوری کودکان در کدام مرحله از مراحل رشد شناختی از نظر پیاژه رخ می‌دهد؟

- الف (مرحله پیش عملیاتی
ب (مرحله عملیات عینی
ج (مرحله حسی حرکتی
د (مرحله عملیات صوری

پاسخ صحیح گزینه ۱

۱۱- سارا اسباب بازی‌های خودش را بر حسب یکی از ویژگی‌های آنها پشت سر هم قرار داده این ویژگی از نظر پیاژه چه نام دارد و در کدام مرحله از مراحل رشد رخ می‌دهد؟

- الف (ردیف کردن - مرحله پیش عملیاتی
ب (طبقه‌بندی کردن - مرحله پیش عملیاتی
ج (ردیف کردن - مرحله عملیات عینی
د (طبقه‌بندی کردن - مرحله عملیات عینی

پاسخ صحیح گزینه ۳

نکته - ردیف کردن یعنی قرار دادن اشیاء و امور پشت سر، هم بر حسب یکی از ویژگی‌های آنها- مثل وزن یا قد، از بزرگ به کوچک یا برعکس

یعنی دسته‌بندی اشیاء در گروه‌ها یا طبقه‌های مختلف بر اساس ویژگی‌های مشترک آنها مثل اشکال هندسی

۱۲- کدام گزینه صحیح است؟

- ۱- کودکان از طریق کنش متقابل با همسالان خود به پذیرش دیدگاه دیگران موفق می‌شوند.
- ۲- یکی از ویژگی‌های دوران مرحله عملیات عینی تمرکز می‌باشد.
- ۳- یکی از انتقادهای وارد شده به پیاژه این است که یادگیری پیش از رشد اتفاق می‌افتد.
- ۴- مهم‌ترین انتقاد به پیاژه به اصل نظریه یعنی وجود مراحل رشد می‌باشد.
- ۵- نو پیازه‌ای‌ها به کمک نظریه‌های خبرپردازی دنبال حل مشکلات نظریه‌ی پیاژه بودند.

- الف) گزینه‌های (۴-۲-۱)
ب (گزینه‌های (۵-۳-۱)
ج) گزینه‌های (۵-۴-۲)
د (گزینه‌های (۵-۴-۱)

پاسخ صحیح گزینه : ۴

۱۳- سارا که کودکی ۳ ساله است برای بازی کردن از برادر بزرگترش تقلید می‌کند ، رفتار سارا چه نام دارد؟

- الف) طرحواره
ب) جذب
ج) سازمان
د) انطباق

پاسخ صحیح گزینه ۴ :

۱۴- علی تاکنون نمی دانسته که داخل برگ ها آب وجود دارد و حالا متوجه این موضوع شده است. این موضوع نام دارد . معلم با یک آزمایش به علی نشان می دهد که داخل برگ ها آب وجود دارد . این فهمیدن نام دارد .

- الف (طرحواره - تعادل)
ب (تعادل - سازمان)
ج (بی تعادلی - جذب)
د (بی تعادلی - انطباق)

پاسخ صحیح : گزینه ۴

نکته = همه ی ما انسان ها بدنبال فهم جهان پیرامون خود و ایجاد تعادل بین تجربه های تازه با دانش قبلی خود هستیم ، زمانی که به این توانایی رسیدیم به تعادل دست می یابیم ولی اگر دست نیابیم همچنان بی تادل می مانم (بی تعادلی) - وقتی که طرحواره های موجود شخص برای مقابله با محیط کافی نیست و نیاز دارد تا در رفتار خود تغییر ایجاد کند ، به تطابق می پردازد . آزمایش باعث تغییر رفتار میشود .

۱۵- حسین هنگام خرید یک اسباب بازی فقط دنبال زیبایی و رنگ آن است. علی هنگام خرید اسباب بازی به جزئیات آن بسیار توجه می کند . سارا هنگام بازی با اسباب بازی هایش با آنها حرف می زند . مریم دنبال طراحی اسباب بازی مورد نظرش می باشد. حسین ، علی ، سارا و مریم به ترتیب در کدام مرحله از مراحل رشد شناختی پیازه قرار دارند؟

- الف (پیش عملیاتی ، عملیات عینی ، پیش عملیاتی ، عملیات عینی)
ب (پیش عملیاتی ، عملیات عینی ، پیش عملیاتی ، عملیات صوری)
ج (حسی حرکتی ، پیش عملیاتی ، عملیات عینی ، عملیات عینی)
د (پیش عملیاتی ، عملیات صوری ، پیش عملیاتی ، عملیات صوری)

پاسخ صحیح : گزینه ۲

نکته = حسین تمرکز دارد یعنی پیش عملیاتی / علی عدم تمرکز دارد یعنی عملیات عینی / سارا جاندارانگاری اشیا دارد یعنی پیش عملیاتی / مریم به انتزاعیات می پردازد یعنی عملیات صوری

۱۶- از نظر پیازه اصطلاح معادل با رفتار به کار رفته است.

- الف) محتوا ب) هوش ج) سازمان د) تفکر

پاسخ صحیح گزینه ۱ :

سوالات تستی درسنامه ۱ و ۲

۱- «تاریخمند بودن» و «تعارض سنت و مدرنیته با انقلاب فراگیر» در ذیل کدام یک از عناوین فلسفه تربیت رسمی و عمومی در جمهوری اسلامی ایران ذکر شده است؟

۱. ضرورت تدوین فلسفه تربیت رسمی و عمومی

۲. ویژگی های تربیت رسمی و عمومی

۳. اصول کلی تربیت رسمی و عمومی

۴. تبیین چگونگی تربیت رسمی و عمومی

پاسخ صحیح: گزینه ۱

۲- در باب الگوهای رایج تربیت رسمی و عمومی، از کدام یک به عنوان «بحران آفرین» در امر تربیت یاد شده است؟

۱. الگوهای مدرن تمدن ساز

۲. تبعیت از الگوهای اقتباسی

۳. پیروی از سنت بدون نقادی

۴. مواجهه انفعالی با الگوهای مدرن

پاسخ صحیح: گزینه ۲

۳- کدام گزینه از محورهای اساسی رویکرد «تجددگرا» محسوب نمی گردد؟

۱. علم گرایی

۲. توسعه گرایی

۳. تاریخت

۴. اجتهادگرایی

پاسخ صحیح: گزینه ۴

۴- کدام گزینه درباره رویکرد «شریعت گرایی» صحیح تر است؟

۱. پی ریزی تمدن نوین اسلامی را در پی دارد.

۲. اجرای احکام فقهی همراه با پردازش الگوهای عینی و تجربی می باشد.

۳. رویکرد مختار و مرجع در تربیت رسمی و عمومی کشور ایران به شمار می رود.

۴. آیین گرایی و تکلیف مداری یکی از محورهای پندگانه آن است.

پاسخ صحیح: گزینه ۴

١. الڳو اجتماعي ٢. الڳو مذهبي ٣. الڳو تجربي ٤. الڳو عيني

۶- طبق گزاره های مشخص در مبانی اساسی تربیت رسمی و عمومی کدام گزینه صحیح است؟

۲. تربیت شایسته عموم مردم هم از اهداف تشکیل حکومت است و هم راهکار اصلی حفظ و تداوم نظام سیاسی مطلوب به شمار می رود.

۴. جهت گیری اجتماعی ، از جمله اولویت های اساسی همه بخش ها شمرده می شود.

۷- در کدام نوع از مبانی اساسی تربیت رسمی و عمومی حق و تکلیف به صورت گزاره های اعتباری و تجویزی مدنظر قرار می گیرد ؟

۱. سیاسی ۲. حقوقی ۳. هستی‌شناختی ۴. معرفت‌شناختی

۸- در جنبه اجتماعی تربیت رسمی و عمومی ، مسئولیت اصلی با کدام رکن است و مسئولیت حفاظت از شئون تربیتی کودکان بر عهده کدام است ؟

۱. حاکمیت - خانواده ۲. حاکمیت - حاکمیت ۳. خانواده - والدین ۴. خانواده - حاکمیت

۹- در رویکرد تمدن سازی کدام دو عامل مورد توجه قرار می گیرد؟

۱. تجربه و دانش ۲. عقل و اجتهاد ۳. دین و عقل ۴. دین و تجربه

۱۰- آیه شریفه « و امرهم شوری بینهم » به کدام یک از مبانی تربیت اشاره دارد ؟

۱. حقوقی

۲. سیاسی

۳. اعتقادی

۴. فلسفی

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۱۱- در تربیت رسمی و عمومی، رویکردی که راه حل مسائل اجتماعی مسلمانان را در اجرای احکام فقهی بدون نیاز پردازش الگوهای عینی و تجربی می داند چیست و بر این اساس کدام رویکرد در نظام تربیت رسمی و عمومی برگزیده و مختار است؟

۱. شریعت گرایی - تمدن سازی
۲. شریعت گرایی - تجدد گرایی
۳. تمدن سازی - تمدن سازی
۴. تمدن سازی - شریعت گرایی

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۱۲- کدام یک از گزاره های مبانی « سیاسی » صحیح است ؟

۱. هدف حکومت دینی (دولت اسلامی) زمینه سازی برای تحقق عدالت است

۲. در حکومت اسلامی پیشرفت جامعه وسیله ای برای بسط هماهنگ و متعادل ظرفیتهای وجودی افراد در جهت تحقق آموزش و یادگیری است

۳. در همه ساحت های ششگانه کل فرایند تربیت و همه ابعاد آن باید در چهار چوب معیارهای سیاسی باشد

۴. رویکرد «تمدن سازی» در زمینه مواجهه با مظاهر مدرنیته، جهت گیری مختار و برگزیده است

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۱۳- اندیشمندان طرفدار کدام رویکرد ، چاره حل مسائل مسلمانان در دوران معاصر را ، در تن دادن به اصول و چهارچوب مدرنیته می دانند؟

۱. تجدد گرایی
۲. شریعت گرایی
۳. تمدن سازی
۴. سنت گرایی

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۱۴- کدام یک از گزاره های «مبانی سیاسی» در عنوان مبانی اساسی تربیت رسمی و عمومی به صورت صحیح ذکر نشده است؟

۱. تأمین رفاه ، هدف اصلی دولت اسلامی در زمینه سازی برای تحقق حیات طیبه است.

۲. تربیت شایسته عموم مردم از جمله اهداف تشکیل حکومت بوده و راهکار اصلی حفظ و تداوم نظام سیاسی مطلوب نیز به شمار می رود.

را بخشد و نقش آفرین باشد

۳. زمینه سازی برای رشد هماهنگ و متعادل جنبه ها و استعداد های افراد جامعه بر اساس تعالیم اسلامی ، وظیفه نظام اسلامی است.

۴. در حکومت اسلامی ، مجموعه نهادهای فرهنگی کشور در چهارچوب سیاست های کلان کشور و سیاست های کلی بخش فرهنگ مصوب مقام معظم رهبری عمل می کنند.

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۱۵- بر اساس مبانی حقوق در فلسفه سند تحول بنیادین ، کدام گزاره در ذیل عنوان «حق بر تربیت» به صورت صحیح آمده است؟

۱. در جنبه فردی تربیت ، مسئولیت اولیه و اصل تربیت کودکان با والدین است و دولت نقش مکمل و ناظر دارد.

۲. در ایفای جنبه ی اجتماعی حق بر تربیت ، مسئولیت اصلی بر عهده خانواده است و دولت اسلامی نقش مکمل دارد.

۳. حق مشارکت در مدیریت نظام تربیت رسمی و عمومی از حقوق شهروندان جمهوری اسلامی ایران است.

۴. تعهد به حمایت و رعایت و زمینه سازی از تعهدات شهروندان نسبت به حق تربیت است.

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۱۶- از منظر کدام رویکرد ، اجرای همه جانبه ی اسلام ، تنها در قالب فرایند نوسازی جامعه به سوی یک الگوی مطلوب اسلامی و تأسیس نهادهای ساز و کارهای متناسب با آنها میسر است و با کدام مبانی اساسی تربیت رسمی و عمومی هماهنگ است؟

۱. تمدن ساز - سیاسی

۲. تمدن ساز - جامعه شناسی

۳. تجدد گرا - سیاسی

۴. تمدن ساز - روانشناختی

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۱۷- در باب «تکالیف و مسئولیت های تربیتی دولت و خانواده» کدام عبارت صحیح تر است؟

۱. تعهد به رعایت ، حمایت و زمینه سازی از تعهدات والدین نسبت به کودکان خود در حق به تربیت به شمار می رود.

۲. در صورتی که والدین وظیفه ی تربیتی خود را ایفا نکنند ، دولت اسلامی در این زمینه مسئولیتی ندارد.

۳. سیاست گذاری و برنامه ریزی در خصوص تربیت در زمره اعمال حاکمیتی است ، اما نحوه ی ارائه آن قابل واگذاری به بخش غیر دولتی است.

۴. مسئولیت حفاظت از شئون تربیتی کودکان صرفاً به عهده دولت نیست ؛ هرچند والدین در این امر مسئولیت ندارند.

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۱۸- بر اساس مبانی اساسی تربیت رسمی و عمومی ذکر شده در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش ، چه تعداد از گزاره های زیر به درستی نگاشته شده است؟

– سیاست گذاری و برنامه ریزی در خصوص تربیت در زمره اعمال حکومتی است و نحوه ارائه آن قابل واگذاری به بخش غیر دولتی نیست.

– مسئولیت حفاظت از شئون تربیتی کودکان صرفاً بر عهده دولت نیست ، بلکه والدین در این امر نیز مسئول هستند.

– رشد آدمی تنها دارای جنبه های کیفی می باشد که در مبانی روان شناختی مطرح شده است .

– نهاد خانواده ، مهمترین و موثرترین واحد تربیتی در جوامع به شمار می رود .

– در بین رویکرد تربیت رسمی و عمومی ، رویکرد تمدن ساز مختار و برگزیده است.

الف) چهار (ب) سه (ج) دو (د) یک

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۱۹- در موضوع « مواجهه با رویکردهای مدرنیته » کدام یک از گزینه ها به ترتیب تکمیل کننده عبارت های ذیل می باشد ؟

الف) نوسازی جامعه به به سوی یک الگوی مطلوب اسلامی با تاکید بر الگوهای اجتماعی

ب) تاریخمندی یکی از محورهای اساسی آن است

ج) پیش نیاز اصلی هرگونه تدبیر و اقدام تحول جویانه در نظام تربیت رسمی و عمومی است

۱. تمدن ساز – شریعت گرایی – تدوین فلسفه تربیت با الگوی اسلامی ایرانی

۲. تجدد گرا – تمدن ساز – تدوین چشم انداز افق ۱۴۰۴

۳. تمدن ساز – تجدد گرا – تدوین فلسفه تربیت با الگوی اسلامی ایرانی

۴. شریعت گرا – تمدن ساز – تدوین چشم انداز افق ۱۴۰۴

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۲۰- کدام گزینه تکمیل کننده عبارتهای سه گانه در خصوص « نحوه مواجهه با رویکرد مدرنیته » می باشد ؟ (به ترتیب)

الف) از محورهای اصلی رویکرد تمدن سازی می باشد .

ب) هدف حکومت دینی است .

ج) قانونی که موجب تنظیم سیاست مناسبات جوامع اسلامی با دیگر جوامع می شود نام دارد

۱. توسعه گرایی _ تامین رفاه _ قاعده نفی سبیل

۲. توسعه گرایی در تحقق _ زمینه سازی برای تحقق حیات طیبه _ قاعده نفی سبیل

۳. توسعه گرایی در تحقق _ تامین رفاه _ منطقه الفراغ

۴. اجتهاد روش مند _ زمینه سازی برای تحقق حیات طیبه _ منطقه الفراغ

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۲۱- در عهدنامه مالک اشتر به چهار وظیفه دولت اسلامی یعنی مدیریت مالی ، ایجاد امنیت ، آبادانی و عمران و استصلاح شهروندان اشاره شده است ؛ این وظایف مربوط به کدامیک از مبانی سیاسی تربیت رسمی و عمومی می باشد ؟

۱. تربیت شایسته عموم مردم به لحاظ حاکمیت اصل مردم سالاری دینی در نوع حکومت اسلامی از جمله اهداف تشکیل حکومت است .

۲. در حکومت اسلامی ، جهت گیری تربیتی از جمله اولویت های اساسی همه بخش ها و نهادهای های اجتماعی ، سیاسی و اقتصادی است .

۳. رویکرد تمدن سازی در زمینه مواجهه با مظاهر مدرنیته ، جهت گیری مختار و برگزیده است .

۴. هدف حکومت دینی زمینه سازی برای تحقق حیات طیبه است .

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۲۲- بر اساس مبانی تربیت رسمی و عمومی در کدام گزینه مطابقت رعایت شده است؟

۱. آدمی اساساً طبیعت فعال دارد : هستی شناسی

۲. جامعه حیاتی مستقل از حیات فردی آحاد خود دارد : معرفت شناختی

۳. نسبت فرد و جامعه نسبت وحدت و کثرت است : ارزش شناختی

۴. یادگیری از ظرفیت های وجود آدمی و منشا بسیاری از تحولات در ابعاد وجودی اوست : روان شناختی

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۲۳- کدام یک از موارد زیر از محورهای اصلی رویکرد تمدن سازی نمی باشد؟

۱. تکامل در علوم جدید و لزوم تجدید نظر در روش اجتهاد

۲. ضرورت تدوین الگوهای اجتماعی

۳. پی ریزی تمدن نوین اسلامی

۴. نگرش نظام مند به معرفت دینی

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۲۴- از منظر کدام رویکرد اجرای همه جانبه اسلام تنها در قالب فرآیند نوسازی جامعه به سوی یک الگوی مطلوب اسلامی و تأسیس نهادهای و ساز و کارهای متناسب با آنها میسر است؟

الف) تمدن سازی ب) تنش زدایی ج) تحول خواهی دینی د) پیوند نهادهای دین و تربیت

پاسخ صحیح : گزینه ۱

سوالات تستی درسنامه ۳ و ۴

۱- گزاره های مبانی روان شناختی تربیت رسمی و عمومی ذکر شده است ؛ کدام گزاره به صورت درست آمده است ؟

۱. رشد آدمی صرفا امری زیستی و تابع الگوی جهان شمول است که ماهیتی منعطف و قابل شناسایی دارد.
۲. هویت ترکیبی پویا ، پیچیده و حاصل تعامل فرد با عوامل زیستی می باشد.
۳. انگیزش و میل درونی بر پایه موقعیت اجتماعی از مبادی مهم عمل آدمی است.
۴. آدمی اساسا طبیعت فعال دارد.

پاسخ : گزینه ۴

۲- کدام یک از مبانی تربیت رسمی و عمومی مربوط به « جامعه شناختی » نیست ؟

۱. جامعه حیاتی مستقل از حیات فردی آحاد خود دارد.
۲. نسبت فرد و جامعه نسبت وحدت و کثرت است.
۳. یادگیری یکی از ظرفیت های وجود آدمی و منشا اصلی بسیاری از تحولات در ابعاد وجودی اوست.
۴. انسان با محیط و آحاد آن تعامل فعال دارد.

پاسخ : گزینه ۳

۳- تقسیم و تشخیص یافتگی واحدهای اجتماعی به منظور پذیرش کثرت و تنوع بر اساس اصل وحدت در کثرت و کثرت در وحدت « تعریف کدام یک از اصطلاحات است ؟

۱. تمایز یافتگی
۲. انسجام اجتماعی
۳. تحرک اجتماعی
۴. تحول فرهنگی

پاسخ : گزینه ۱

۴- کدام یک از مفاهیم ذیل از تعریف تربیت حاصل نمی گردد ؟

۱. فرایند تعاملی
۲. مبتنی بر نظام معیار اسلامی
۳. در جهت تحقق حیات طیبه
۴. تاکید بر وجوه مشترک

پاسخ : گزینه ۴

۵- «عمومی - تخصصی» و «الزامی - اختیاری» به ترتیب از کدام قسم تربیت به شمار می رود؟

۱. شمول - نحوه حضور ۲. نحوه حضور - شمول ۳. قانونی - نحوه حضور ۴. شمول - قانونی

پاسخ: گزینه ۱

۶- در نوع تربیت رسمی و عمومی که با تلفیق و ترکیب اقسام دیگر تربیت شکل گرفته است، مخاطبان جریان تربیت در کدام دوره رشدی قرار دارند؟

۱. کودکی اول و دوم ۲. نوجوانی و جوانی
۳. کودکی دوم، نوجوانی و جوانی ۴. کودکی اول، کودکی دوم و نوجوانی

پاسخ: گزینه ۳

۷- «مدارس و به طور کلی نظام های تربیت رسمی و عمومی، بر میزان اختلاف طبقات اجتماعی دامن می زنند»؛ این عبارت نقد کدام دسته از منتقدان به جریان تربیت است؟

۱. کارکردگرایی در جامعه شناسی ۲. عدالت اجتماعی
۳. آثار و نتایج ۴. نظارتی و کنترلی

پاسخ: گزینه ۲

۸- گواهی نامه موفقیت و مدرک معتبر در کدام شکل تربیت رسمی و عمومی وجود دارد؟

۱. رسمی ۲. غیررسمی ۳. عمومی ۴. اختیاری

پاسخ: گزینه ۱

۹- کدام دسته بندی تربیت رسمی و عمومی از منظر شئون و ابعاد حیات طیبه تدوین گردیده است؟

۱. تربیت علمی و فناوری ۲. تربیت دوره کودکی
۳. تربیت تخصصی ۴. تربیت الزامی

پاسخ: گزینه ۱

۱۰- اندیشه حذف تاثیر خانواده در امر تربیت به لحاظ تاریخی به دوران کدام دانشمند برمی گردد؟

۱. ارسطو ۲. افلاطون ۳. سقراط ۴. ابن سینا

پاسخ : گزینه ۲

۱۱- تربیت از کدام منظر به دو نوع رسمی و غیر رسمی تقسیم بندی می شود؟

۱. نحوه حضور متربیان
۲. نحوه سازمان دهی و اعتبار قانونی
۳. مراحل رشد متربیان
۴. میزان نحوه شمول

پاسخ : گزینه ۲

۱۲- کدام مورد جزو مبانی روان شناختی تربیت رسمی و عمومی است؟

۱. هدف حکومت دینی زمینه سازی برای تحقق حیات طیبه است
۲. رشد آدمی در همه ابعاد رخ می دهد و محصول تعامل با عوامل متعدد است
۳. نهاد ها، ساختار ها و فرایندهای اجتماعی در نحوه عمل افراد در موقعیت های زندگی تاثیر گذار هستند
۴. در روند شکل گیری و تحول جامعه باید بین فرایند انجام یافتگی و فرایند تمایز یافتگی عمل نمود

پاسخ : گزینه ۲

۱۳- در تعریف تربیت رسمی و عمومی، کدام عبارت نیامده است؟

۱. شکل سازمان دهی شده قانونی، عادلانه و همگانی
۲. محوریت دولت اسلامی و مشارکت فعال دیگر ارکان تربیت
۳. آمادگی برای تحقق حیات طیبه
۴. توجه به وجوه اجتماعی دانش آموز

پاسخ : گزینه ۴

۱۴- کدامیک از گزاره های زیر از مبانی روانشناختی تربیت رسمی و عمومی به شمار می رود ؟

۱. انگیزش و میل درونی بر پایه شناخت و اراده از مبادی مهم عمل آدمی است
۲. زمینه سازی برای کسب شایستگی ها توسط شهروندان جامعه اسلامی عامل تحرک اجتماعی است
۳. رویکرد تمدن سازی در زمینه مواجهه با مظاهر مدرنیته ، جهت گیری مختار و برگزیده است
۴. جهان هستی واقعیت دارد ؛ ولی هستی به طبیعت منحصر نیست

سوالات تستی: درسنامه ۱ و ۲

۱- کدام گزینه در رابطه با مفهوم اندازه گیری صحیح نیست؟

۱. اندازه گیری: شیوه نسبت دادن یک عدد به یک ویژگی یا صفت اشیا و افراد
۲. مقدار اندازه گیری به صورت کیفی نشان داده می شود
۳. فرایند اندازه گیری فرایند دقیق و نظام دار است
۴. مقدار اندازه گیری به صورت کمی نشان داده می شود

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۲- پیشرفت تحصیلی و شخصیت به ترتیب با کدام ابزار اندازه گیری می شود؟

۱. آزمون - آزمون
۲. پرسشنامه - آزمون
۳. پرسشنامه - پرسشنامه
۴. آزمون - پرسشنامه

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۳- کدام گزینه در خصوص تعریف عملکرد بیشینه صحیح است؟

۱. عملکرد بیشینه حداکثر توانایی فرد را می سنجد.
۲. عملکرد بیشینه وضع معمول فرد را می سنجد.
۳. عملکرد بیشینه کل ویژگی های فرد را می سنجد.
۴. عملکرد بیشینه برای سنجش شخصیت و نگرش استفاده می شود.

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۴- اندازه گیری نسبت به آزمودن مفهوم و سنجش نسبت به اندازه گیری مفهوم دارد.

۱. محدودتر - گسترده تر
۲. محدودتر - محدود تر
۳. گستره تر - گسترده تر
۴. گسترده تر - محدودتر

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۵- به فرایندی که اطلاعات را تحلیل و تعیین کیفیت می کند می گویند.

۱. سنجش ۲. اندازه گیری ۳. ارزشیابی ۴. آزمون

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۶- معلم از دانش آموزان می خواهد برای درس علوم پروژه و کار گروهی انجام دهند، و سپس آن را در کلاس ارائه دهند، تکلیف معلم به کدام مفهوم اشاره دارد؟

۱. اندازه گیری ۲. سنجش ۳. آزمودن ۴. چک لیست

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۷- عبارت است از کاربرد روش های پژوهش در مسائل ارزشیابی و هدف مفهوم پژوهش آموزشی چیست؟

۱. ارزشیابی آموزشی - تصمیم گیری ۲. پژوهش ارزشیابی - تصمیم گیری

۳. ارزشیابی آموزشی - استنتاج ۴. پژوهش ارزشیابی - استنتاج

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۸- کدام گزینه ترتیب مقیاس ها را از پیچیده به ساده به درستی نشان می دهد؟

۱. فاصله ای ، نسبی ، اسمی ، ترتیبی ۲. اسمی ، فاصله ای ، ترتیبی ، نسبی

۳. نسبی ، فاصله ای ، ترتیبی ، اسمی ۴. نسبی ، ترتیبی ، فاصله ای ، اسمی

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۹- وجه تمایز مقیاس فاصله ای نسبت به ترتیبی چیست؟

۱. فاصله بین واحد ها نامعلوم است ۲. فاصله بین واحد ها معلوم و برابر است

۳. مقدار صفت مورد نظر مطلق است ۴. گزینه ۲ و ۳

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۱۰- معلم این سوال را در گروه شاد قرار داد : کدام یک از کتاب های درسی خود را بیشتر مطالعه می کنید؟

۱- ریاضی. ۲- علوم. ۳- تفکر

معلم از کدام مقیاس اندازه گیری استفاده کرده است؟

۱. ترتیبی ۲. نسبی ۳. فاصله ای ۴. اسمی

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۱۱- گرد شده عدد ۶/۴۷۶ کدام گزینه می شود؟

۱. ۶/۴۷ ۲. ۶/۴۸ ۳. ۶/۴۶ ۴. ۶/۵۰

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۱۲- کدام یک از اصطلاحات زیر معنای محدودتری دارد؟

۱. سنجش ۲. اندازه گیری ۳. آزمودن ۴. ارزشیابی

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۱۳- یکی از مهم ترین ویژگی های ارزشیابی تعیین می باشد

۱. کیفیت ۲. کمیت و کیفیت ۳. اعتبار ۴. کمیت

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۱۴- به مجموعه ای سوال گفته می شود که غالباً بصورت کتبی برای پاسخگویی در اختیار آزمون شوندگان قرار داده می شود.

۱. سنجش ۲. اندازه گیری ۳. آزمون ۴. آزمودن

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۱۵- معمول ترین وسیله اندازه گیری ویژگی ها و صفات روانی کدام است؟

۱. اندازه گیری ۲. آزمودن ۳. آزمون ۴. ارزشیابی

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۱۶- در کدام یک از موارد ذیل، اندازه گیری صرفاً با استفاده از آزمون یا پرسشنامه انجام می شود؟

۱. آزمون ۲. سنجش ۳. آزمون ۴. ارزشیابی

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۱۷- مرتب کردن دانش آموزان از کوتاه ترین به بلندترین فرد (بدون مشخص کردن میزان فاصله از یکدیگر) جز کدام یک از مقیاس های اندازه گیری است؟

۱. ترتیبی ۲. فاصله ای ۳. نسبی ۴. اسمی

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۱۸- پایین ترین و ساده ترین نوع اندازه گیری با استفاده از کدام مقیاس انجام می گیرد؟

۱. مقیاس ترتیبی ۲. مقیاس اسمی ۳. مقیاس نسبی ۴. مقیاس فاصله ای

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۱۹- در کدام نوع مقیاس، از ضریب همبستگی رتبه ای اسپرمن و گشتاوری پیرسون استفاده می شود؟

۱. مقیاس اسمی ۲. مقیاس رتبه ای ۳. مقیاس فاصله ای ۴. مقیاس نسبی

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۲۰- در کدام مقیاس اندازه گیری، واحدهای اندازه گیری با هم برابر نیستند؟

۱. اسمی ۲. ترتیبی ۳. نسبی ۴. فاصله ای

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۲۱- اگر گفته شود عملکرد علی در آزمون فیزیک بهتر از ریاضی بود، از کدام مقیاس استفاده شده است؟

۱. اسمی ۲. نسبی ۳. فاصله ای ۴. ترتیبی

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۲۲- در کدام یک از مقیاس های زیر، عمل ضرب و تقسیم مجاز نیست؟

۱. مقیاس نسبی ۲. مقیاس فاصله ای ۳. مقیاس ترتیبی ۴. مقیاس رتبه ای

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۲۳- مقیاس به کار گرفته شده در دما سنج های سانتی گراد و فارنهایت از کدام نوع مقیاس است؟

۱. مقیاس اسمی ۲. مقیاس فاصله ای ۳. مقیاس ترتیبی ۴. مقیاس نسبتی

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۲۴- مقیاس بکار رفته در جمله زیر کدام است؟ کدام یک از سریال های تلویزیونی را تماشا می کنید؟

۱. مقیاس اسمی ۲. مقیاس ترتیبی ۳. مقیاس فاصله ای ۴. مقیاس نسبی

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۲۵- کدام ویژگی آزمون های استاندارد شده، تضمین می کنند که اگر چند نفر آزمون واحدی را مورد استفاده قرار دهند، نتایج یکسانی را بدست خواهند آورد؟

۱. قواعد اندازه گیری ۲. هنجارهای آزمون ۳. نمرات استاندارد شده ۴. اجرای متحدالشکل

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۲۶- کدام سوال به مفهوم ارزشیابی اشاره دارد؟

۱. ارزشیابی آموزشی این معلم کدامند؟
۲. آیا ارزشیابی آموزشی معلم ارزش های درستی هستند؟
۳. میزان علاقه دانش آموزان کلاس به درس ریاضی چه اندازه است؟
۴. دانش آموزان این کلاس به طور متوسط چند ساعت در هفته به مطالعه درس ریاضی اختصاص می دهند؟

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۲۷- اگر گفته شود عملکرد حسین در آزمون ریاضی بهتر از شیمی بوده است، از کدام مقیاس استفاده شده است؟

۱. اسمی ۲. ترتیبی ۳. فاصله ای ۴. نسبی

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۲۸- تکلیف زیر در کدام دسته از ارزشهای سنجش عملکردی مورد نظر نیتکو قرار می گیرد؟
«جمع آوری مطالبی که دانش آموز در زمینه های مختلف نوشته و تصحیح آنها از لحاظ غلط های دستوری، املائی و انشایی»

۱. پروژه های طولانی مدت ۲. سنجش در موقعیت های طبیعی
۳. سنجش ساختارمند ۴. کارپوشه

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۲۹- در ارزشیابی، ملاک، مرجع کارکرد یادگیرنده با..... سنجیده می شود؟

۱. جدول نرم ۲. یک معیار ۳. گروه خودش ۴. مقیاس نمره گذاری

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۳۰- کدام مورد صحیح است؟

۱. سنجش همان اندازه گیری با استفاده از انواع آزمون هاست.
۲. یافته های حاصل از ارزشیابی بر خلاف سنجش قابلیت تعمیم است.
۳. اندازه گیری بخشی از فرآیند سنجش است.
۴. سنجش و ارزشیابی مستلزم داوری ارزشی هستند.

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۳۱- کدام مورد درباره مقیاس اندازه گیری رتبه ای درست است؟

۱. ویژگی، بزرگی فواصل مساوی و صفر مطلق را دارد.
۲. ویژگی بزرگی فواصل مساوی و صفر مطلق را ندارد.
۳. ویژگی بزرگی و فواصل مساوی را دارد ولی صفر مطلق را ندارد.
۴. ویژگی بزرگی را دارد ولی فواصل مساوی و صفر مطلق را ندارد.

پاسخ صحیح: گزینه ۴

۳۲- "کاربرد روش های پژوهش در مسائل ارزشیابی" مربوط به کدام مفهوم است؟

۱. پژوهش آموزشی
۲. ارزشیابی آموزشی
۳. ارزشیابی
۴. پژوهش ارزشیابی

پاسخ صحیح: گزینه ۴

۳۳- در فرم مصاحبه آنلاین شرکت مواد غذایی برای جواب به سوال آخرین مدرک تحصیلی شما چیست اینگونه باید پاسخ داد ۱=کاردانی ۲=کارشناسی ۳=کارشناسی ارشد، از کدام مقیاس اندازه گیری در این سوال استفاده شده است؟

۱. ترتیبی
۲. اسمی
۳. فاصله ای
۴. نسبی

پاسخ صحیح: گزینه ۲

۳۴- معلم کلاس سوم ابتدایی نظر سنجی درباره ی دفعات روخوانی دانش آموزان در طول هفته در گروه کلاسی خود در نرم افزار شاد قرار داد و از دانش آموزان خود خواست که در نظر سنجی شرکت کنند. معلم از چه مقیاس اندازه گیری استفاده کرده است؟

۱. نسبتی
۲. فاصله ای
۳. ترتیبی
۴. اسمی

پاسخ صحیح: گزینه ۱

۳۵- گرد شده عدد ۰۰۱۰۶۵ / ۳ تا دو رقم اعشار کدام گزینه است؟

۱. 3/07
۲. 3/06
۳. 3/05
۴. 3/065

پاسخ صحیح: گزینه ۱

۳۶- حدود واقعی عددی بین ۳۶۵۲۵۰ و ۳۶۵۳۵۰ است آن عدد کدام گزینه است؟

۱. 365300 ۲. 365250 ۳. 365350 ۴. 365270

پاسخ صحیح: گزینه ۱

۳۷- ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مفهومی بسیار نزدیک به کدام مفهوم است؟

۱. سنجش یادگیری ۲. اندازه گیری ۳. ارزشیابی ۴. آزمون

پاسخ صحیح: گزینه ۱

۳۸- وقتی بگوئیم محسن ۱۷ سال دارد، قدش ۱۷۱ سانتی متر است ولی تنها ۵۵ کیلو گرم وزن دارد؛ ویژگیهای محسن را چگونه به عمل آورده ایم؟

۱. سنجش ۲. ارزشیابی ۳. اندازه گیری ۴. آزمون

پاسخ صحیح: گزینه ۳

۳۹- کدام یک از گزینه های زیر نادرست است؟

۱. سنجش هم میتواند رسمی و هم غیر رسمی انجام شود.
۲. اصطلاح سنجش بیشتر از حوزه روانشناسی بالینی در آموزش و پرورش به کار میرود
۳. وقتی شما توانایی نوشتن دانش آموز را داوری کنید به این نتیجه برسید که دانش آموز میتواند در مسابقه شرکت کند یعنی دانش آموز را ارزشیابی کرده اید.
۴. وقتی رفتار اجتماعی یک دانش آموز مثل پرخاشگری ناسازگار را در کلاس درس توصیف کنیم یعنی اندازه گیری انجام داده ایم.

پاسخ صحیح: گزینه ۴

۴۰- وقتی گفته شود «ارزشیابی های آموزشی این مدرسه کدام اند؟» کدام یک صورت گرفته است؟

۱. آزمودن ۲. ارزشیابی ۳. سنجش ۴. اندازه گیری

پاسخ صحیح: گزینه ۳

۴۱- کدام گزینه صحیح نمی باشد؟

۱. ارزشیابی ها اساس تصمیماتی هستند که به ما می گویند چه اقداماتی باید شود.
۲. بدون انجام ارزشیابی می توان سنجش کرد.
۳. ارزشیابی را می توان بدون سنجش انجام داد.
۴. سنجش ممکن است شامل اندازه گیری باشد و ممکن است نباشد.

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۴۲- کدام یک از گزینه های زیر مربوط به تعریف سنجش است؟

۱. کمی کردن یک ویژگی براساس یک قاعده ی مشخص
۲. جمع آوری اطلاعات بااستفاده از فنون مختلف
۳. معمول ترین وسیله اندازه گیری صفات روانی آزمون است
۴. یک فرایند نظام دار برای جمع آوری ،تحلیل و تفسیر اطلاعات

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۴۳- تعریف واژهی اندازه گیری شامل کدام یک از مضامین زیر است؟

۱. تعیین شاخص عددی برای صفت مورد اندازه گیری براساس قواعد از پیش تعیین شده
۲. ارزشیابی و سنجش صفت ویژگیهای براساس هدف های موردنظر
۳. تعیین شاخص عددی برای صفت مورد اندازه گیری و قضاوت دربارهی آن
۴. تعبیر و تفسیر کمی صفات مورد اندازه گیری

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۴۴- کدام یک از گزینه های زیر غلط است؟

۱. قواعد اندازه گیری خط مشی هایی هستند برای نشان دادن مقدارشی موردنظر
۲. پرسشنامه شخصیت و نگرش و علاقه نمونه ابزار سنجش عملکرد بیشینه است
۳. معمول ترین وسیله اندازه گیری صفات روانی آزمون است
۴. ارزشیابی یک فرایند نظام دار برای جمع آوری، تحلیل و تفسیر اطلاعات گفته می شود

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۴۵- ارزشیابی آموزشی و پژوهش آموزشی در چه چیزی به هم شبیه اند؟

۱. ارزش داوری
۲. روش های بررسی تجربی
۳. درک روابط بین امور
۴. تعمیم نتایج

پاسخ صحیح : گزینه ۲

سوالات تستی: درسنامه ۳ و ۴

۱- برای سنجش توانایی و شناخت ظرفیت های فرد برای انجام کار در آینده از کدام آزمون استفاده می کنیم؟

۱. آزمون سنجش پیشرفت تحصیلی
۲. آزمون سنجش عاطفی
۳. آزمون سنجش نگرش
۴. آزمون سنجش استعداد

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۲- پرسشنامه گزارش شخصی، یکی از ابزار های اندازه گیری برای کدام گزینه است؟ و در چه موقع استفاده می شود؟

۱. شخصیت، دیگران نظرشان را در مورد فرد بدهند
۲. نگرش، نظرش را درباره خود بیان می کند
۳. شخصیت، نظرش را درباره خود بیان می کند